ANUL XXII – NR. 50 (966) – 8 DECEMBRIE 1973

flacara

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

VIZITA PREŞEDINTELUI NICOLAE CEAUŞESCU

ÎN STATELE UNITE ALE AMERICII

Evident, la ora la care încheiem această ediție a «Flăcării» nu se poate face încă bilanțul definitiv al rezultatelor vizitei pe care președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o întreprinde în Statele Unite ale Americii, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Richard Nixon și a soției sale Patricia Nixon.

Nu se poate face un bilanț definitiv, dar există toate datele pentru a plasa vizita aceasta printre evenimentele care jalonează istoria politică-diplomatică a României moderne. Proclamată programatic în documentele de partid și de stat, iată politica noastră internațională în acțiune, sub forma unor acte concrete și de covîrșitoare însemnătate nu numai pentru capitolul privind relațiile noastre cu Statele Unite ale Americii, ci și pentru contribuția noastră cît mai substanțială la consolidarea păcii în lume. «*Sînt convins* — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la sosirea la Casa Albă, adresîndu-se președintelui Richard Nixon — *că vizita pe care o facem acum în Statele Unite, convorbirile cu dumneavoastră vor pune o bază și mai trainică colaborării dintre țările noastre, conlucrării în direcția unei lumi mai bune și mai drepte*».

Despre strălucita și impunătoarea primire făcută conducătorului statului nostru la sosirea sa pe pămîntul american, despre importantele convorbiri cu președintele Richard Nixon și cu alți factori de cea mai înaltă răspundere ale administrației americane, despre documentele de mare însemnătate internațională semnate, televiziunea, radioul, presa noastră au vorbit pe larg. Nu există nici o îndoială că, prin toate datele ei, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite ale Americii marchează un nou și considerabil succes al politicii internaționale a statului nostru, o puternică consolidare a poziției României în lume.

E. DASCĂLU

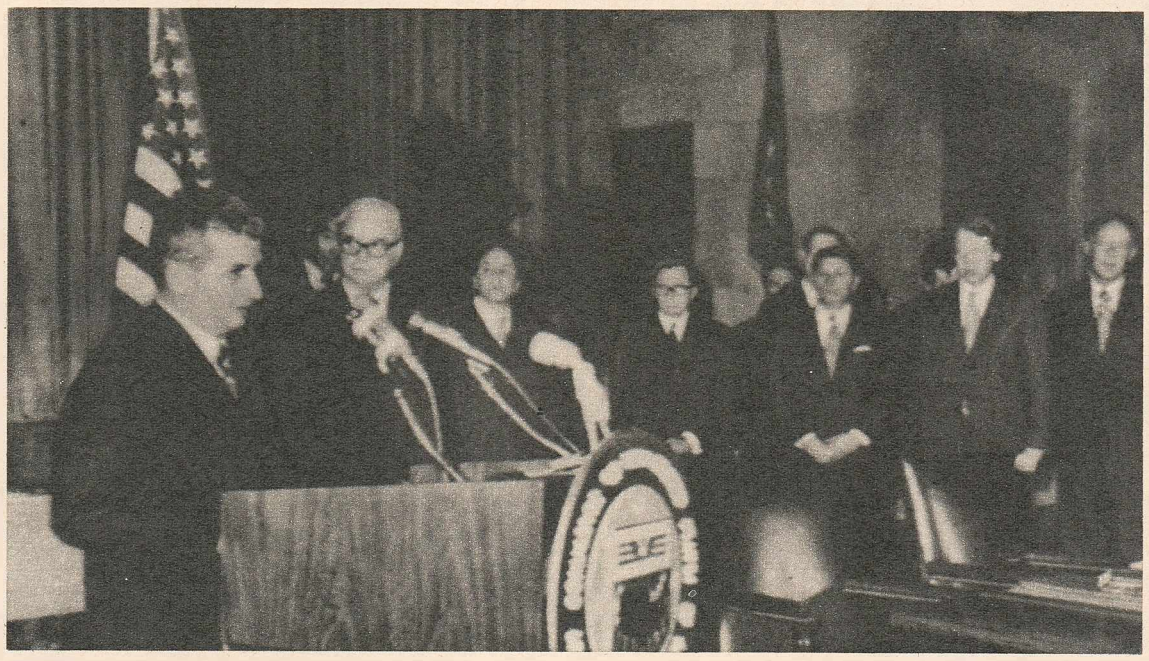

Cu prilejul constituirii Consiliului româno-american pentru promovarea relațiilor economice.

In drum spre Statele Unite ale Americii, o vizită de prietenie în Algeria la invitația lui Houari Boumediene, președintele Consiliului Revoluției, președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Algeriene Democratice și Populare.

În parcul Casei Albe, un mare număr de cetățeni ai capitalei americane au salutat cu simpatie și multă căldură pe înalții oaspeți români.

La Galeriile naționale de artă din Washington.

La dejunul oferit de șeful Departamentului de Stat al S.U.A, Henry Kissinger, în onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu.

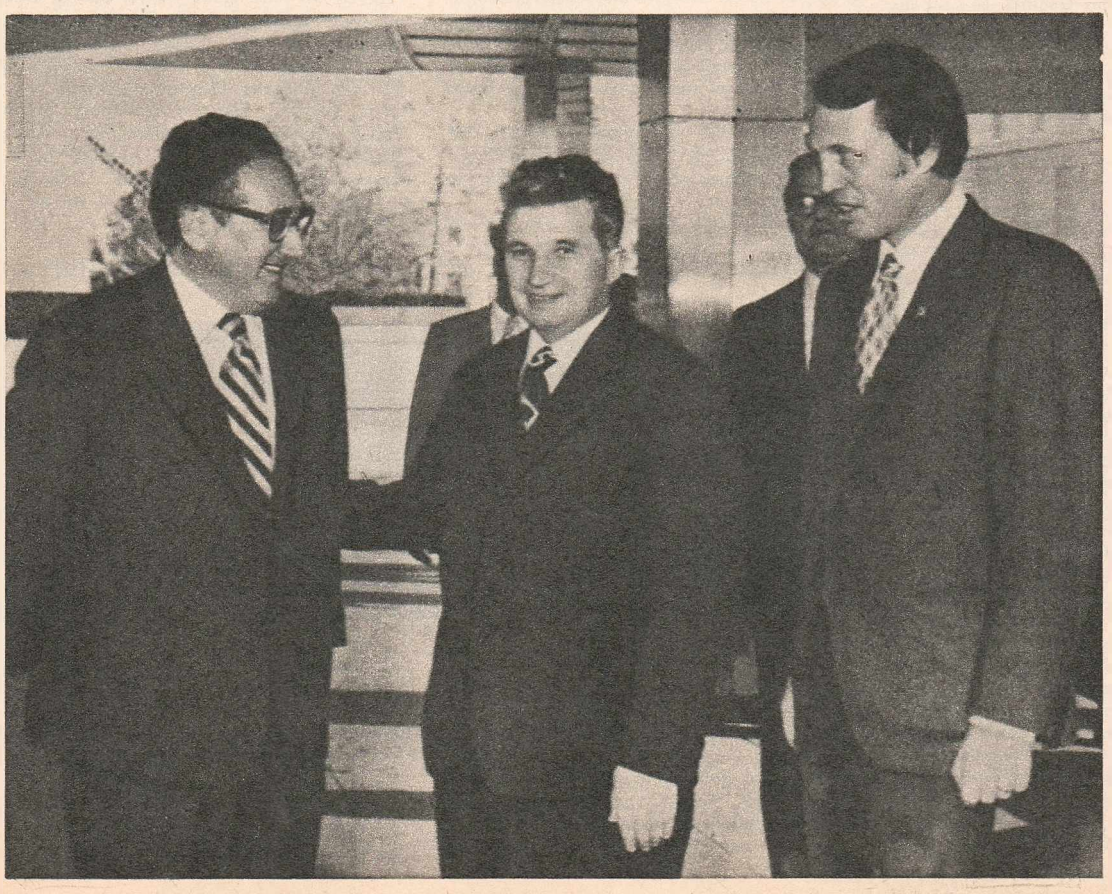

pășim înaintea calendarului în anul 30

V-ați întrebat vreodată care este prima șansă a cetățeanului român, azi? Nu cea mai importantă șansă, dar prima, așa cum zorile sînt prima șansă a zilei.

Mai mult ca oricare, prima șansă a noastră, a românilor, mi s-a părut și mi se pare a fi conștiința individuală, a fiecăruia dintre noi, despre ziua de azi și despre ziua de mîine.

«Să ai siguranța zilei de mîine» — iată vorbele bunicului pe care nu le prea înțelegeam, copii fiind; aceleași vorbe le-am tălmăcit, mai tîrziu, adeseori dramatic, pe chipul și în ochii mamei. Și iată-ne, astăzi, ieșind diminețile din casele noastre cu liniștea care se cheamă *siguranța zilei de azi și a celei de mîine*.

Da, știm care este — azi — situația noastră, de la scara națiunii la aceea a individului, așa cum știm care va fi — mîine — această situație.

Da, știm care este viața noastră azi, așa cum știm care va fi viața noastră mîine.

Viața unui popor, viața fiecărui cetățean al său, iată două valori pe care le pun în ecuație toate plenarele Comitetului Central al Partidului. Și ecuația capătă o rezolvare. Cetățeanul află care este, exact, pe repere amănunțite, starea, viața de azi a poporului său, precum află care-i va fi viața mîine, viața poporului și viața sa, de cetățean.

Plenara C.C. al P.C.R. din 27-28 noiembrie rezolvă, o dată în plus, ecuația mai sus-amintită. Cu prilejul acestui important eveniment din viața națiunii, primul bărbat al țării ne-a *spus*, tuturor cetățenilor acestei patrii, *cum stăm*, care este, exact, situația noastră azi și care va fi, la scara națiunii, situația noastră mîine. Cu limpezimea-i caracteristică, binecunoscută din fiecare cuvîntare, tovarășul Ceaușescu ne-a informat, cald, apropiat, care sînt reușitele cu care ne prezentăm la acest sfîrșit de an, marcînd totodată, cu apreciata-i sinceritate înălțată la grad de politică, lipsurile și rămînerile noastre în urmă.

Știm, ne bucurăm și sîntem mîndri că sarcinile pe primii trei ani ai cincinalului au fost îndeplinite cu succes, iar în unele domenii chiar depășite. Știm, cu alte cuvinte, că pășim înaintea calendarului în anul 30 de la eliberarea țării de sub jugul fascist. Știm că sporul de producție industrială realizat în anii '71-'73 se ridică la 30 miliarde lei. Știm că producția industrială a acestui an va fi cu 15 miliarde lei mai mare decît nivelul stabilit inițial în cincinal pentru anul 1973, înregistrîndu-se un ritm de creștere de aproape 15 la sută față de 1972. Știm că numai în '73 volumul producției industriale este superior celui obținut într-un întreg cincinal, 1956-1960.

Știm, ne bucurăm și sîntem mîndri.

Știm că în agricultură și în alte domenii economico-sociale poporul nostru are realizări importante.

Am aflat, însă, tot de la secretarul general al partidului, că la o serie de produse fizice sarcinile de plan nu au fost îndeplinite integral în acest an. Am aflat că pierderile de producție au fost determinate de neîncărcarea corespunzătoare a capacităților de producție; am fost informați că parcul de mașini-unelte n-a fost utilizat la indicii prevăzuți; că s-au manifestat rămîneri în urmă în ce privește respectarea termenelor de dare în funcționare a unor obiective ș.a.

Așa cum ne-am obișnuit în atîtea întîlniri — pe planul gîndurilor și al faptelor — cu șeful statului, sîntem în stare să privim în față și binele și răul, solidaritatea popor-conducător exprimîndu-se consecvent în hotărîrea de a ne angaja mai ferm în lupta pe care țara o duce pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a programului trasat de Congresul al X-lea și Conferința Națională, pentru asigurarea unui loc demn patriei noastre în rîndul națiunilor lumii.

Știm că avem multe de realizat, știm că ne așteaptă o muncă încordată în anul al patrulea al cincinalului, cum știm că irosirea unui singur minut din acest timp de muncă al personalului productiv din industrie echivalează cu o producție de 3,3 milioane lei. Ne-am învățat însă, ne-a învățat partidul, să gîndim economic, forța materială convingătoare a ideilor economice simțind-o fiecare dintre noi.

Cunoaștem tabloul amplu al sarcinilor de care depinde realizarea cu succes a prevederilor planului pe anul 1974, așa cum ne dăm foarte bine seama că înfăptuirea măsurilor care vizează creșterea bunăstării poporului depinde în mod direct de creșterea productivității muncii, de sporirea mai rapidă a valorii nou create în economia românească.

Pășind, înaintea calendarului, în anul al 30-lea de la Eliberare, în anul Congresului al XI-lea al partidului, poporul nostru își îndeplinește, zi de zi, sarcinile naționale și internaționale pe care și le-a asumat cu deplină răspundere.

Marius POPESCU

nu ne mai naștem sub căruță

în permanentă atenție, problemele oamenilor (II)

n-am să uit extazul acela al durerii și fericirea aceea calmă a facerii unui om

De ce colegei Magda Mihăilescu i-o fi venit ideea unui reportaj despre nou-născuți în cinci zile?

La început nu prea am înțeles-o și mi s-a părut excentrică. Da, 24 de ore, poate, o noapte, o oră, o secundă sau un an. Dar de ce cinci zile? Doar așa, fiindcă noi aveam să existăm într-un județ cinci zile? Adică 12 reporteri în 12 județe dintr-o dată, înmulțit cu cinci?! Un crîmpei de țară și un crîmpei de timp? Și-mi vine răspunsul. De ce nu, cînd în timp ce noi batem străzile unui oraș, cînd noi intervievăm, interogăm, scriem sau dormim, cînd ne indignăm sau ne extaziem în fața unor oameni, a faptelor lor, pe undeva, în fiecare zi, în mai multe ore pe zi, în mai multe clipe din zi se perpetuează miracolul Vieții. Vin pe lume copiii, oameni care vor popula viitorul locurilor pe care le străbatem noi azi, oameni care vor popula secolul XXI, cei ce vor număra ca adulți anii țării începînd cu 2000. Cum se nasc copiii la anul una mie nouă sute șaptezeci și trei? În Bacău, de pildă? Acolo, în Moldova, unde poate mai mult decît în alte părți ale României sau poate chiar ca la mine, în Bărăgan, unde nu prea așa demult femeile, mamele noastre, țărăncile, cînd le venea sorocul, cînd la apucau durerile facerii, lăsau sapa ori secera din mînă, zvîrleau șorțul de la brîu și spuneau calm bărbatului: «Eu nasc, auzi! Mă duc la umbra căruții!» Și ne năștem la umbra căruții.

Pășesc în Maternitatea județeană Bacău cu pioșenie, ca într-un sanctuar al vieții. În halat alb, cu pantofii oblojiți în săculețe albe, cu mască albă, însoțită de trei doctorițe în alb, mascate ca și mine în alb steril, sînt purtată prin întregul edificiu. Și fiecare pas făcut îmi impune și mai multă pioșenie și mai multă grijă cum calc, cum vorbesc, cum mă mișc, totul îți impune tăceri. De mulți ani în folosință, arată totuși ca și cum ieri s-a dat sub cheie. Rafinat colorată, lucitoare de curățenie, inundată de lumină și sticlă, de mobilier și aparatura ultramodernă, pare o imensă vitrină, o imensă expoziție, pare un muzeu. Totul e silențios. Pînă și tonul normal devine stridență și deranj. Personalul se mișcă și el parcă într-un ritual, într-un canon numai de el știut. Și dintr-o dată, la etajul II, într-o sală, un țipăt sparge, uriaș, tăcerea. Doctorițele din jurul meu rîd. Se luminează a fericire. Cînd intrasem jos, într-un birou, cu un sfert de ceas mai înainte, medicul primar Ștefan Andrei își ceruse scuze că nu poate să rămînă la dispoziția noastră fiindcă intră în sala de operații la o cezariană.

El, cel care își strigă acum existența, el, care spărgea universul cu atotputernicul, genericul țipăt, ale cărui rosturi mai sînt și astăzi neliniștile poeților și întrebările nerăspunse ale psihologilor, este al 72-lea în cele cinci zile luate ca reper de noi. Un băiat. De 3,100 kilograme. Al doilea copil al unei tinere familii. Al unei curajoase femei care, deși pe primul copil l-a născut tot cu cezariană, l-a zămislit pe al doilea, avînd nelimitată încredere în doctorul Ștefan Andrei și în doctorul Ichim Ion, medic anestezist-reanimator. Intrăm apoi în sala de operații, acolo unde cei doi medici lucrau, închideau estetic abdomenul unei tinere femei de 24 de ani. Sînt invitată să vorbesc cu ea. Senină, ca atunci cînd te odihnești după un lucru istovitor, dar care ți-a dat satisfacție, întreabă: «Ce e? E băiat? Și cîte kile are?» Ea nu-și vedea sîngele de pe fețile operatorii, nici n-o interesa. Nu vedea pe nimeni. Încerca să-și imagineze copilul. Și trăia, trăia fericirea aceea calmă a Facerii.

Ieșind din sala de operații, mi se arată alături «camera de travaliu»; acolo sînt invitate viitoarele mame, cînd marile, firești-le, necomparabilele dureri încep.

Am văzut pe chipul celor trei femei extaz. Extazul unic pe care-l provoacă o singură durere omenească: aceea a Nașterii. Și-mi venea să mă aplec să le sărut mîinile. Lor și nu numai lor. Cînd am ajuns la copii, doctora pediatră Zichil Georgeta mă duce să-l văd «neapărat» pe Radu, pruncul pentru viața căruia s-a luptat cinci zile cu disperare, cu efort supraomenesc aproape. Al treilea copil al unei țărănci. Al unei neveste de 28 de ani din comuna Filipești. A fost adus pe lume tot prin cezariană, cu incompatibilitate R.h. Cînd viața rareori triumfă. Și i s-a înlocuit tot sîngele. Nu, nu e fenomenal numai pentru mine ca profan, e o treabă foarte complicată și pentru medici. Dintr-un omuleț de două kilograme și ceva, s-a scos tot sîngele, înțelegeți, tot sîngele și i s-a pus altul — viabil — viguros. Științific, acest ultramodern și dificil tratament pe care medicii băcăuani îl practică firesc și de mult se cheamă exanghinotransfuzie. I s-au aplicat de două ori în plus alte două ultramoderne tratamente, fototerapia și tratamentul cu luminal, acesta din urmă s-a încercat pentru prima dată în țara noastră la această maternitate din Bacău. Adică, iată ce vreau să spun, că sînt în afară de marile pericole viețile noi, copiii ce se nasc azi în județul Bacău. Deci și viețile țărăncilor. Dacă natalitatea este aici printre cele mai ridicate din țară, dacă mortalitatea infantilă la Maternitatea județeană Bacău este 0,6%, adică foarte mică, este și pentru că 13 medici ginecologi, cinci pediatri, doi anesteziști-reanimatori, un radiolog, doi medici de laborator, peste 100 de cadre medii sanitare își fac datoria cu un înalt profesionalism, cu totală dăruire. Este și pentru că o maternitate de patru sute de paturi este dotată și întreținută la cea mai înaltă cotă medicală. Este și pentru că directorul ei, doctorul Stelian Popa, a vegheat construcția ei de la temelie și nu s-a lăsat pînă nu s-a făcut chiar și elegantul amfiteatru siniliu de la etajul III pentru educația sanitară a mamelor. Este și pentru recunoscuta și temuta sa exigență.

Au băcăuancele o maternitate de «ultimul răcnet» al științei medicale? Au. Bilanțul, bilanțul celor cinci zile, de la 20 la 24 noiembrie 1973, sună cam așa: din 72 de nașteri, 75 de copii — două perechi de gemeni, șapte cezariane complicate, multe cazuri grele de copii-problemă; dar salvați. Iar dintre cele 72 de mămici, 30 sînt orășence din Bacău, iar 42 țărănci.

Cici IORDACHE

unii nici nu au încă un nume, alții au chiar două

Mă trezesc pentru prima dată în situația de a scrie ceva despre ceva care nu are deocamdată un nume. La ora la care potriveam aceste rînduri, băiatul merceologului Nicoleta Gonciulea din Craiova avea în stăpînire proprie doar cele 3,480 kilograme cu care venise pe lume, vreo două ceasuri de viață după acest soare, și nici un chef să primească vreun reporter, fie el și de la «Flacăra». Solidari cu el erau și ceilalti nou-născuți la Maternitatea modernului spital monobloc din Craiova în dimineața zilei de 24 noiembrie: un alt băiețel al Elenei Stîngă din comuna Podari și trei fetițe craiovene. Oricum, «începurăm ziua cu un flăcău», ne spune asistenta Iosefina Ceaușu, cea care adresează nerăbdătorilor aflați la telefon, mai ales tați și nași, primul «Să vă trăiască!»

«Cum vă descurcați cu tații care vor să-și vadă odraslele înainte de sorocul admis?», o întreb pe doctorița Marieta Dragonu (soția medicului Mihail Dragonu, acela despre care revista noastră a scris acum o lună și ceva, omul care în timpul unei gărzi a operat 20 de ore fără întrerupere). «Simplu, cum au așteptat nouă luni pot să mai aștepte cîteva zile».

«Cînd își vede un tată copilul, după cît timp?». «În cel mai fericit caz după șapte zile».

Este adevărat că dumnealor, tații, sînt uneori dezamăgiți cînd află că în locul băiatului așteptat au o fetiță? Răspunsul: le trece repede.

Și apoi, decît să-i bîrfim fără dovezi concrete, mai bine să stăm de vorbă cu o tînără mamă, Alexandra Lia Enescu, asistentă la Policlinica C.F.R. A născut acum două zile o a doua fetiță. Nu ascunde că soțul a fost puțin «decepționat», și-ar fi dorit un băiat, dar cum aici chiar nu mai este nimic de îndreptat, a zis «să ne trăiască Mihaela, să fie frumoasă și sănătoasă». Exact ce-i dorim și noi. Exact ceea ce li se poate spune tuturor celor aproximativ 165 de băieți și fetițe care sporesc populația doljeană pe spațiul a cinci zile. Aceasta înseamnă cam 1000 de răsuflări noi pe lună. Este mult, este puțin? «Nu se poate spune că Doljul este un județ mai prolific decît altele, ne informează doctorul Nicolae Nicolescu, nicidecum. Dar la noi se semnalează un fapt deosebit: stabilitatea natalității, de trei ani este aceeași, ceea ce înseamnă că la noi se nasc copii doriți».

Copii care vor avea mai multe creșe, mai multe grădinițe, și chiar mai multe nume, pentru că dacă la începutul acestor rînduri spuneam că scriu despre ceva care era doar băiețelul cuiva, trebuie să mărturisesc că investigațiile ulterioare mi-au băgat în cap ideea că doljenii cei mai mulți dau copiilor lor cîte două nume. Să fie omul mai sigur. La Starea civilă a Primăriei municipiului Craiova am întîlnit: Codreș Clara Sorina, Trifan Nicandru Ion, Popa Claudia Mihaela, Iordache Gheorghe Damian, Bălan Oana Luciana, Sălcianu Costinel Cătălin, Vasile Daniela Mihaela, Păun Milica Alina, Șerbănescu Grigore Mihai, Anghel Nicolae Marius, Dinulescu Mihai Gabriel. După cum se vede, în Oltenia se apără printre altele și frumoasele nume românești.

Magda MIHĂILESCU

cruyff ratează la ploiești

Al cincimilea copil născut la Ploiești în acest an, cînd l-am vizitat, nu avea nume. Avea număr: 159. Pare una din păpușile cu care se instruiesc... bunicii la «școala părinților», deși în realitate este un cetățean onorabil, cu dosar pe care scrie: masculin, 3 200 grame, țipă și respiră normal. Cînd la maternitate țipă un copil, se deschid ferestrele; locuitorii ascultă mesajul noului lor concetățean, pe coridoarele și sălile spitalului se descrețesc frunți și chipurile se luminează de zîmbete. Doar mama zîmbește a suferință.

— A fost greu, Victoria Burciu?

— A fost. Un om iese dintr-un alt om. Cum să nu fie greu?

— Pari tristă.

— Nu sînt. De ce aș fi?

Dar e. Cu cîteva ore în urmă trupul ei suferise actul sacru al naturii și al vieții și privirile i s-au limpezit de blîndețea și înțelepciunea tuturor mamelor din lume, după ce dau viață din viața lor. Soțul ei i-a trimis o cutie mare de bomboane și un ghiveci de flori pe ea. Apoi i-a telefonat: Cum te simți?, a întrebat tatăl copilului. Era emoționat, de fapt, și Victoria s-a convins că, mari sau mici, toți bărbații sînt niște copii.

Pe tatăl copiilor ei, Victoria l-a cunoscut la un stop. În față era stopul și în spate a auzit: «Pe fata asta o cunosc înainte de armată». S-a întors, și peste două săptămîni s-au căsătorit. Se spune că dragostele fulgerătoare nu sînt norocoase. A ei a fost. Soțul ei, Burciu, n-o bate, nu înjură și nu bea. Nu exagerează, fiindcă omul e bolnav de ulcer, pe care doar rareori îl mai amețește cu cîte un coniac. S-au mutat la Sibiu, deși părinții lui sînt din Fetești, iar ai ei din Ploiești. Adică aproape de serviciul lui. Zece ani au făcut naveta și un copil, pe care l-au botezat Victor, după numele ei. De Victor a avut grijă o bunică din partea soțului, care își numărase anii pînă la o sută, după care renunțase și, deși nu avea buletin, l-a crescut pe băiat cu blîndețe și înțelegere. La Fetești a murit tatăl soțului, iar la Ploiești — tatăl ei. Rămași singuri la Sibiu, au hotărît să se mute mai aproape și au venit la Ploiești. Ea a lucrat la Văleni un timp, ca dactilografă, în locul titularei care era în concediu de naștere. Cînd titulara a revenit, ea, Victoria, a rămas fără serviciu. Cu salariul soțului și la pretențiile de-acuma poți crește un copil, doi; trei este deja greu. Mama ei a crescut opt copii, cu un salariu exact cît să poată cumpăra o dublă de mălai. La țară. La bloc e cu totul altceva. «Ne-am căsătorit săraci și a trebuit să ne facem totul de la început. Și una este cu un salariu, alta cu două. Dar decît să-i devină copiii niște derbedei, ca să te ajungi, te mulțumești cu ce ai». Victor, care acum e în clasa a doua și s-a lăudat la școală că are un frățior pe care nu știe cum îl cheamă, a crescut bine și e un băiat bun, premiant, din clasa întîi chiar citea singur la televizor, dar are necazuri cu scrisul, scrie urît, deși corect. «Dacă ați ști cît l-am bătut, și eu, și taică-său. Soțul meu nu e rău, dar sever, fiindcă vrea să scoată om din el. Cînd era mic, tatăl lui l-a bătut cu funia udă pentru că furase o sută de mii care i-au ajuns să mănînce trei mici, era pofticios, acuma îl bate și el pe Victor, zice că lui i-a prins bine bătaia. Bietul copil, dacă te dai lîngă el ca să-i explici la lecție se ferește de teamă să nu-l pocnești. Doamna directoare spune că Victor e cel mai deștept din clasă, seamănă cu bărbatu-meu; el e mai deștept ca mine; acum a terminat liceul seral, dar să nu scrieți că m-am făcut mai fraieră ca el, fiindcă și eu am terminat liceul de cultură generală. Împreună cu bărbatul lui soră-mea au hotărît să-l boteze pe ăsta de-acuma cu nume de fotbalist: Cruyff, parcă, dar nu-i las, fiindcă nu e pe românește, iar eu am născut doi băieți și o să mai nasc, nu numai pentru mine (cît vor sta lîngă fusta mea?), dar și pentru țara asta în care s-a născut, neamul meu.»

După ce va ieși din maternitate Victoria se va înscrie la o școală de teleimprimatori, la București. Soțul e de acord, fiindcă el i-a recomandat-o. Pe Victor l-a răsfățat, i-a luat tot ce-a vrut, dar l-a și bătut. Nu pentru note, nu!, ci pentru el, ca să ajungă ceva în viață. N-a știut să iubească. Pe cel de-acuma îl va iubi altfel, pentru ea, și pentru viața lui, cum o fi să fie, n-o să-i cumpere decît ce poate, nu-l va înșela și nu-l va mai bate, fiindcă nu se va mai grăbi. Și Victoria are iarăși ochii limpezi de blîndețea și înțelepciunea tuturor mamelor din lume, după ce dau viață din viața lor. Și, ca și cum numărul 159 din leagăn ar fi deja mare și ar avea un nume românesc, iar ea, Victoria, mama lui, l-ar aștepta de undeva, adaugă: «ca femeie și ca mamă a doi copii, nu-mi mai doresc decît atît: să fim cu toții sănătoși și să fie pace peste tot.»

Nicolae CRISTACHE

am zis sărut mîna și am plecat

În fața Maternității din Tîrgoviște patru bărbați execută un fel de bătută pe loc, aruncînd din cînd în cînd priviri nerăbdătoare dincolo, peste gard, de unde deocamdată nu apare nimeni. Este dimineață, e frig, dacă aș întîrzia și eu dinaintea clădirii precis că aș începe să fac mișcările acelea puțin bizare, de bătută ori step, cum vreți să le spuneți, dar mă îndrept glonț spre intrare, portarul mă scrutează sever de la distanță, tată de copil mic? Da, zic, tată de copil, dar nici chiar așa de mic, arăt ce și cum și iată-mă în fine înăuntru, urmărit de privirile invidioase ale celor patru care pe moment mă crezuseră «de-al lor».

Îl cunosc pe medicul-șef al celei mai mari maternități din județul Dîmbovița, Ion Comănescu, om extrem de ocupat, care după cîteva minute mă încredințează asistentei Magda Stăncioiu, nu înainte de a-mi pretinde să îmbrac un halat.

24 de păpuși congestionate țipă tare, energic și continuu, fiecare în pătrățica sa, tovarășa asistentă îmi arată de la distanță, deși port mască de tifon, un băiețel dolofan, pe care dînsa îl consideră deosebit de reușit, dar eu nu discern nici o deosebire între acea creatură mică și celelalte din jur. Din nou mă invadează amintiri nu prea vechi și din nou simt nevoia să mă retrag cît mai grabnic, în vîrful picioarelor dacă se poate. Aflu din registrul de nașteri că în intervalul de cîteva zile de cînd mă găsesc în Tîrgoviște și în județul Dîmbovița s-au născut aici la maternitate 24 de copii cu părinți stabiliți în municipiu, ori în Cojasca, Prisaca, Dragodănești, Răsvad, Cîndești Vale, comune mai mult sau mai puțin apropiate fiindcă, aflu din nou, celelalte centre urbane din județ, Găești, Pucioasa, de pildă, posedă și ele maternități, chiar dacă nu atît de spațioase și bine utilate ca aceasta.

Magdalena Heroiu are 29 de ani și este mama unei fetițe în vîrstă de o zi. Mai are un băiat, Marius, astfel încît acum toate sînt așa cum trebuie să fie. Ce nume îi vor da? Nu știe, trebuie să se consulte cu soțul, inginer și dînsul. Sînt veniți din București. Nu, la început nu i-a plăcut Tîrgoviște, să nu audă, acum da, s-a obișnuit, chiar iubește orașul. Dacă are locuință bună? Are la bloc, confort sporit. Maria Balaban este puțin speriată, fetița s-a născut prematur și are o greutate cam mică. Asistenta o îmbărbătează, fiți serioasă, nu mai plîngeți, vă faceți sînge rău de pomană, ce-ar spune soțul dumneavoastră dacă v-ar auzi? Soțul, adică inginerul Balaban, nu are cum să audă, se află pe Platformă la Uzina de oțeluri aliate («iar eu sînt chimistă, el este din Sibiu. Cînd am terminat facultatea i-am spus că nu și nu, vreau să ne stabilim la Tîrgoviște, el nu vroia, pînă la urmă l-am convins. Și acum nu-i pare rău. Da, avem locuință bună. Și va veni mama să mai îngrijească de copil. Știți dumneavoastră, bunicii să trăiască!»)

La 26 de ani, Elena Iordache naște al patrulea copil, un băiețel. Locuiește în comuna Ulmi. Soțul este instalator aici, la oțelăria din Tîrgoviște. Ceilalți copii sînt acasă, are grijă de ei o soră. Locuința? E cam neîncăpătoare, se gîndește să-l dea pe ăsta «micu'» la creșă. De ceilalți o să aibă ea grijă, doar este tînără, numai să se înzdrăvenească puțin. Femeile astea au născut ieri! Îmi aduc brusc aminte. Și îmi dau seama că prelungirea șederii mele aici ar fi o adevărată necuviință, fiindcă femeile acestea au nevoie de liniște, de odihnă, să se întremeze, să poată alăpta și îngriji copii de nici o șchioapă, care țipă, țipă într-una.

Sărut mîna, zic, și plec. Și niciodată salutul acesta nu mi s-a părut mai la locul său ca aici.

Mihai HETCO

are cuvîntul tovarășul mannix, se pregătește tovarășul eusebio

Sigur, la Maternitatea din Brașov, atît «ieri» cît și «azi» înseamnă de fiecare dată altceva, dar mai înseamnă și ceva la fel: se nasc copii. În perioada aleasă de redacție (20-24 noiembrie) s-au născut 76 de copii, iar cel cu numărul 76, al Aurelliei Petula, muncitoare din Bod, s-a născut sub ochii mei și ai doctoriței Maria Coleanu.

După sfaturi intrate-n rutină — «Respiră adînc», «Ridică fundul» — din ființa din Bod și-a făcut apariția un băiat avînd, pus pe cîntar, 3,300 kg.

Numele la care se gîndesc mamele sînt uneori ciudate și dacă de fiecare dată li s-ar respecta preferințele ai avea șansa ca peste 20-30 de ani să auzi în ședința sindicală: «*Are cuvîntul tovarășul Mannix, se pregătește tovarășul Eusebio*».

Personalul sanitar al maternității, convins fiind că în acest fel sobrietatea ședințelor s-ar da peste cap, sau că în comuna Șinca Veche n-ar fi chiar grozav ca spre moara cu ciocănele să se întîlnească vărul Boby cu vărul Marlon, folosesc cu succes de cele mai multe ori metoda: Marie, ia scrie tu Mannix (sau Eusebio). Și, desigur, sub influența nașterii, mamele scriu: Manix, Eusebiu, Bobi sau Marlone. Și, privindu-le cu dojană, parcă, cineva din maternitate le spune: Păi vezi? În acest fel, treaba se încheie și apar Andrei, Cătălin, Ștefan, Maria, Mirela, Daniela și chiar Esmeralda. Cei mai mulți copii s-au născut în ziua de 22: 19. Cei mai puțini, 3 (record pentru ultimii 6 ani), în ziua de 23. În 20, 19; în 21, 16 ș.a.m.d. Trebuie spus că aici, la Brașov, nasc și femeile din comunele județului unde nu sînt maternități, ca și gravidele considerate cazuri dificile. Ultimul născut la ora plecării mele, Petula și mai nu știu cum, avea pe mînă o bucată de leucoplast cu cifra 4958. Atîția copii s-au născut în acest an la Brașov pînă la ora actuală. Referindu-mă la cei 76, rodul investigării atente a realității maternității din Brașov de către mine, cifra poate fi interpretată și în felul următor: deși la serviciu, muncitoarele au învins casnicele cu scorul de 26 la 22; avînd mai multă școală, inginerele au născut trei copii față de unul singur al tehnicienelor; ospătarele și studentele au adus pe lume cîte un copil; tot cîte unul grefierele și filatoarele, curierele și educatoarele, casierele și asistentele medicale, reparatoarele și pensionarele de boală, vînzătoarele și calculatoarele. Din lista mea lipsesc pensionarele de bătrînețe, elevele și femeile care nu s-au născut încă. La Brașov, nici unul din cei 76 de copii nu s-au născut cu ajutorul hipnozei, adică fără dureri. «Singura hipnoză valabilă — îmi spunea doctorița Maria Coleanu — pare a fi cea de la început, cînd «el» o privește, «ea» se duce orbește spre oficiul stării civile și apoi ați văzut». La maternitate se țipă mult, iar intelectualele, datorită gradului lor mare de cultură, a științei din cărți că nașterea doare, țipă mai tare decît restul. Înainte de a pleca este adusă din Prejmer Geta Țapiu, originară din Murgeni, județul Vaslui. S-a măritat la 14 ani, cu dispensă și cu Dumitru. «Știți, după ce am venit la Prejmer a venit și tata, să vadă camera, dacă-i bună și în siguranță. Acolo era și Dumitru, da-n altă cameră».

Doctorița o trece după paravan, aud «saltă cămășuța» și mă gîndesc că bătrînul Țapiu putea să nu mai bată drumul de la Murgeni la Prejmer.

Eugen SECELEANU

excedent de fete

Fiind cetățean permanent al municipiului Deva între 20 și 24 noiembrie a.c., m-am interesat cine a mai venit pe lume în acest răstimp. Pe o tablă neagră, fixată în perete la intrarea în maternitate, sînt scrise cu cretă albă numele noilor cetățeni ai lumii de pe malul Mureșului. Probabil ca să fie la îndemîna taților nerăbdători.

La etajul I am cunoscut-o pe Valeria Nan. Are 34 de ani și rîde. Rîde într-una cît timp îmi spune că e la a patra naștere, Voichița are 13 ani, Liuța 6, de 23 noiembrie a născut-o pe Eleonora. 3 fete. Singurul băiat a murit cînd avea nouă luni. 3 fete! Și rîde. La Valeria Nan în familie au fost doi băieți și două fete. La bărbatu-său, trei băieți și două fete. «Și cu noi s-or chinuit alții. Și noi la fel avem datoria». Și rîde.

Eleonora Gabor e vecină de pat cu voioasa mamă din Muncel, dar stă cu obrazul sprijinit pe mînă și nu zîmbește, mai curînd pare necăjită. Numele ei mic a trecut în beneficiul familiei Nan la cea de a treia fată. Nu-i pare bine că are un băiat de o zi? Cum îl cheamă? «Nicicum, deocamdată», înseamnă ridicarea din umeri. Eleonora Gabor mai are doi copii — pe Camelia de 10 ani și pe Neluțu de 3 ani. Al doilea băiat, așa fără prenume cum e, era mai-mai să-l nască pe drum. A venit la Deva la maternitate din Hărău-Bîrsani. La Bîrsani e casă de nașteri însă acolo e frig și în afară de asta doctorul nu lucrează sîmbăta că-i sîmbătă. Medicul primar (de gardă), Radu Pătrășescu, îmi confirmă că așa-i. Femeia are dreptate. Casa de nașteri din Bîrsani e splendidă, însă nu-și prea dovedește utilitatea. Medicul Pătrășescu a făcut și un referat la județ: «Imaginați-vă! în 43 de săptămîni doar 21 de nașteri! Acum, pe timp de iarnă, nu se face foc acolo, iar în rest...» Femeile din zona aceea vin să nască la maternitatea din Deva, nu-i nimic, sînt binevenite, dar nu-i oare păcat de minunăția aceea de clădire și de utilități și de salariul asistentei care se irosesc în zadar?

N-am aflat nici pînă la sfîrșit de ce Eleonora Gabor, în vîrstă de 29 de ani, soție de manevrant C.F.R., mamă a trei copii, din care ultimul fără nume, n-am aflat prin urmare din ce cauză nu zîmbește. Sora moașă zicea despre ea că e timidă. Cred că are dreptate. Sau poate că nu toate mamele se bucură cînd au băieți. Bunăoară, Marcela Ioica, la vîrsta majoratului — stil vechi — are un băiat, Bruno, de patru ani și pe 24 noiembrie, la orele 20,10, a născut-o pe fetița dorită.

E ora mesei pentru sugari. Mamele sînt grăbite, dar senine. Și toate par frumoase.

În cinci zile la Deva s-au născut șase băieți și nouă fete.

În 1973, pînă la 25 noiembrie, tabla de la parter a cuprins 1 200 de nume ale nou-născuților.

Deci în ultimele zile un excedent de fete? «Nu-i nici un bai!, mă liniștește medicul de gardă. Băieții din Hunedoara se tot vaită că nu au cu cine dansa!».

Viorica CIORBAGIU

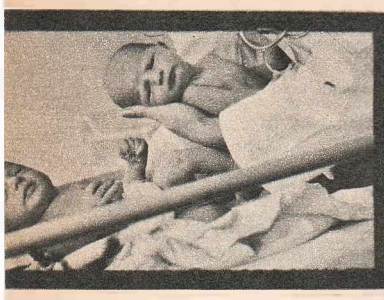

...și despre teama de a fi mamă

Intru în clinică și îl caut pe profesorul I. Vinți. E operat. Îl caut pe conferențiarul A. Țurcaș. E ocupat, operează. Mi se spune că n-am nici o șansă să stau curînd de vorbă cu el. «În ultima săptămînă avem foarte multe nașteri», se destăinuie o soră. «Știți, parcă ar fi un val». Nu plec, totuși. Aștept. Sînt introdus într-un cabinet. În jur, liniște și tăcere. Tăcerea dintr-o maternitate nu e la fel ca alte tăceri. E o tăcere sfîntă. E o tăcere care înseamnă în primul rînd așteptare (mai tîrziu mi s-a deschis o ușă și am văzut femei așteptînd, chinuite de dureri, ținîndu-se de pat, și mi-am întors umilit privirile de la durere); apoi, tăcerea e chin (doctore — am zis cînd am fost chemat în camera aceea cu mese obstetricale — nu intru; și mi-a fost rușine de lașitatea mea); apoi, tăcerea e fericire (o altă ușă s-a deschis și am văzut femei visînd).

În clinica ginecologică II din Cluj mi se spune că sînt în medie cinci nașteri pe zi.

— E mai mult ca înainte. Cu cîtva timp în urmă, aveam doar 2-3 în 24 de ore. Cînd vorbim de numărul nașterilor, trebuie să ținem seama că pe teritoriul arondat nouă mai există și alte case de nașteri.

Aflasem că sondajele și cercetările făcute în municipiul Cluj au constatat că natalitatea a fost constant sub media județului și chiar mai mică decît cea înregistrată în mediul urban al țării. Dacă înainte de 1967 natalitatea era foarte scăzută — sub 10 la mie — în anii 1967-1968 ea atinge indici ridicați: 18,3 la mie, și 19,6 la mie. Apoi natalitatea are o tendință de scădere. Întreb:

— Care să fie explicația, doctore?

— După opinia mea, morbiditatea și patologia obstetricală în sarcini și la nașteri au crescut ca urmare a celor zece ani (1957-1967), cînd întreruperea sarcinii era liberă și la cerere. Numeroase femei au rămas cu tot felul de complicații. Un exemplu sînt placentele previi. Apoi sarcinile extrauterine. Ar trebui să vă dau un exemplu, ca să înțelegeți mai bine. Zilele trecute a fost adusă la noi o femeie care în urma unei sarcini extrauterine a făcut o puternică hemoragie internă, cu stare gravă de șoc hemoragic și cu tulburări de coagulare a sîngelui. Antecedente? Cinci avorturi. Acum să vedeți: pentru scoaterea ei din criză au colaborat cinci medici, au fost necesare zece flacoane de sînge, șase de plasmă și o acțiune de reanimare care a durat șase ore. Priviți și lista de medicamente: e interminabilă. Iată deci un ecou tîrziu al unor stări de fapt.

Conversația noastră e întreruptă brusc. Doctorul e chemat urgent la o altă consultație. Pleacă.

Răsfoiesc concluziile la un sondaj. Fertilitatea, indicator care arată numărul de copii născuți la 1 000 de femei în vîrstă de 15-45 de ani, scade în oraș în același ritm cu natalitatea, din aceleași cauze. Apoi alte cifre care arată o situație îngrijorătoare; o creștere a întreruperilor de sarcină. Din totalul acestora, 58,8 la sută sînt catalogate drept avorturi spontane. Doctorul revine. Îl întreb despre frecvența mare a avorturilor spontane.

— Aici nu este vorba de un număr statistic oarecare, ci de însăși viața și sănătatea mamelor. Multe dintre avorturile spontane sînt premeditate, de aceea consider că practica trebuie suprimată cu cea mai mare severitate și considerată criminală.

— Tovarășe doctor, un fenomen izbitor este și natalitatea diferențiată. S-a observat și aici, la Cluj, că familiile cu o situație materială mai bună și cu un nivel cultural mai ridicat au, în general, puțini copii, de obicei unul sau doi, pe cînd natalitatea altor categorii ale populației e mai prodigioasă, de la șase copii în sus.

— La țară femeia a făcut totdeauna mulți copii. Ea n-are prejudecăți. Ea nu s-a temut niciodată de viitor, nici de responsabilitatea de a fi mamă. Copiii au fost și mai sînt încă pentru ea o rațiune de a exista. Orășeanul, confruntat cu diverse probleme sociale, cu un mediu mai selectiv, a ridicat prudența la rang de concepție. Așa s-a născut o mentalitate. Dar o familie cu cît are mai mulți copii, cu atît e mai frumoasă. Iar un singur copil nu este niciodată o certitudine.

— Ce s-ar putea face, domnule doctor? Iată, citez cîteva propoziții din lucrările sesiunii consiliului municipal care au dezbătut evoluția demografică și sporul natural al populației: «În cîteva întreprinderi și instituții, cu un total de 8 400 de femei, s-a constatat că un procent de 74,1 femei sînt căsătorite, din care 38 la sută au un singur copil, 1,6 la sută au mai mult de trei copii, iar 24 la sută n-au nici unul... Marea majoritate a persoanelor care doresc copii la interval mai mare după căsătorie motivează aceasta prin dorința de a le asigura condiții mai bune și în primul rînd condiții de locuit... Foarte multe persoane care doresc să aibă unul sau maximum doi copii motivează că sînt foarte ocupate în activități profesionale... Alții afirmă că fără copii își asigură o viață mai comodă... În același timp însă, foarte multe mame invocă aplicarea deficitară a legislației privind ocrotirea familiei, a femeii gravide și a mamei».

— E o situație reală. Și o mentalitate reală, în care egoismul, teama de necunoscut, dar și lipsa unei educații adecvate sînt amalgamate și creează prejudecățile de mai sus. E nevoie, mi se pare, de o îndelungă și activă acțiune educativă. Profesorul I. Vinți și colaboratorii săi au încercat în ultimii ani, în cadrul cabinetului de consultații prenupțiale și preconcepționale, să explice multe dintre aceste probleme. Sigur, numai sfaturile nu sînt suficiente. Acolo unde intervin greutăți sociale, ele trebuie soluționate. Mă gîndesc că și legislația ar putea fi îmbunătățită.

— Vă mulțumim, tovarășe doctor. Ne vom strădui să facem publice părerile dumneavoastră.

Cornel BOZBICI

trandafirii „nicolae alexandru"

Din prima zi a anului 1973 și pînă la 22 noiembrie, în județul Bihor s-au născut 9 520 copii. Întreb la Direcția sanitară dacă e mult sau puțin. Județul nu e nici în frunte, nici în coadă din acest punct de vedere, mi se răspunde. Cam pe la mijloc. De la începutul lui noiembrie pînă în 22 s-au înregistrat 635 nou-născuți.

«Demografia — îmi spune doctorul Emil Petca — e o problemă socială dar și de mentalitate. Colectivul nostru — continuă el — e serios preocupat de această problemă. Am organizat o consfătuire foarte interesantă pe probleme de obstetrică socială (îmi arată un volum gros, șapirografiat, cuprinzînd textele comunicărilor). Și acum, în noiembrie, una de puericultură antenatală. Din păcate, nu prea se văd rezultatele...»

Spitalul de obstetrică și ginecologie din Oradea — 430 locuri — e una din cele mai mari instituții de acest fel din țară. Din vara aceasta a fost integrat ca secție a spitalului județean. Județul mai numără patru spitale teritoriale, dar o parte însemnată a fiilor și fiicelor Bihorului vin pe lume aici, la Oradea. În ziua de 22 noiembrie, promoția de nou-născuți ai anului 1973 trecea pragul cifrei de 3 800. Cazurile cele mai complicate din cuprinsul județului sînt trimise tot la Oradea. «Avem în spital un caz foarte trist — îmi spune doctorul Petca, șeful unității. O fată tînără, de 20 de ani. Un avort provocat, deși ea nu a recunoscut. O septicemie gravă. A venit tîrziu. În ciuda tratamentului eroic, bătălia nu a fost cîștigată. Are acasă un copil de un an și patru luni». Nu mă simt îndemnată să mai întreb nimic. Nici cum o cheamă, nici de unde e. E aici undeva pe aproape, într-o cameră de reanimare, și își trăiește poate ultimele ceasuri. Ce să mai întreb?

În sala de operații se face o cezariană: o naștere normală ar prezenta riscuri pentru făt. «Veniți, mă îndeamnă medicii, veți asista la un eveniment». Se întredeschide o ușă, rămîn în prag crispată de emoție. Patru oameni în halate albe lucrează concentrați deasupra mesei de operație, privirea li se oprește o clipă pe chipul destins al femeii adormite. «Acum», mi se spune. Văd într-o clipă copilul scos din pîntecele mamei și ridicat deasupra mesei. Țipă. Am asistat la venirea pe lume a unui om. Ce aș putea adăuga? Nici oamenii de meserie din spitalul acesta, în care miracolul se repetă cam de 13 ori pe zi, nu par nicidecum atinși de blazare. Privim copilul. «E fetiță, e în regulă, e normală — observă cei adunați în jurul ei — strigă, dă din picioare, se agită». În timp ce mama e încă adormită, chipuri iluminate se apleacă asupra nou-născutei. «Asta-i bucuria noastră — parcă spun — asta ne e răsplata muncii».

«E greu aici — mărturisește Eugenia Cheregi, asistentă principală la secția lăuze. Secția are 62 de paturi. Avem și gărzi de noapte și duminici. Aș fi putut pleca în altă parte, unde e mai ușor, dar nu am vrut». Sînt în secția asta copii-problemă, prematuri, ținuți sub emisferele transparente ale incubatoarelor, și copii sănătoși, mame sănătoase, sau mame cu probleme. Și mame de gemeni. Henge Ilona are 28 de ani. E din comuna Adoni. Are un băiat și acum își dorește o fetiță. A născut doi gemeni, amîndoi băieți. Dar nu de asta-i supărată, ci pentru că băieții nu stau încă bine cu greutatea. Valerica Dumuța, nevastă de cioban, are 37 de ani și a născut și ea tot doi băieți. Plînge. «Oare ce fac copiii mei acasă? N-are cine le da o mîncare!». «Cîți mai aveți?» «Cinci... Mi-o zis mie un om de la noi, care nu are copii, dă-mi-o mie pe a mică, ți-oi da zece mii pe ea. Nu ți-o dau nici să-mi dai cîte frunze sînt pe lemn. Ce știe el ce-i dragostea pentru copii?!». Pe obraz încep iar să-i curgă lacrimi.

E ora alăptatului, ceasul solemn cînd fiecare mamă își pune la sîn copilul, învață să-l cunoască.

La poartă mă întîlnesc cu niște «aparținători», cum, nu știu de ce, li se spune aici taților. Ca să afle dacă le-a născut nevasta, tații telefonează sau vin aici, la poartă, unde găsesc informațiile la oră, înscrise în registru. «Lupu Florica?», întreabă portarul prin ferestruica ghișeului. «Băiat, trei kilograme și jumătate». Și asta e deocamdată tot. Televiziunea cu circuit închis, să se poată vedea tatăl cu mama și copilul, sau interfonul sînt lucruri care țin încă de viitor. Aici, la poartă, îl cunosc pe Nicolae Oros. A venit cu un buchet de flori și cîteva sticle de bere («e bună pentru lapte»). Soția lui a născut astă-noapte un băiat, i-au pus numele de Nicolae Alexandru. Fericitul tată, Nicolae Oros, profesor de istorie-geografie în comuna Cefa, e, dincolo de orice îndoială, beat de fericire. Are 26 de ani. Soția 23, și au o fetiță. În cinstea evenimentului de azi, tatăl a sădit în grădină patru fire de trandafiri. «Trandafiri Nicolae Alexandru», spune. Și rîde, și vorbește, și-i strălucesc ochii și toată ființa.

Delia ȘTEFAN

s-a născut năsăudean

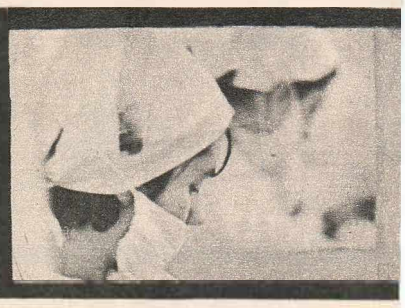

Noaptea de duminică spre luni 25-26 noiembrie mi-am petrecut-o pe un cîmp de luptă. Un cîmp de luptă nu cu morți și răniți, ci cu eroi care cel mai adesea rămîn anonimi. Am petrecut noaptea la Maternitatea Spitalului județean Bistrița-Năsăud, unitate ultramodernă, recent dată în folosință, spre care duc toate firele natalității județului, cînd de regulă aici în noua maternitate se rezolvă toate cazurile dificile.

Pe cînd vorbeam cu doctorul Emil Cîrcu sună telefonul de la Prundul Bîrgăului. Pe fir, doctorul Vasile Florescu, «generalist».

— Doctore Cîrcu, năcaz mare, am avut o naștere. Copilul este bine, dar mama nu poate elimina placenta. Eu și colegul meu, doctorul Vlad, am făcut tot ce ne-a stat în puteri, dar nu-i putem da de capăt.

— Mama este transportabilă?

— Da!

— Aduceți-o de urgență aici cu Salvarea.

Afară plouă torențial, drumurile sînt desfundate, mai sus pe munte este ninsoare, polei. Și totuși altă soluție nu-i. Mașina a pornit în noapte spre maternitate, spre viață.

Mă întrețin îndelung cu doctorii Emil Cîrcu, Wilhelm Hagieff, Peter Francisc, care îmi vorbesc cu simplitate despre succesele și eșecurile lor. În obstetrică și pediatrie, după cum prea bine se știe, «succes» înseamnă o viață salvată și adesea două vieți salvate în același timp. Ei îmi arată un prematur de șase luni, care cîntărește 1200 grame. A sosit pe lume în satul Viișoarei, abia acum cîteva zile, și nici nu are încă nume. Mama, Barna, este lucrătoare la Întreprinderea de legume și fructe. Copilul s-a născut literalmente mai mult mort decît viu. (În termeni medicali: funcțiuni imature, ipoxie de gradul III, respirație periodică, imposibilitate de a se alimenta). Și totuși, imposibilul a fost realizat. L-am văzut pe Barna dormind liniștit în incubator. Specialiștii sînt optimiști, îl vor salva, hopul cel mai mare a fost trecut.

Tot aici, la Maternitatea Spitalului județean, a venit pe lume la 20 noiembrie un alt băiat care a călcat cu stîngul. Nici el nu are încă nume. Dar părinții se numesc Bucnar. Copilul a fost adus pe lume de doctorul Gheorghe Sinu printr-o așa-numită «mare extracție». Fără a intra în detalii, vom spune doar că medicul a trebuit să facă ceea ce nu a făcut natura: să învîrtească fătul și să-l aducă la liman. Asemenea cazuri (mare extracție) sînt extrem de rare în practica medicală. Interlocutorii mei îmi povestesc și despre ventuza cu vid de concepție românească pe care o folosesc în loc de forceps în anumite cazuri. Ei îmi relatează despre munca lor grea, dar și despre satisfacția resimțită pentru starea bună a natalității în județ. Căci, la urma urmei, nu cazurile disperate caracterizează activitatea maternității, nu prematurii care obosesc chiar și numai atunci cînd deschid o pleoapă, ci nou-născuții dolofani, care se bucură în marea maternitate a Bistriței de cea mai caldă primire. Vorbesc și la propriu: deși afară toarnă o ploaie înghețată, în sălile spațioase ale maternității domnește o căldură de seră.

Întîmplător, cînd am plecat, am zărit pe patul unui nou-născut fișa sa: *Năsăudean*, 4 200 grame. Să nu se înțeleagă prin aceasta că la Maternitatea din Bistrița nou-născuții sînt repartizați în paturi după județe. Năsăudean era numele părinților copilului. Să-i urăm succes în viață lui și celorlalți năsăudeni, cei mai proaspeți cetățeni ai județului.

Lionel NIȚESCU

pe ecrane

torino negru

A devenit o «modă», se pare, pentru cinematografia occidentală, aceea de a face filme *politice*: obosit pînă la refuz de sîni goi sau pistolari deveniți violenți peste noapte, spectatorul occidental modern și-a descoperit (niciodată nu este prea tîrziu, dealtfel...), pasiunea pentru filmul care aduce în dezbatere măcar ceva dintre toate cele ce-i sug privirea atunci cînd desface paginile unui ziar.

Dino de Laurentiis, celălalt producător-mamut al cinematografiei italiene, (alături de Carlo Ponti), a sesizat firește acest aspect comercial al chestiunii în cauză, oferindu-ne așadar — împreună cu «Trianon Production-Paris» — o coproducție color, dorită a se menține între limitele unui bun film comercial, dar și avînd mai ales pretenții de demascare, gravă, a uneia dintre cele mai oribile instituții existente pe planeta noastră: MAFIA! Intenția e lăudabilă, calitatea de foarte bun meseriaș a regizorului Carlo Lizzani se remarcă pe întreg parcursul desfășurării peliculei... și totuși?! Ceva scîrțîie...

Nu pot să nu amintesc, în cadrul acestei cronici, de un alt film italian de asemenea *politic*: este vorba de «Mărturisirile unui comisar de poliție făcute procurorului republicii». Un film dur și totodată amar, violent și totodată candid, feroce prin final dar și inteligent, extrem de inteligent prin finalitate; acela era un film într-adevăr *despre Mafia*, și nu unul care folosește talmeș-balmeș școala violenței americane, umorul palid al spectatorului de rînd gata să-și rupă fălcile de rîs atunci cînd un puști se așază pe oala de noapte, sau repulsia firească față de o scenă în care chipul unui tînăr e desfigurat în prim-plan!... Din nefericire, în filmul de care ne ocupăm, Lizzani (acest, dealtfel, mare regizor, unul dintre reprezentanții «neorealismului italian»), a preferat soluția comodă — și, îndrăznesc a spune: *periculoasă!* — de a broda o poveste searbădă, cu traficanți de țigări, stupefiante și prostituate (remarcați toate acele domenii care «gîdilă» nasul amatorilor de senzațional?!), poveste ce se rezolvă în final prin gestul spectaculos și *individual* (atenție! — n.a.) al celui urmărit de moarte, provocînd la rîndul său moartea cu dezinvoltură și demnitate mai ales, întorcîndu-se apoi, spășit, la închisoarea ce-l așteaptă cu înțelegere și brațe deschise...! Și cu asta, basta.

E prea mult! Sau, e prea puțin: e prea puțin în sensul că o formidabilă organizație criminală cum e cea a Mafiei *nu se poate* desființa prin acțiunea unui om singur! E prea puțin, încăodată, pentru că abundența scenelor violente nu-și au un suport viabil (de obicei mafioții acționează discret, în tăcere, și nu folosind schelării complicate ale unor construcții, sau gropi din cimitire!), pentru că, furat de îndoielnicul gust al unui public anume s-a mulțumit să opteze pentru «ceea ce se caută», și nu pentru «ceea ce sîntem datori a spune»!... Este trist să constați că un regizor de talia lui Lizzani («Atenție, bandiți!»; «Cronica amanților săraci»; colaborator al lui De Santis, Pratolini, Rossellini etc.), cedează. Cedează unui gust îndoielnic, fură fără discernămînt din atributele cinematografiei de peste ocean, și, mai ales, folosește drept momeală o așa-zisă «traumă» politică a vieții contemporane.

Un foarte mare interpret de film, Bud Spencer (*mare* atît la propriu cît și la figurat!), alături de un puști pletos și blond, pe numele său Andrea Balestri, copil adorabil și veritabil actor în devenire — amîndoi aceștia însoțiți și «încolțiți» la intervale de către francezul Marcel Bozzuffi (vă mai amintiți fruntea aceea înaltă, privirea rece, ușor înspăimîntată, a asasinului, a «bastonard»-ului din filmul «Z», al lui Costa Gavras?!) ca și o veritabilă surpriză prezența pe generic, într-un rol important dar «nemuzical», a cîntărețului Nicola di Bari, Marele Premiu San Remo-1972, — o distribuție forte, prin urmare, sugerează a fi totuși văzut acest film fără mari pretenții, înghițibil — fără comentarii! — la oricare din orele zilei.

Horia PĂTRAȘCU

cine, ce, unde, cînd?

● Leonid Gaidai, autorul atîtor comedii savuroase, rămîne fidel genului care l-a consacrat. În noul său film, «Ivan Vasilievici își schimbă profesia», el suprapune epoca lui Ivan cel Groaznic celei contemporane, prilej de numeroase situații comice. Protagonist, Iuri Iakovlev.

● A încetat recent din viață (81 ani) Noël Roquevert, unul din cei mai înzestrați comici ai ecranului francez. Continuator al unor mari predecesori ca

Larquey, Alerme, Jean Tissier, coleg de filmare cu Bourvil, Fernandel și Louis de Funès, Roquevert a jucat în circa 150 filme, dintre care foarte multe au fost prezentate și la noi.

● Ultimul film realizat de cinematografia bulgară și intitulat «Cel mai bun om pe care-l cunosc» este al 24-lea în cariera binecunoscutei actrițe Nevena Kokanova.

● Cuplul din viață Marc Simenon-Mylène Demongeot împreună și pe platouri: Marc, regizor, Mylène (alături de Bernard Blier) interpretă în filmul polițist «Asasinii uimiți».

● Gian Maria Volonté își continuă cariera artistică pe aceeași linie de slujire a idealurilor umaniste. În filmul lui Cesco Maselli «Misiune în Italia fascistă», Volonté interpretează rolul unui comunist italian, silit să emigreze în 1934, în Franța din cauza fascismului.

● Marele regizor japonez Kaneto Shindo și-a intitulat ultimul său film «Imnul». Noua sa realizare înfățișează dragostea puternică dintre o fată deosebit de frumoasă și profesorul ei de muzică. Despre acest film, critica de specialitate subliniază că ar fi cea mai reprezentativă dintre creațiile lui Shindo.

● Cu sprijinul a trei «mari» ai filmului american — George C. Scott, Marlon Brando și Jack Lemmon — Dennis Weaver a fost ales președinte al lui «Screen Actors Guild» (Sindicatul actorilor americani).

● Taryn Power, 20 ani, fiica cea mică a regretatului Tyrone Power și a fostei actrițe Linda Christian, a pășit și ea pe drumul spinos al cinematografiei, turnînd în filmul «Maria», un «love story» în decor mexican. Iat-o în fotografie, în dreapta, alături de sora ei, Romina Power.

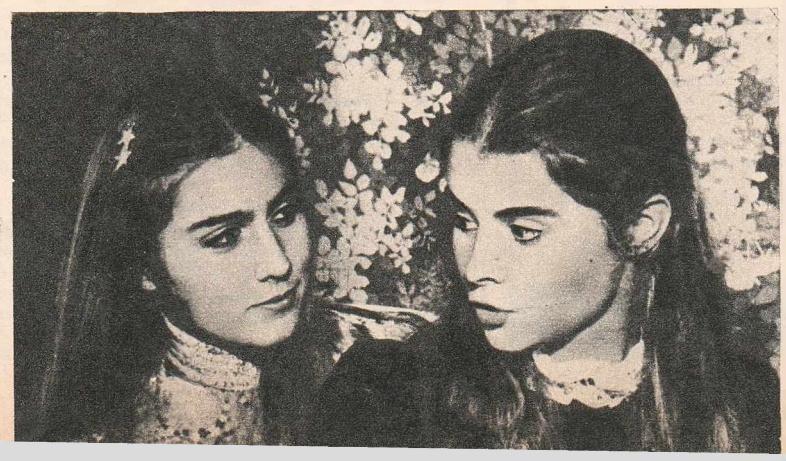

SENTA BERGER face casă bună cu cinematografia italiană. Dovadă, «Mafia albă», care încă mai rulează pe ecranele noastre.

actori și roluri

MIRON RADU PARASCHIVESCU

am fost de mic politicos

Apariția Dianei în singurătatea mea *interioară*, îi dădea o nouă dimensiune: aceea socială. Căci de acum înainte, deși nu mai puțin singur, mă simțeam obligat în chipul cel mai firesc să întrețin legătura de la sufletul meu la al ei, ceea ce nu se putea face fără să-i vorbesc. Adică, în loc să învăț a vorbi cu oamenii, o făceam cu animalul acesta blînd, ascultător, grațios și parcă puțin resemnat în supușenia și fragilitatea *ei*. Diana nu avea căței și mi s-a spus că nici nu putea să facă. Așa că ea era încă într-un stadiu infantil, arierată la mai puțin de jumătatea vîrstei sale.

Eu o făceam părtașa călătoriilor, a drumurilor și a gîndurilor mele. Ea mă-nsoțea fidelă și tăcută, alergînd pe picioarele ei subțiri ca fusele dar terminate cu niște labe mari ca ghemele de ață sau ca gogoșarii, rotunde și nițel turtite la poli.

Nu știu ce conflict sau interdicție se mai abătuse asupra mea din pricina mamei, adică venind de la ea, că pricina tot eu trebuie să fi fost. Destul că m-am hotărît să plec de-acasă-n lumea largă. Vor fi fost, în tot planul ăsta al meu, de răzbunare tăcută, și nis-caiva reminiscențe de prin lecturile de căpătîi, *Cuore* sau Hector Malot.

Oricum, e o convingere pe care nimic nu mi-o poate dezrădăcina, aceea privind falsitatea, imoralitatea chiar, în orice caz stupiditatea fără margini a punctului de vedere după care copiii sînt datori părinților ascultare și recunoștință. Ca și cum, aducîndu-i pe lumea asta, părinții le-ar fi făcut copiilor nu știu ce mare și neprețuită favoare. Cînd știut este că nu copilul ci părinții lui, sau măcar unul din ei, a vrut ca acela să vină și să mărească numărul milioanelor de bipezi cu încă o unitate. Dar de-aici pînă la recunoștință sau îndatorirea de supușenie e distanța dintre a fi și a vrea. Adică o diferență nu numai de sensuri, dar și de rosturi, și de naturi. Adus pe lume fără voia lui, în orice caz fără să-i fi putut fi consultată părerea lui, copilul e socotit *de plano* tributar părinților săi, atunci cînd el este cel mult acela care are dreptul să le pretindă orice. Și-n primul rînd, să-l lase-n pace! După ce mi-au făcut deloc dorita plăcere să locuiesc și să mă plimb între Dunăre și Carpați, mama sau tata, sau amîndoi la un loc îmi cer să-i ascult și, dacă se poate, să-i imit semănîndu-le nu numai fizic dar și-n aspirații, sensibilități, caracter etc. Nu, nu e nici drept, nici serios să judece astfel scumpii autori ai zilelor noastre terestre! Așa cum milițianul de circulație de la intersecția marilor străzi ale unui oraș are datoria, 99 la sută datoria să ferească pietonul de mașini și numai în proporție de 1 la sută mașinile de pietoni, tot așa părinții au datoria să știe să asculte de copiii lor, de dorințele secrete sau manifeste ale acestora, și nu invers.

Această furie mută împotriva părinților mei care mi-au făcut serviciul de-a mă aduce pe lume fără să mă-ntrebe, s-a preschimbat cu timpul într-o atitudine de principiu.

Așa că, atunci cînd mama, inconștienta ca toate mamele de propria ei răspundere față de mine, m-a scos odată din sărite iar eu, politicos (căci am fost de mic politicos ceea ce nu însemnează totuna cu binecrescut) m-am gîndit s-o părăsesc și să-i dau în felul ăsta singurul răspuns și singura lecție meritată.

Din vîrful tapșanului nostru din grădină, se vedea departe pe valea Vălencei în sus și-n jos. Mai ales în sus. Ca un ofițer de artilerie care-și alege pozițiile de tir, m-am uitat cu atenție unde e locul cel mai bun unde-aș putea fugi. Și l-am găsit într-o mare grădină părăsită de stăpînii ei, încît începea să semene a pădure de pomi (fructiferi încă, dacă nu deja pădureți), o grădină cehoviană, frumoasă, tristă, bogată, delăsată, plină de melancolia acelor locuri care nu și-au putut da prea-plinul nu din vina lor, ci fiindcă nu s-a găsit cine să le-ngrijească și să le facă fertile pe cît erau de capabile. Această grădină mi-am ales-o eu ca primă etapă și loc de reședință a cartierului meu general de fugar. După care mi-am tăiat o mare bucată de pîine neagră, aproape o jumătate de pîine de-un kilogram, o bună felie de slănină afumată, mi-am luat o ceapă și sare într-un colț de ziar, am smuls cu prudență din tăietorul lui unde era înțepenit, un toporaș lung în coadă, pe care mi l-am agățat de antebraț, așa cum unii domni își agață bastonul pe care nu-l poartă decît decorativ cu ei, am chemat-o pe Diana și-am pornit-o odată cu înserarea cînd în afara chemărilor cu glas tare, nimica nu m-ar fi putut ajunge.

...Și nici nu m-a ajuns într-adevăr. Iar eu cu Diana, cu armele și alimentele mele am ajuns cu bine la locul ales, mi-am (adică ne-am) făcut un culcuș în iarba adîncă și necosită, mare cît o apă, am desfăcut pachetul de sare, am rupt din bucata de pîine dîndu-i cîinelui o bună parte, iar restul l-am mîncat eu cu slănină și cu ceapă. Rar ospăț mai bun și mai zdravăn, față de supele și sufleurile franțuzești cu care mă hrănea mama! Apoi, mai tîrziu, după ce-a trecut trenul de 9 seara, căci grădina cu pricina nu era așezată prea departe de calea ferată, m-am agățat și eu împreună cu Diana de unul din vagoanele lui, în gînd, și chircindu-ne bine unul într-altul, cîine și copil, am adormit mulțumit, gîndindu-mă mulțumit ce bună pedeapsă va fi pentru mama lipsa mea de acasă. Mi-era teamă numai să nu mă aud strigat de prin apropiere de Nicu, singurul căruia-i spusesem cît de mult îmi place grădina asta și că într-o zi am să fug acolo de-acasă. Dar spre mulțumirea mea, nu s-a-ntîmplat nimic din toate astea și noaptea noroasă a venit repede să ne-acopere cu pătura ei neagră-albastră, în vizuina în care-am dormit pînă la ceasurile șapte dimineața. Dar era o oră prea timpurie să mă-ntorc, mama ar fi putut crede că mi-a fost frică și m-am grăbit să mă văd acasă. Adevărul este că nu mi-a fost nici o clipă, nici un fel de frică, dar odată cu dimineața a început să-mi fie foame și să regret că nu luasem toată pîinea cînd am plecat, ci doar jumătate. Era primul învățămînt de campanie haiducească pe care-o experimentam: aprovizionarea alimentară. Altă dată aveam să am grijă să-mi iau mai multă mîncare.

După ce-am cutreierat grădina și locurile împrejmuitoare timp de încă vreo două ceasuri, timp în care mă simțeam, cu toporașul pe braț și cîinele după mine, un adevărat haiduc de codru, așa cum numa-n cărți și-n povestirile Mamei-Leana mai întîlnisem, m-am hotărît că e timpul să ne-ntoarcem, eu și cu Diana, acasă. Lucru la care am și purces fără prea multă grabă — mai ales că mă așteptam la chiotele și văicărerile cu care mama avea să mă-ntîmpine. Noroc că nădejdea mea era-n Mama-Leana la care să găsesc scut și o bucată de mămăligă rece, rămasă de cu seară pe care s-o mănînc cu încă o ceapă și să-mi potolesc astfel foamea.

Dar cînd am ajuns acasă și am intrat în livadă printr-un loc unde știam eu că o țambră de la gard e desprinsă, ca să nu trebuie să intru pe poartă în văzul tuturor, mare mi-a fost mirarea cînd am văzut că nu e nimeni prin curte sau în pridvor. Credeam că mă caută dar am auzit-o pe Mama-Leana vorbind cu Nicu în grajdul vacii pe care tocmai o mulgea de dimineață. Mama, nicăieri, se vede că mă aștepta-n casă cu papara pregătită — și asta mă plictisea de moarte. Am pus binișor toporul la locul lui pe tăietor și am intrat în grajd peste Mama-Leana care m-a întîmpinat cu o-ntrebare firească, de parcă nimica deosebit nu s-ar fi întîmplat:

— Ce faci, Lucică mamă, te-ai și sculat?

Am intrat și eu în conversația jocului ei, răspunzînd firesc: «Bună dimineața, Mamă-Leano; ai muls vaca?.. »

— Da, Lucică, uite-acuma am muls-o și vorbeam cu băiatul ăsta s-o ducă și s-o mai pască prin fundul grădinii.

— Îmi dai și mie nițel lapte?

— Cum să nu-ti dau. Lucicuță maică? Dar nu-l vrei cu catea, cum ți-l face mama? Vrei așa crud, cum l-am muls eu acuma din țîța vacii?

Șiștarul plin aburea de laptele spumos și gras al Dumanii, cum era botezată vaca roșcată și blîndă a gazdei noastre, iar mie-mi lăsa gura apă.

— Nu mai am răbdare să-l fierbi, Mamă-Leano, dă-mi să beau așa, din șiștar.

Și bătrîna ridică vasul potrivindu-l de fund, cu buza lui de brad pe buzele mele arse de foame. Cred că am băut pe nerăsuflate peste o jumătate de litru, că Mama-Leana m-a lăudat, mirîndu-se chipurile:

— Să nu-ți fie de deochi Lucicuță, da'mare poftă de lapte-ai avut!.. Eu știam că ea știe ce vrea să spună și ce așteaptă să spun și eu, dar mi-am păstrat «secretul», adică am respectat mai departe convenția tacită a jocului. Așa că am ieșit cu Mama-Leana în curte și de-acolo am intrat în bucătăria de vară cea lipită de grajd unde ea s-a apucat să pună laptele la fiert, trimițîndu-mă pe mine să-i mai aduc ceva așchii sau găteji din curte, de pe lîngă tăietor. Lucru pe care l-am făcut cu mare plăcere, pînă ce auzii glasul mamei răsunînd din pridvorul casei: «Ce faci Nuci, vezi să nu te tai cu toporul!..»

Asta era culmea! Pînă și mama să fi intrat în jocul acesta condus cu atîta dibăcie de Mama-Leana?.. I-am răspuns și eu liniștit că să n-aibă grijă, că nu tai lemne ci culeg numai găteje pentru focul din bucătăria Mamei-Leana.

Și restul zilei s-a petrecut normal, ca și cum nimica nu s-ar fi întîmplat peste noapte.

Lucrul ăsta putea să-mi spună că încercarea mea de evadare a dat greș în urmările ei, dar însuși faptul că mama nu m-a primit cu țipete și plînsete era un semn că totul merge bine. Și într-adevăr, timp de o lună de zile n-am mai cunoscut mustrările și asprimea ei zilnice.

Niciodată, nici cînd am fugit de-a binelea de-acasă peste vreun an sau doi, n-a venit vorba de escapada mea din noaptea aceea.

Se vede totuși că plecarea mea trebuie să-i fi impus mamei care-a văzut în asta primul meu semn de voință de-a fi liber și lăsat în pace.

Apoi, viața și-a reluat cursul ei obișnuit, adică lecții, jocuri în grădină cu copiii, dăscălelile mamei și culcatul la ora nouă seara.

Haiducia mea se sfîrșise prin domesticirea haiducului, nu prin sălbăticirea lui.

AMINTIRI DIN COPILĂRIE (XX)

poluarea folclorului

aripile cîntecului românesc

De cîțiva ani mă preocupă răspîndirea muzicii populare românești dincolo de hotarele țării. Pornind de la o seamă de constatări și experiențe personale, am afirmat că muzica noastră populară începe să fie din ce în ce mai prețuită de cei cărora li se oferă prilejul să o asculte.

Și așa cum la un moment dat muzica sud-americană s-a impus, cucerind pe o lungă durată de timp țări și continente, îmi pun întrebarea: nu cumva mutația care se produce în momentul de față în gustul publicului ar putea fi în favoarea noastră, a muzicii românești? Nu cumva a și început să fie?

Tocmai din această pricină stau — cum se zice — la pîndă, caut în limitele posibilităților mele să-mi procur informații pentru a cuprinde și a înțelege fenomenul pătrunderii muzicii noastre populare în circuitul internațional.

Printre izvoarele folosite este și rubrica «Tricolor pe glob» care apare în «*Tribuna României*», revista editată de asociația «România» și care se adresează, mai cu seamă, românilor răspîndiți în cele mai îndepărtate locuri ale lumii. Aflu aci că, doar între 1 și 15 noiembrie, muzica populară românească poate fi ascultată deopotrivă la Viena, la Rio de Janeiro, în Canada la Montreal, la New York, pînă chiar și în depărtata Japonie, la Tokyo. Este extrem de important a se ști că formațiile trimise în toate aceste locuri au fost solicitate de către țările respective prin diferiți impresari. Cu alte cuvinte prin contracte încheiate la baza cărora stă interesul material, cîștigul acestor impresari care, cunoscînd preferințele publicului, îi oferă ceea ce el își dorește. Dacă ținem seama doar de această incompletă enumerare nu e greu să înțelegem cît de mult începe să-și facă drum și să fie prețuită muzica noastră populară pe măsură ce începe să se răspîndească, să fie cunoscută. Iar lista menționată mai sus se mărește din ce în ce, la fiecare două săptămîni, cuprinzînd alte și alte țări...

De vorbă cu *Gheorghe Zamfir*. Succese. Perspective.

— Ați aflat probabil de spectacolele cu piesele de Shakespeare prezentate în aer liber în nenumărate locuri din Franța de către Guy Shelley. Celebrul om de teatru, în dorința de a crea o atmosferă cît mai sugestivă, s-a adresat muzicii populare românești, prin naiul meu cu care am realizat fondul muzical al pieselor reprezentate. Nenumăratele cronici apărute stau mărturie a succesului obținut prin această neobișnuită inițiativă...

În ce mă privește, procedeul utilizat de Shelley, pe care îl socotesc încă o victorie a folclorului nostru, nu mă surprinde: cu cîțiva ani în urmă regizorul Pasolini a procedat la fel în filmul «*Oedip Rex*», utilizînd, aproape în exclusivitate, muzica populară românească pentru a obține ambianța, atmosfera de el căutată și, pare-se, negăsită în nici o altă muzică populară.

În preajma unui mare turneu în S.U.A., Gh. Zamfir îmi arată manuscrisul primei sale metode de nai. Al primei metode de nai din lume. Pentru moment, două volume cărora le urmează încă trei. Cu nenumărate fotografii, cu note pe portative, cu tot felul de semne convenționale care îngreunează tipărirea cerînd eforturi suplimentare, cu alte cuvinte încarcă mult socoteala bănească. Culmea! Această metodă este comandată insistent de marea editură franceză «*Chapelle*». Pentru mine unul, faptul este mai mult decît concludent. Se înțelege bine că o mare editură comercială nu își poate permite, în nici un caz, fantezii, luxuri inutile. Sentimentalismul nu stă la baza negustoriei. Dacă specialiștii respectivei edituri găsesc că este bine să se investească bani într-o asemenea publicație înseamnă că își dau seama de șansele materiale pe care le-o oferă această metodă. Înseamnă că, odată cu muzica populară românească, naiul — în primul rînd datorită lui Gheorghe Zamfir — s-a impus atît de mult încît se găsesc destui amatori care, dorind — dincolo de hotare — să-și însușească tehnica acestui instrument dificil, vor acoperi cel puțin cheltuielile investite în tipărirea acestei metode ce urmează să apară în condiții luxoase.

Oare acest eveniment nu e dovadă grăitoare a măsurii în care muzica noastra populară, artiștii noștri, instrumentele muzicale românești încep să cucerească publicul de peste hotare?

Desigur că străinii care își propun să învețe naiul doresc acest lucru după ce au ascultat instrumentul, prin urmare și muzica noastră populară pe care au îndrăgit-o. O mare parte din exercițiile figurînd în metoda lui Gh. Zamfir sînt piese folclorice, așa încît — vrînd-nevrînd — însușindu-și tehnica instrumentului, învățăceii vor deprinde cîntecele și jocurile noastre.

Ținînd seamă de toate cele de mai sus, mai este oare nevoie să arătăm cît de însemnată devine problema felului în care muzica noastră populară este prezentată peste granițe?

Cine o reprezintă? Pînă cît repertoriul înfățișat în străinătate de diferitele formații corespunde celor mai elementare cerințe? Sînt oare suficient de pătrunși de însemnătatea misiunii lor, emisarii muzicii populare românești?

Campania în vederea promovării autenticului, împotriva «lăutărismului» care a adus nenumărate prejudicii folclorului nostru, lupta hotărîtă împotriva «poluării folclorului», toate acestea devin o datorie cetățenească mai cu seamă în momentul în care muzica populară românească începe să prindă cheag, să se impună în circuitul internațional.

Hari BRAUNER

opinia unui alegător

dialectica tembelismului

Lucrurile mai stau din păcate și așa: *trei ani la rînd* iei pîine, pîinea cea de toate zilele, albă, neagră, cozonăcel, cu lapte, cu cartofi, de grîu, de secară, de sărbătoare, de zi de lucru, *trei ani de zile* iei pîine de la o prăvălioară anume, încît te poți duce și cu ochii închiși, te cunoaște vînzătoarea, te cunoaște strada, îi cunoști și tu pe toți. Doar trei ani nu sînt trei clipe. Ajungi să și salivezi cînd treci pe lîngă prăvălioara cu pîine. Și, într-o bună dimineață, cum te duci cu ochii închiși să iei pîine, cînd deschizi ochii bagi de seamă cu stupoare că de fapt ai intrat într-o prăvălie de nasturi, de nasturi și papiote și jartiere pentru ciorapi, iar dacă vînzătoarea e mai întreprinzătoare poți să cumperi și lame de ras și chiar cravate.

— Bine, zici tu, dar ieri am luat pîine. — Ieri, zice dînsa, cea nouă, azi luați ace de gămălie pe care să le puneți la butonieră să țineți minte că aici se vînd nasturi.

Nu trec trei luni și tu te-ai și obișnuit să cumperi nasturi și cînd te duci întins să cumperi o papiotă de ață albă vezi în vitrină, în loc de panglici, un pește-șor de apă dulce înotînd disperat într-un acvariu de-o palmă.

— «Avem pește proaspăt» — scrie pe un carton agățat de ușă și tu te freci la ochi și totuși în vitrină e într-adevăr un pește, un crap cojit pe jumătate de solzi, dar hotărît să nu se lase asfixiat chiar atît de ușor în ligheanul pitic.

Și cînd crezi că totul s-a stabilizat, în sfîrșit, și ți-ai făcut reflexul la pește, cineva vine și sparge trotuarul și pune o conductă subțire cît un deget prin care ești sigur că nu va curge niciodată nimic, dar conducta e totuși importantă atîta vreme cît după două luni iar se sparge trotuarul și conducta se scoate afară pentru a fi înlocuită cu un fir de telefon, căci de telefon era nevoie. Iar în locul magazinului cu pește,pentru că tot s-a pus telefon, se instalează un birou de poștă, mutat de peste drum unde s-a amenajat acum o cochetă butică plină ochi cu tot felul de obiecte necesare la nunți și mai ales la botezuri fiindcă trusoul nou-născutului cuprinde ce nici o mireasa nici cu gîndul nu gîndește. Iar un bătrînel, de după tejghea, văzîndu-mă intrînd cu atîta ambiție mă întîmpină sigur pe el și îndatoritor: — Pentru botez, nu-i așa, vă văd ceva mai așezat?

— Nu, zic eu, eu pentru pește veneam,

— A, spune bătrînelul. S-a mutat!

— Cine, zic eu, peștele...?

— NU, zice bătrînelul, căci el a murit la transportare. Dar pește găsiți mai jos, pe dreapta, unde era tutungeria, căci mutîndu-se tutungeria unde era lacto-barul, lacto-barul a venit mai lîngă noi, unde luna trecută era atelierul de cojoace și șifoneria care...

— Nu, zic eu, nu mai rezist. Vă rog!

Și mă reped într-un suflet acasă și cum ajung în fața ușii răsuflu ușurat. Pe ușă scrie

Dinu SĂRARU

deci nu m-am mutat!

P.S. E totuși cineva care debordează această fantezie diabolică. Altfel, de la sine nu cred că se poate petrece așa ceva. Oricît ar fi ea dialectica de dialectică.

mica publicitate

o doamnă este singură?

Cînd am citit «Ofer cameră mobilată și pensiune unui domn intelectual. Tel...», mi-am dat seama că am în față un anunț pe cît de simplu, tot pe atît de dezinteresat. Un anunț pe care numai o doamnă la fel de intelectuală ca și domnul căutat l-ar fi putut da. Așadar am încercat și eu, desigur, să fiu cît mai «intelectual» la telefon, apelînd la cele mai frumoase expresii învățate în cei cîțiva, pe vremea mea șapte, ani de acasă:

— Sărut mîna, doamnă, ați dat un anunț dumneavoastră...

— Desigur, domnule, am dat anunțul astăzi.

— Vă rog să mă iertați, n-aș vrea să vă inoportunez cu o întrebare care poate fi perfect inutilă: s-a ocupat?

— (Nehotărîre, poate) N-u, nu, e încă valabil.

— Aha. M-ar interesa, eu fiind inginer la «iscepega», doamnă.

— Daaa? Adresa mea este... puteți nota?

Am notat imediat, cum ar fi făcut în locul meu toți inginerii, nu numai cei de la «iscepega». Am mulțumit, am luat autobuze și după cîteva minute — adunate aproape ca însemnau o oră — am ajuns în noul și risipitul cartier B., pe o alee, într-un bloc, în lift, la etajul... Însăși doamna H. mi-a deschis ușa, poftindu-mă să intru după ce m-a cîntărit pe scurt, trecîndu-mă de pe un ochi pe celălalt. Îmbrăcată într-o rochie de plajă, de prosop galben, cu o țigară în mînă și cu o ceașcă de cafea în cealaltă, m-a întrebat numai dacă eu sînt domnul inginer. Pentru moment, eram, și am intrat. Apartament nici mare, nici mic, nicidecum potrivit pentru mai mult de două persoane. Locuință la bloc în care cînd intri afli imediat ce se mănîncă, bucătăria fiind pe asa-zisul hol prin care intri în camera CU BALCON ca să ieși în baie sau în camera FĂRĂ BALCON. În jur numai prefabricate, pe jos linoleum, pe sus linoleum, dedesubt linoleum. Apartament de bloc personal sau de stat. Al doamnei H. era personal și însemna, cum aveam să aflu, ultima amintire a unei topite căsnicii (fostul soț plecase doar cu «amintirea» mașinii).

— Știți, domnu' inginer...

— Chiru, doamnă, Chiru Alexandru Octavian.

— A, domnu' Chiru, îmi pare bine, dar știți, camera pe care v-o ofer e de trecere, acesta nu este însă un inconvenient, pentru că eu stau acasă toată ziua, fostul meu soț nu m-a lăsat să muncesc, s-a purtat frumos în privința asta, cîștiga și bine, poate asta i-a și furat mințile, mașina.

Într-adevăr, apartamentul era «comandat», adică se trecea dintr-o cameră într-alta, cum am trecut noi dintr-a-ntîia în celelalte. Urma să stau în camera CU BALCON, CU TELEVIZOR, CU TELEFON, CU FARFURII, CU ȘIFONIER, CU RADIOU, CU CĂRȚI, CU APROAPE TOATE OBIECTELE DE CARE O DOAMNĂ ARE ÎNTOTDEAUNA ȘI LA ORICE ORĂ NEVOIE. Ar fi trebuit de fapt să locuiesc în «camera de trecere», un altfel de obiect (ce-i drept, în pensiune) în mulțimea aceea de lucruri apărate cu îndîrjire la proces de doamna Georgeta, lucruri strînse cu dragoste între prima plimbare cu barca și ultima cu mașina cu fostul ei soț. Ori poate renunțase, în sfîrșit, la obiectele alea și vroia altele, strînse împreună cu altcineva, nu mai bun, dar mai sărac, fără locuință, deci fără mașină, deși, dacă mă gîndesc bine, cu mașină sau fără... Nu mi-a convenit, nefiind inginer, desigur.

Iulian NEACȘU

capriciile gustului

ciucurencu

În toamna aceasta, Alexandru Ciucurencu a împlinit 70 de ani. Evenimentul a fost marcat prin conferirea de către Consiliul de Stat a Ordinului Steaua Republicii Socialiste România clasa I. Mi se par astfel firești unele disociații pe marginea acestei aniversări.

Există în pictura lui Ciucurencu, indiferent la ce perioadă ne-am referi, o indicibilă nostalgie a purității. Artistul operează, pe plan compozițional, prin reduceri masive cu privire la tot ce apare ca neesențial, accesoriu și nesemnificativ. Sentimentul dominant rămîne acela al unei umanități primordiale, situată undeva dincolo de granița dintre generos și meschin. O întreagă metafizică a culorii ar putea fi concepută în lumina picturii lui Alexandru Ciucurencu, pentru care misterul artei se reduce la dezvăluirea lumii în datele ei primare și esențiale, unde frumusețea se confundă cu puritatea. Orice act prin care frumusețea este profanată ne angajează în viziunea lui Ciucurencu, pe fiecare, ca existență responsabilă. Sîntem răspunzători de toate valorile pămîntului. Sîntem răspunzători de lumea în care trăim, cu armoniile ei ideale, ca valoare supremă, și nu trebuie să permitem niciodată profanarea acestora. Pictura lui Alexandru Ciucurencu se înscrie, astfel, într-un context de factori specifici spiritualității românești. Între ceea ce realizase Luchian anterior și pictura lui Alexandru Ciucurencu întîlnim evidente corespondențe. Ele ne obligă la abordarea fenomenului cultural românesc în globalitatea lui. Sărbătorind pe Alexandru Ciucurencu pentru cei 70 de ani împliniți nu putem să nu subliniem marea sa contribuție, de artist înzestrat cu un talent excepțional, la dezvoltarea patrimoniului nostru spiritual, în consens cu acele tradiții care asigură legătura organică între ceea ce s-a făcut ieri și ceea ce se face astăzi în limitele existenței noastre naționale.

Ca un fir roșu străbate acest sentiment al răspunderii noastre umane pentru toate valorile pămîntului, de la o generație culturală românească la alta. El poate fi urmărit, în egală măsură, în poezie, în teatru, în pictură, în muzică, în sculptură. El poate fi urmărit, în particularizarea sa, la dimensiunile întregii opere a lui Alexandru Ciucurencu. Apare însă, ca specifică lui Ciucurencu, această convingere că de la răspunderea ce ne revine e imposibil să ne sustragem fără a ne trăda pe noi înșine. Ca om, ca artist și ca dascăl, Ciucurencu trebuie privit înainte de toate prin prisma acestei convingeri ce răzbate din tot ce a făcut, din tot ce a realizat. Nu poți acționa numai ca artist în sensul răspunderii ce îți revine, permițîndu-ți, ca om, gesturi în măsură să anuleze ceea ce ai realizat ca artist; omul și artistul autentic nu pot fi niciodată separați. Dintr-o atare perspectivă merită să stăruim asupra poziției estetice a lui Alexandru Ciucurencu, pentru că prea sînt în vremea noastră mulți cei care trăiesc și speră sub semnul lui «se». A aștepta să «se» facă ceva, de care apoi să beneficiez și eu, reprezintă o poziție umană pe care Alexandru Ciucurencu niciodată nu a suportat-o. «Dacă există probleme de rezolvat, dacă există ceva de făcut, eu trebuie să particip, eu trebuie să intervin», a fost răspunsul lui dintotdeauna. Pictura lui Ciucurencu se definește din acest punct de vedere, înainte de toate, ca atitudine. Ea reprezintă mai mult decît stăpînirea unui meșteșug și realizarea măiestrită a unei compoziții. Ea reprezintă atitudine hotărîtă față de problemele umane fundamentale ale timpului, în limitele a ceea ce arta slujită are ca specific.

Sînt rare, să recunoaștem, asemenea existențe, în care talentul excepțional se împletește cu atitudinea umană autentică față de toate problemele pe care lumea din jur le ridică. Valoarea de profesor, valoarea de dascăl a lui Alexandru Ciucurencu, rezidă tocmai în cultul acesta al asumării permanente a răspunderii ce îi revine la toți elevii săi. I-au trecut prin mîini numeroase promoții de studenți, unii mai talentați, alții mai puțin talentați. La școala lui Ciucurencu s-au format astfel nu numai numeroși artiști, dar s-au format întotdeauna oameni de intervenție activă, oameni de răspundere, oameni de bătălie am putea zice. În contextul învățămîntului românesc de artă, experiența mi se pare unică și merită luată ca permanent punct de referință.

Gheorghe ACHIȚEI

FLACĂRA — REPORTAJ

mai mult decît sigur și mai mult decît singur

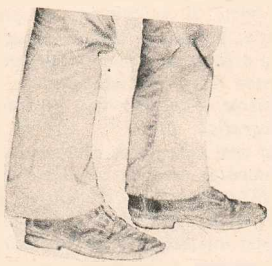

Cel mai sigur cititor al bibliotecii Casei de cultură din Predeal este Ionescu Vasile, în vîrstă de 83 de ani, domiciliat pe str. Pandurilor nr. 11. L-am căutat de cîteva ori, pentru că bibliotecara Berta Gedo îmi spusese că este și singur de felul său. Speram zadarnic, de fiecare dată, să-l găsesc, mi-l închipuiam ca fiind și cel mai singur locuitor al orașului. Căutîndu-l, am bătut la geam și apoi am privit în cameră. O cameră ca în cărți, o cameră de om bătrîn și singur care nu disprețuiește halvaua din floarea-soarelui și care iubește atît de mult presa încît o așează lîngă pijama. Ursea Gheorghe, din același oraș, nu este deloc înscris la bibliotecă, nu prea citește, fiind ocupat să fotografieze turiștii lîngă ursul său personal (împăiat de patru ani) și lîngă cîinele său Rex, avînd 11 ani și acea resemnare caracteristică oamenilor resemnați. Practic, nu-i așa, se lasă zilnic fotografiat fără a uza de cele mai elementare trucuri.

La cei aproximativ 6 000 de locuitori ai Predealului, există 700 de fișe. Biblioteca are aproximativ 30 000 de cărți dintre care în jur de 22 000 sînt de beletristică. Autorii făcuți ferfeniță, mă rog cărțile lor, sînt Petru Popescu și Ioan Grecea. În liniile cele mai mari cu putință, femeile solicită intens colecția «Romanului de dragoste», iar bărbații cărți despre O.Z.N.-uri. Biblioteca primește lunar, numai pe baza cataloagelor trimise de edituri, 50—100 de titluri în limita fondului de 15 000 lei anual. Firește, citesc și turiștii. Cel mai mult vara, deoarece la Predeal, în acest anotimp, plouă mult. Vara iau zilnic calea bibliotecii chiar și 150 de turiști. Berta Gedo îmi spunea că este interesată și de psihologia cititorilor și i-am spus că bine face. «Vin unii și spun: «nu mai vreau să știu de nimeni și de nimic, dați-mi o carte!» Alții iau cîte o carte pentru că le este rușine să iasă cu mîna goală. În legătură cu preferința generală, o știți și poate îi știți și explicația: «Cartea de aventuri»... Știți ce am făcut toată vara? Am lipit filele acestor cărți cu aracet, iar unora le-am completat filele lipsă cu foi bătute de mine la mașină... Oricît vi s-ar părea de curios, dar tinerii poeți Marin Sorescu, Nichita Stănescu, Constanța Buzea, Ana Blandiana sînt citiți mai mult de oamenii maturi, trecuți de 35 de ani».

O asigur că nu mi se pare nimic curios. Tinerii își trăiesc poezia, iar maturii vor să și-o înțeleagă...

Intră un domn serios cu haină de piele, s-a șters bine de zăpadă la ușă și după puțin timp de alegere pleacă împreună cu «Istoria marilor descoperiri» de Jules Verne. O văd și pe Olimpia Fișter, din Bacău, care în perioada 15—23 noiembrie a citit următoarele patru cărți: «Schițele lui Boz» (Dickens); «Omul meu drag» (Iuri Gherman); «Călărețul» (Joseph Kessel); «Căpitanul La Forune» (Yves Gandon).. mulțumesc și plec. Afară ninge și cîinele Rex nu sare de lîngă ursul împăiat. Resemnat, așteaptă un client. Iată deci un fel de literatură. Oare de ce ne mai mirăm că lumea scrie și citește cărți?

Eugen SECELEANU

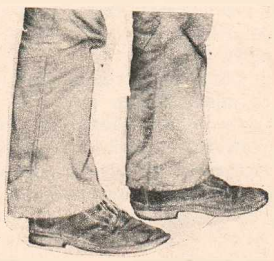

societatea științifică a elevilor din sibiu

Elevii din municipiul Sibiu au hotărît construirea unei Societăți științifice a elevilor, a cărei activitate să se desfășoare în cadrul a patru secții: matematică, chimie, fizică și biologie, urmînd ca pe parcurs să se extindă și în alte domenii.

Scopul său, precizat în regulamentul de funcționare, este de a oferi elevilor din liceele teoretice și de specialitate posibilitatea reală și directă a unei comunicări, care să constituie un factor stimulatoriu pentru o pregătire intensă și multilaterală în ramurile științifice ce sînt cuprinse în structura societății. O concretizare a acestui scop urmează să o reprezinte impulsionarea și direcționarea cercetării științifice a elevilor pe de o parte, și legarea de activitatea practică a preocupărilor lor, pe de altă parte. Acest ultim aspect a căpătat valențe organizatorice propice prin hotărîrea unor întreprinderi din raza municipiului de a patrona activitatea societății.

Conducerea societății, fiind formată numai din elevi, a permis adaptarea unor forme de desfășurare a ședințelor pe secții, care s-au bucurat de aprecierea membrilor săi, fapt relevat de numărul mare al participanților.

Deoarece activitatea societății științifice a elevilor din municipiul Sibiu încearcă să se desfășoare pe un plan și într-o concepție diferită de activitatea din cercuri, am dori să cunoaștem dacă în țară s-au mai organizat astfel de societăți, ce rezultate au obținut și cum și-au structurat activitatea. Schimbul de opinii și inițiative în această direcție am dori să-l facem fie prin intermediul revistei «Flacăra», fie prin Comitetul municipal U.T.C. Sibiu, care coordonează activitatea societății noastre.

Simion Popoviciu
Anul IV, Liceul «Gh. Lazăr»
— președinte al Societății științifice a elevilor — Sibiu

„pur și simplu nu mi-a venit să cred!"

Am citit scrisorile publicate în revistă ca răspuns la «Extemporalul Flacăra», ceea ce m-a făcut și pe mine să-mi fac o părere personală despre răspunsurile date de elevii de la Liceul economic nr. 3.

Pur și simplu nu mi-a venit să cred că acesta este nivelul de cunoștințe al unor elevi din anul III de liceu. În societatea noastră un om nu poate să-și croiască un drum în viață doar pregătindu-se unilateral. Trebuie ceva în plus, acel ceva fiind acumulat din cele mai diverse domenii.

Oare acești elevi nu pot lua 2-3 ore pe săptămînă din timpul distracțiilor pentru a citi versuri, romane, pentru a citi o revistă sau pentru a vedea telejurnalul TV care, cred, are destule lucruri bune care trebuie învățate? Oare cum poate spune un elev că războiul de o sută de ani a durat doar treizeci de ani; cum poate spune că Ialomița este afluent al Oltului ca și Jiul, atunci Oltețul unde se varsă, în Tamisa sau poate în Mureș? Ar trebui ceva mai mult pentru niște liceeni. Desigur nu cer întrebări filozofice, dar nici întrebări așa ușoare (în liceu fiind, oare mai e nevoie să fiu întrebat unde este înmormîntat «Luceafărul» poeziei românești?!).

Acest extemporal este binevenit și cred că ar trebui lărgit nu numai pe plan «Flacăra», sau în alte publicații, dar ar putea fi folosit pe diferite teme, chiar și la concursuri interșcolare sau în cadrul școlii, pentru a-și da seama conducerile respective de nivelul de cultură generală al respectivilor elevi.

Și eu sînt elev și cred că mulți elevi gîndesc ca mine, fiecare elev cred că poate măcar cîteva ore pe săptămînă să le pună în slujba culturii, vizitării de expoziții, bibliotecii. Aceasta a fost părerea mea personală, desigur poate fi contestată dar eu cred totuși că am dreptate.

Jean Niță
Anul II D, Grupul școlar I.A.R.
București

ELEVII PRIN EI ÎNȘIȘI

nu știu cum să încep

Nu știu cum să formulez începutul scrisorii pentru că nu am mai scris niciodată unei redacții, și deci nu pot ști cu siguranță dată se folosesc «Stimată redacție», «Stimate tovarășe redactor» sau...

Mi-a dat curaj, ca să mă exprim școlărește, interesul manifestat de revista dumneavoastră față de elevii din școlile noastre, ca viitori oameni ai muncii care trebuie să aibă nu numai cunoștințe bogate în specialitate, ci și o multiplă formare intelectuală (cultură, știință), desigur generală, în contextul dezvoltării atît de rapide a societății noastre.

Ar fi nesincer din partea mea (deși necontrolabil din partea domniilor voastre) să afirm că citesc pagină cu pagină fiecare număr al Flăcării și este mai corect din partea mea să recunosc că aleg din fiecare număr ce este mai interesant și mai nou.

În numărul 45 din 3 noiembrie 1973 s-au publicat răspunsurile date de elevii Liceului economic nr. 3 din București la un test. Cred că rezultatele nu sînt deloc mulțumitoare. Și de fapt fenomenul este destul de larg răspîndit. În clasa mea (XI F) anul trecut a fost dat un asemenea test sub formă de concurs fulger, cuprinzînd întrebări ce necesitau răspunsuri cît mai scurte dar cunoștințe profunde (nu pot acum să scriu cele 71 de întrebări, dar un amănunt semnificativ este că eleva care a avut cel mai mare număr de puncte a putut răspunde doar la 49).

Sugestia mea este să publicați un ciclu de teste de cultură generală (care să intereseze nu numai elevii) cu punctajul stabilit de dumneavoastră, astfel încît toți cititorii revistei să aibă posibilitatea unei autoexaminări.

L-aș ruga foarte mult pe tovarășul Adrian Păunescu să citească cele cîteva strofe (de fapt nu știu dacă sînt îndreptățită să le numesc așa), și să-mi dea un sfat sincer, deschis, care poate mă va determina să fiu mai sinceră cu mine însămi.

Vă mulțumesc,

Josefina Ungureanu
Anul IV F
Liceul «Vasile Alecsandri» — Bacău

N.R. Pentru a-ți îndeplini ultima dorință, te rugăm, dragă Josefina, să ne trimiți textul poeziei bătut la mașină, întrucît ne-a fost imposibil să-ți descifrăm scrisul în întregime!

sînteți ecoul nostru

Urmăresc această rubrică cu interes, acest dialog direct între noi, elevii. Sînt convins că «Extemporalul Flacăra» a găsit un puternic ecou în rîndurile tuturor elevilor. Putem astfel să ne cunoaștem mai bine între noi, să ne apropiem gîndurile și ideile care pornesc din inimile noastre tinere. Înțelegerea reciprocă este mai profundă, mai rodnică prin intermediul revistei dumneavoastră, care este și a noastră acum. Ne dați posibilitatea să vorbim despre pasiuni, despre anumite probleme care ne preocupă în mod direct la vîrsta noastră.

Sîntem în perioada cînd tinerețea este lipsită de griji, de neajunsuri. Totul îl avem asigurat prin grija partidului. Trebuie să ne arătăm recunoștința. Trebuie să creăm, să folosim toate puterile noastre, pentru a ajunge la desăvîrșire.

Mă bucur întotdeauna cînd aflu de rezultatele care se obțin în țara noastră în toate domeniile. În școală ne pregătim, căutăm să cunoaștem cît mai multe pentru a putea face față cerințelor de mîine.

În revista din 24 noiembrie 1973 am citit rîndurile elevului Procopie Iliescu din Rîmnicu Vîlcea. Nu sînt de acord cu el. Cu toate că și noi învățăm la un liceu de specialitate și materia este foarte încărcată, nu consider că manualele ar fi incomplete și cu lucruri inutile. Orice lucru trebuie știut, cît de mărunt poate să fie el, fiindcă odată ne va fi de folos, mai ales cînd o să intrăm în producție. Nu există lucruri inutile și fără însemnătate. Nivelul cunoștințelor noastre trebuie să fie cît mai complet. Bazele teoriei au o mare legătură cu practica.

Îmi pare rău că la liceul nostru nu se predă istoria. Cultura noastră trebuie să ne-o completăm singuri, în timpul liber.

Este de neconceput ca un elev să nu cunoască cele mai importante date și cele mai importante evenimente care s-au petrecut în țara noastră.

Pasiunea mea cea mai de preț este literatura. Ceva foarte firesc și normal pentru un tînăr de vîrsta mea. Citesc foarte mult, mai ales scriitorii români și clasicii. Mi-ar plăcea să-mi aduc și eu contribuția într-un fel la crearea unei literaturi noi, a tineretului. O literatură scrisă numai de elevi, în care să punem toată puterea și imaginația noastră tînără. O literatură care să fie ajutată direct de redacția revistei «Flacăra». Totul se pornește de la puțin. Voi găsi oare adepții?

Cu multă stimă și respect,
Corando Istrate
anul III Utilaje, Liceul industrial de chimie
Gh. Gheorghiu-Dej — Bacău

«RECREAȚIA MARE» Fotografie de Marian MĂCEȘEANU, elev.

Stimați tovarăși ai revistei «Flacăra»,

Vă trimit un clișeu, pe care propun să-l intitulați «Toamnă optimistă»; e singurul instantaneu din toamna asta care mi-a reușit...

Iată și un articol pentru pagina «Elevii prin ei înșiși». E puțin cam lung, totuși analizați posibilitatea publicării lui fără a mutila textul (Fără a-l «mutila», am fost totuși nevoiți să operăm în unele fraze, strict stilistic, numai pentru a clarifica ideile ce le conțin — n.r.):

pentru introducerea în licee a predării istoriei celei de a șaptea arte

Cultura cinematografică este o chestiune **de esență,** *excluzînd atît superficialitatea, cît și ignoranța mai ales; din păcate mai există unii care par a nu ține cont de aceste lucruri. Pentru noi, elevii, formarea unei veritabile (și atît de necesare!) culturi cinematografice — atîta timp cît în multe orașe ale țării persistă ciudatul obicei de a interzice elevilor accesul la film, la* **orice film,** *nu numai la cel oprit «celor sub 16, 17 sau 18 ani...» — este încă destul de greu de obținut.*

A face distincția între un film prost și unul bun înseamnă în primul rînd a cunoaște ce înseamnă **un film bun!** *A boicota prin toate căile posibile (prin «neprezență» în sala de spectacol, mai ales!) a filmului din prima categorie.*

Pentru a ieși din impas este necesară ideea de a acorda cinematografului un loc bine determinat în viața unui adolescent, ideea unei educații cinematografice. Asta ar duce, poate, la supraîncărcarea unui program și așa destul de aglomerat, dar va duce categoric și la stimularea tinerilor spre un «consum» de filme mai sever din punct de vedere calitativ. Un manual școlar bine conceput ar aduce totodată un complement de cultură artistică necesar spiritului toată viața. Neinițiat, tînărul tinde să rețină doar fabulația unui film, și asta bineînțeles din moment ce nu este în stare să analizeze orchestrarea ei. Așa se explică de pildă faptul că o ecranizare este discutată de cele mai multe ori precum cartea respectivă. Pe de altă parte, cinecluburile, imediat ce se încăpățînează a preda gramatica filmului, riscă să piardă jumătate din membri; dar asta și pentru că discuțiile și ședințele abordează niște chestiuni strict tehnice, sau, invers, de suprafață, plictisitoare chiar și pentru un profan.

Cred că trebuie profitat de maleabilitatea minților tinere ale elevilor în școli, să ia ființă o nouă materie, un curs despre istoria cinematografiei **ca artă.** *Altfel, necultivat, spiritul poate fi contaminat de producțiile comerciale: pericol de poluare vizuală!..*

Pentru a favoriza o bună înțelegere a tuturor acestor lucruri trebuie puse în discuție atît probleme de tehnică cît și de dramaturgie cinematografică, probleme care să permită formarea unei judecăți de ordin estetic: astfel se va îndepărta credința că filmul ar fi opiu, miraj, divertisment — dimpotrivă, el fiind un mod de expresie plastică, de dramatică investigație intelectuală, de meditație morală care să atragă precum poezia și muzica, creînd un sfînt dezgust față de acele «producții» comerciale ce pun în primejdie bunul-gust public.

As cere tuturor elevilor să dezbatem problema introducerii artei filmului în învățămînt, sugerînd chiar, eventual, propuneri pentru tematica unui manual. Va fi o experiență reușită, atîta timp cît lipsește o altă cale pentru noi, elevii, de a pătrunde problemele celei de-a 7-a arte și cu atît mai mult ne vom bucura dacă la această dezbatere vor participa și profesorii noștri.

Mamelia Constantin
Anul I, seral — lăcătuș
ATM Uzina Chimică
Orașul Gh. Gheorghiu-Dej

MEMORIILE LUI ȘERBAN CIOCULESCU (XL)

timoleon pisani

Din vechea gardă a frecventatorilor Capșei rețin doar două nume de gazetari mai cunoscuți: Papamihalopol și Pisani, cel dintîi retras din presă, cel de al doilea mereu pe baricade. În jurul lor se strîngeau ziariștii mai tineri, fie ca să-i iscodească pe cei doi, considerați a fi «în secretul zeilor», fie ca să-i audă depănîndu-și amintirile de pe vremea votului censitar și rotativei guvernamentale (liberalii și conservatorii). Amîndoi, dacă nu mă înșel, militaseră în presa conservatoare. Timoleon Pisani debutase la **Epoca** lui Nicolae Filipescu, iar între cele două războaie conducea efectiv ziarul comercial **Argus** și **Timpul** lui Grigore Gafencu, directorul de altfel al ambelor gazete. Era un bărbat înalt, încovoiat, ciolănos, cu sprîncene stufoase, cu mustață pe oală și cu un pronunțat pragmatism. Se ridicase ca stegar al neaoșismului, împotriva «stricătorilor de limbă», adică a celor ce se foloseau în scrisul lor de neologisme. În această calitate, primise de la conducerea ziarului **Universul** o rubrică permanentă, în pagina întîi, din coloanele căreia tuna și fulgera periodic.

Circulau pe seama lui numeroase anecdote. Cum dintre fenomenele economice din acea vreme era la ordinea zilei inflația, economistul se simți forte să anunțe o conferință pe această temă. Puristul nu se împăca însă cu vocabula străină, de pe buzele tuturor. Atunci a găsit soluția mîntuitoare, punînd să se afișeze că va vorbi despre «Umflare». Nu era oare acest substantiv verbal, traducerea exactă, în vorbirea neaoșă, a cuvîntului de împrumut? Și nu deriva, ca și acesta, din strămoșescul verb **inflare**? Împăcat în conștiința sa, că nu avea să-și încarce cugetul cu vorba de rușine **inflație**, luată de la francezi, ca multe alte stricăciuni (nu-i așa?), învățatul ziarist își pregăti conferința și se prezentă să o rostească într-o mare sală publică din Capitală. Sala se umpluse și fremăta în așteptarea popularului ziarist. Intrarea lui Pisani în sală fu întîmpinată cu aplauze prelungite. Satisfăcut, conferențiarul își roti privirea sub sprîncenele ce-i cădeau peste ochi, dar nu recunoscu în primele rînduri nici un confrate. Freamătul sălii, departe de a se potoli în timpul expunerii, creștea necontenit. Ce se întîmplase? Care era cauza rumorii generale? Pasămite, atrași de titlul conferinței, veniseră în mare număr agenți sanitari și surori de caritate, în credința vă vor asculta o lecție de interes profesional. Dezamăgiți de tema pe care alunecase conferențiarul, ascultătorii au răbdat cît au răbdat, dar apoi s-au retras, unul cîte unul, și l-au lăsat pe vorbitor să cuvînteze scaunelor goale.

În ziarele pe care le conducea, redactorii erau sever cenzurați de neîndurătorul cerber. Se soptea că însuși Grigore Gafencu se supusese de bunăvoie controlului zilnic al principalului său colaborator, care binevoia să-i citească «editorialul» înainte de a-l trimite la cules.

Articolele lui din **Universul** se bucurau de o foarte largă audiență. Bun confrate de altfel, spăimosul gardian al purității limbii noastre nu prea se lega de confrații săi, rezervîndu-și plăcerea să-i terorizeze exclusiv pe scriitori. Dintre criticii care-și publicau cu regularitate foiletonul săptămînal, cel mai vizat era Perpessicius, al cărui bogat lexic se complăcea în alegerea unor vocabule, ce e drept, de obîrșie latină, dar nu dintre cele mai frecvente. Timoleon Pisani îl citea la lupă și-i administra cea mai severă săpuneală, rechemîndu-l mereu la ordine. Printre cei denunțați odiului public ne număram atît neuitatul meu prieten, Vladimir Streinu, cît și subsemnatul, ambii învinuiți de a scrie într-o limbă «păsărească». Era în anul 1938, cînd bătălia se încălzise de-a binelea. Provocat, am ridicat mănușa și ne-am încrucișat spadele. Ba chiar, știind că nu e altă tactică mai bună decît ofensiva, am trecut direct la atac și am cercetat prealabil colecția ziarului **Argus** la Biblioteca Academiei Române, ca doar-doar să găsesc în proza sa cotidiană niscaiva «perle». Osteneala mi-a fost răsplătită din plin. Într-un articol, economistul lua la cercetare, din baremul prețiilor alimentare, printre alte prețuri, pe acela al ouălor și al găinilor, ca să ajungă la concluzia că raportul dintre cele două prețuri curente nu este cel just. În toiul argumentației, eminentul economist emisese acest panseu, în ortografia pe care o redau cu toată exactitatea: «găinele sunt copii oulor». În patru cuvinte, așadar, nici mai mult nici mai puțin de trei greșeli: **găinele** în loc de **găinile, copii** în loc de **copiii** și **oulor** în loc de **ouălor**. Era un record neașteptat, pe care l-am divulgat triumfător. În concluzie, se-nțelege, contestam unui cenzor, căzut la astfel de greșeli elementare, dreptul de a ne mai teroriza. Am așteptat în liniște urmarea, care s-a și produs, însă în chipul cel mai neașteptat. Timoleon Pisani binevoi a ne elibera, atît lui Vladimir Streinu, cît și mie, certificate de bună purtare. Anunța, ca un rezultat al campaniei sale de purificare (termenii sînt ai subscrisului!) că amîndoi am purces pe calea cea bună, că ne îndreptam! Împăcarea se produsese mai lesne decît ne-am fi putut închipui. În momentul acela, bunul meu prieten funcționa ca profesor de limba română la liceul de băieți din Pitești, unde,cu mai puțin de douăzeci de ani în urmă, își luase bacalaureatul. Certificatul de care vorbeam a produs un efect colosal în tot orașul. Prietenul meu a primit felicitări unanime. Acțiunile lui au crescut fulgerător la bursa opiniei publice provinciale. Niciodată Vladimir n-ar fi crezut că judecata, bună sau rea, a lui Timoleon Pisani ar fi putut avea o atare greutate. Era nu numai reabilitat, dar și decorat cu ordinul suprem al Limbii Curate, conferit prin grația bunului suveran de la rubrica **Universului.** Ce nu-i putuse atrage, în stima concetățenilor săi, aproape două decenii de activitate literară, i-a dăruit într-o singură clipă, decorația, picată ca din cer. Am făcut mare haz de «noroacele» noastre și ne-am împrietenit cu prea indulgentul nostru judecător, care,după ce ne reabilitase cu atîta generozitate, ne făcea și onoarea de a se așeza uneori la masa noastră de la Capșa.

Îi păstrez o bună amintire și în calitatea mea de editor al lui Caragiale, după încetarea din viață a lui Paul Zarifopol. Știind că făcuse parte din redacția **Epocii** chiar din anii cînd Caragiale fusese întîi redactor politic, apoi literar la acel ziar, ba chiar conducătorul efemerului supliment săptămînal, **Epoca literară,** i-am pus întrebarea dacă autorul lui **Kir Ianulea** vorbea grecește. Știam din alte surse că părinții săi, ca și frații și surorile tatălui său, se foloseau în familie de limba grecească. Învățaseră și Iancu și Lenci, sora lui, limba înaintașilor lor? Cine altul decît Timoleon Pisani m-ar fi putut lămuri? Am apelat așadar la memoria sa. Răspunsul a fost negativ. Nu, Caragiale nici nu vorbea, nici nu citea grecește. Dovada? Într-o zi, aflîndu-se împreună în redacția **Epocii,** Caragiale a apelat la Pisani să-i dea ideea unui articol, pentru că îi lipsea «inspirația». Pisani a luat atunci din teancul de jurnale de pe masa redacției, un ziar grecesc din Constantinopol, în care un larg reportaj descria ceremonialul de vineri al «salamaleculuí», cu alai împărătesc și trecerea sultanului de la palat la moscheea principală. Cînd Pisani i-a citit textul original, Caragiale a mărturisit că nu înțelege nimic și l-a rugat să-i dicteze traducerea cît mai rar, ca să o poată transcrie. Pisani s-a executat, iar Caragiale a scris sub dictare. La urmă, marele scriitor i-a citit versiunea sa, în cu totul altă formă decît aceea dictată. A fost pentru recentul meu mare prieten ocazia să se convingă încă o dată de geniul creator al lui Caragiale, precum și să capete convingerea că într-adevăr acesta nu cunoștea limba părinților săi.

Mai am o interesantă amintire din același an, care a fost acela al conferinței cvadripartite de la München. Hitler își anunțase discursul în chestiunea revendicărilor lui cu privire la țara sudeților. Întîlnindu-mă în dimineața acelei zile la Capșa, Pisani m-a întrebat:

— Știi nemțește?

— Da.

— În cazul acesta, fă-mi plăcerea diseară la 8 să mă iei de la redacție. Te invit acasă la mine să luăm întîi o gustare, iar apoi să ascultăm împreună la radio discursul lui Hitler, ca să știm ce ne așteaptă: pacea sau războiul.

Am convenit bucuros. În seara zilei, după gustarea promisă, care a fost dintre cele mai alese (doamna Pisani era o excelentă gospodină!), am stat să-l ascultăm pe belicosul Führer. Debitul său era acela al unui sinistru păcănit de mitralieră. Nu era chip să rezum, a trebuit să ascult pînă la capăt, ca să nu pierd șirul și să-i comunic lui Pisani impresia mea globală:

— E de rău! merge la război. Nu e altă soluție, dacă nu i se face nebunului pe plac.

A doua zi, am deschis ziarele, să-mi verific impresiile.

Spre mirarea mea, presa burgheză se arăta optimistă... calea negocierilor fusese lăsată deschisă.

Cuprins de un scrupul irezistibil, m-am repezit de la Capșa la redacția **Timpului** de pe strada Sărindar. Mi s-a spus că domnul redactor șef e în conferință. M-au anunțat totuși și am fost de îndată primit. La privirea întrebătoare a lui Pisani, am răspuns:

— Domnule Pisani, am venit să mă declar idiot în materie de politică externă.

— De ce, dragă domnule Cioculescu?

— Pentru că v-am spus aseară că Hitler este ultimativ, iar presa de azi se arată încrezătoare în discuțiile ce ar putea să urmeze. Am venit să fac **mea culpa** că n-am înțeles nimic.

— Ba ai înțeles foarte bine! Hitler nu vrea să discute, ci să i se cedeze. Nu sînt decît două căi, ai avut dreptate: sau capitulează occidentalii, sau nebunul face război.

M-am retras liniștit. Primisem și certificatul de inteligență politică, tot atît de neașteptat ca și acela de scriitor «îndreptat» (pe căile cele bune, ale limbii strămoșești).

Nu mi-amintesc de întîlnirile noastre ulterioare. Evenimentele au urmat în cascadă. Peste un an, s-a declanșat războiul al doilea mondial. Bietul Timoleon Pisani n-a apucat să-i vadă sfîrșitul, cu triumful dreptății și instaurarea unei păci durabile. A închis ochii în negura ce se lăsase peste tot universul nostru.

Timoleon Pisani văzut de Neagu Rădulescu în Turnul Babel.

cu *ochii deschiși*

„furnicile"

Reproduc întocmai o știre inserată pe ultima pagină a ziarului «Munca» din 13 noiembrie: «MINISTERELE agriculturii din Polonia și Bulgaria au încheiat un acord pe baza căruia Polonia va exporta în Bulgaria un important număr de... *furnicare întregi.* Specialiștii bulgari susțin că furnicile poloneze distrug mai rapid și mai eficace dăunătorii pădurilor, decît furnicile care trăiesc în pădurile din Bulgaria».

Este absolut fantastic..!

Prin urmare, niște extrem de muncitoare și anonime insecte, fac onoarea unor semnături ministeriale dedesubt; devin, dintr-o dată, mijloc și produs de schimburi comerciale; sînt luate de undeva cu casă și masă și plantate altundeva: pentru a combate — prin minuscula și extrem de multipla lor existență — răul cancerigen al trunchiurilor de pom!..

Niște ministere, niște instituții anume, niște capete colective, apoi niște capete particulare — așadar! — s-au trezit a se apleca spre gîngănii; și o fac cu seriozitatea care îi stă bine omului civilizat! La fel cum (folosind aceeași sursă, apropo de misiunea «Skylab–3»), un control de rutină... a dezvăluit că fiecare din cele opt aripi stabilizatoare ale rachetei purtătoare, *asamblată în anii 1965–1966*, prezintă fisuri la bază; avaria s-a produs în momentul umplerii rezervoarelor cu cele 40 tone de carburanți, ea fiind explicabilă prin efectul corosiv asupra metalelor al salinității ridicate a aerului în zona Cape Canaveral; experții N.A.S.A. au declarat că, în cazul în care defecțiunea nu ar fi fost descoperită, racheta nu ar fi putut rezista solicitărilor mari de la lansare, *explodînd în zbor* (ceea ce ar fi putut avea urmări *fatale* pentru echipaj)..!

Furnici și oameni — sau, oameni și furnici! — încearcă să «facă bine» acestui pămînt. Primele — prin însăși existența lor capabilă să spulbere răul din natură; cea de a doua categorie — cu infinit mai spectaculoasă! — încercînd să descopere alte lumi (chiar și cu riscul unor mitologice aripi, mîncate de rugină), întrucît pămîntul a devenit... *insuficient!*

Deocamdată, furnicile nu par a fi din cale afară de neliniștite: «transplantate» dintr-un loc în altul, ele își consumă existența domestică *ronțăind răul* cu dezinvoltură; și nu chiar întotdeauna spre folosul lor!

Horia PĂTRAȘCU

Gradul de pensionare a rămas același

Sînt bolnavă, necăsătorită, fără familie. Am fost pensionată medical în mai 1970, cu gradul trei, cu drept de muncă, drept care am și lucrat. Pe parcurs starea sănătății s-a agravat. În 22 noiembrie 1971-22 februarie 1973 am fost internată la Institutul C.I. Parhon.

M-am prezentat în aprilie 1973 la Comisia de expertiză medicală a sectorului 7 și mi s-a prelungit pensionarea pentru 12 luni, cu acelasi grad de boală (3). Nefiind capabilă să muncesc, am făcut în termen de trei luni o contestație pentru schimbarea gradului de pensionare (2) și mi-a fost respinsă.

M-am adresat comisiei de expertiză a forțelor de muncă. Am cerut să vină o asistentă socială care să vadă starea sănătății mele, deoarece nu puteam să părăsesc patul. Mi s-a răspuns că s-a înregistrat, dar nimeni nu a venit acasă la mine.

Am fost internată la Spitalul de tuberculoză extrapulmonară de la 16.02 la 29.05. 1973, timp în care am făcut și tratamentul indicat de Institutul C.I. Parhon.

În 16.04.1973, fiind încă internată și în tratament, m-am prezentat la Comisia de expertiză medicală sector 7 și, cu toate recomandațiile și indicațiile medicilor ce mă aveau în tratament, nefiind recuperabilă și capabilă de muncă, gradul de pensionare a rămas același (3).

Repet, nu am nici un alt venit, această pensie constituie existența mea.

Zoia Mihail
str. Berzei nr. 50 bis, sector 7
București

Răspunsul Ministerului Muncii

La adresa dumneavoastră nr. 2009/R/1973 privind scrisoarea petiționarei Mihail Zoia, domiciliată în București, str. Berzei nr. 50, etajul I, apartament 1, sector 7, vă comunicăm următoarele:

Din cercetările efectuate prin Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a municipiului București a rezultat că petiționara este încadrată în gradul III de invaliditate, cu diagnosticul insuficiență corticosuprarenală, maladie ulceroasă, endometrită atrofică.

Întrucît sus-numita a contestat gradul III de invaliditate în care a fost încadrată la revizuirea din aprilie a.c., comisia municipală de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă a reexpertizat-o, iar dosarul medical a fost înaintat, pentru verificare, la Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă.

Cu adresa nr. 5688/26.IX.1973, Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă face cunoscut că decizia nr. 443/5.VI. 1973, prin care petiționara este încadrată în gradul III de invaliditate, respectă normele tehnice de expertiză medicală în vigoare.

Față de această situație, pensionara rămîne încadrată în gradul III de invaliditate. Potrivit legislației în vigoare, pensionarii de invaliditate pot cere revizuirea medicală înainte de termen, pentru agravarea stării de sănătate.

Deoarece din scrisoare reiese că petiționara are greutăți materiale, pentru a fi sprijinită se poate adresa, cu o cerere, Oficiului de asistență socială din cadrul Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a municipiului București sau Ministerului Muncii, solicitînd un ajutor bănesc ocazional.

director general adjunct
dr. Gh. Popescu

Pe strada noastră nu intră nici «salvările», nici mașinile mortuare

Subsemnatul GocimanVirgil, ca delegat al cetățenilor care locuiesc pe strada Constituției, sectorul 6, doresc să supun atenției publice următoarea situație: singura cale de acces a cetățenilor de pe strada noastră pentru a ajunge la artera principală — prelungirea Bulevardul Ghencea — o constituie strada Drumul Cooperativei. Nefiind pietruită sau pavată, cu ani în urmă, prin munca și contribuția bănească a cetățenilor, s-a nivelat și acoperit cu un strat de moloz pentru a fi cît mai accesibilă pe vreme nefavorabilă. Începînd cu anul 1970, strada Drumul Cooperativei a fost desfundată prin trei rînduri de șanțuri (canal, apă, cablu electric), lucrări care au durat pînă în toamna anului 1972. Am sperat că după terminarea lor pietruirea străzii se va reface într-un ritm accelerat. Cu toate insistențele noastre la Consiliul popular sector 6, acum, în prag de iarnă, strada cu pricina este tot neterminată. Cetățenii străzii noastre sînt în continuare lipsiți de unele servicii de care beneficiază astăzi oricare cetățean. De exemplu: pe vreme de ploaie sau zăpadă, mașina salvării nu poate pătrunde pe stradă, bolnavii sau viitoarele mame fiind duși pe brațe sau tărgi circa 500 metri. Aceeași soartă o au și mașinile mortuare, morții fiind de asemenea plimbați pe brațe prin noroi și zăpadă; mașinile care transportă lemne nu au, de asemeni, acces în orice perioadă a anului, lemnele fiind cărate cu brațele sau roabe.

Vreau să mai arăt că la data de 12 octombrie 1973 s-a adus această situație la cunoștința tovarășului vicepreședinte al C.E. al C.P.S. 6, Pîrvu, care la rîndul său a promis că în termen de o săptămînă lucrarea va fi terminată. Nu cunoaștem din ce cauză tovarășii care au primit această sarcină nu au dus-o la îndeplinire.

delegat de stradă
Virgil Gociman
București
str. Constituției 52
din partea comitetului de stradă:
Ursu Petre
Bucurescu Nicu

Din partea Ministerului Energiei Electrice Întreprinderea de rețele electrice București

Referitor la nota «Watt-ul risipit», apărută la rubrica: «Buletin de știri», în nr. 41 din 6.10.1973 al revistei Flacăra, din analiza efectuată împreună cu organele Consiliului popular al comunei suburbane Mogoșoaia, vă comunicăm următoarele:

Cu începere de la 28 august 1973, în comuna Mogoșoaia se execută lucrări de reparații capitale ale rețelei de alimentare cu energie electrică, prin demolarea stîlpilor din lemn și înlocuirea lor cu stîlpi din beton și prin schimbarea secțiunii conductorilor. Ca urmare se întrerupe temporar, pe porțiuni, alimentarea cu energie electrică a tuturor consumatorilor. Totodată sînt demontate și apoi remontate și corpurile de iluminat public.

Pentru verificarea funcționării instalației de iluminat public după remontare pe stîlpii înlocuiți, s-au făcut o serie de probe.

Vă informăm, de asemenea, că în cadrul acțiunii de verificare a modului de funcționare a iluminatului public, formațiile noastre specializate se deplasează în comuna Mogoșoaia din 6 în 6 zile, atît în cursul zilei cît și al nopții. De asemenea, deranjamentele apărute în intervalul dintre controalele executate de lucrătorii noștri sînt comunicate telefonic de către Consiliul popular sau chiar de către cetățeni, serviciului permanent de intervenție rapidă a Centrului de rețele electrice București, pe a cărui rază de activitate se găsește comuna Mogoșoaia.

director,
ing. N. Tetelea

La Craiova renaște legenda meșterului Manole?

În plin oraș, pe Calea București, se construiește blocul de locuințe cu opt niveluri «A8». Pînă aici, nimic deosebit, dar să vedeți minunea minunilor. Blocul este proiectat cu balcoane și cu uși care să se deschidă în aceste balcoane, dar ușile s-au construit alături de balcoane. Cine vrea să intre în balcon pe ușă, ajunge rapid jos, fără lift și fără scări.

Tot la acest bloc, constructorul a uitat să execute niște uși ce erau prevăzute în proiect, dealtfel și alte părți ale construcției (gurile de ventilație) s-au executat greșit. Pereții fără uși trebuie sparți pentru a se monta ușile, balcoanele trebuie sparte și refăcute, la fel și celelalte lucrări executate greșit.

Așa că la Craiova ce se construiește ziua se dărîmă noaptea, dar pe banii cui? Constructorul aruncă vina pe proiectant, proiectantul pe constructor, iar beneficiarul își primește cota aparte ce-i revine de la contractanți.

ing. Gabriel Vidan
Craiova,
str. Riului, nr. 33

Cu sprijinul Comitetului județean Dolj al P.C.R. Consiliul popular al județului Dolj ne răspunde:

La adresa nr. 1867/1973 cu privire la scrisoarea înaintată de către ing. Vidan Gabriel din Craiova, în legătură cu deficiențele constatate la blocul A-8 din Calea București, vă comunicăm următoarele:

Balcoanele de la fațada principală (intrare bloc) au fost turnate cu 30 cm mai înguste, datorită unei neconcordanțe între proiectele de arhitectură și proiectele de rezistență trimise de I.P.J. Dolj. Datorită acestui fapt ușa de la balcon nu se deschide în întregime (30 cm) în placa balconului. Acest lucru a fost sesizat de constructor proiectantului și, începînd de la etajul IV, deficiența a fost rezolvată. S-a primit de la proiectant soluția pentru remedierea deficienței ce se va executa înainte ca blocul să fie dat în exploatare.

La fațada posterioară a blocului, începînd de la etajul II, proiectantul a prevăzut uși-balcoane fără să aibă placă balcon (balcoane false). Aceste uși vor fi mascate cu parapete (grilaje metalice la înălțimea ferestrelor). La solicitarea locatarilor s-au zidit experimental cîteva uși pînă la înălțimea parapetului, în ipoteza ca arhitectul să prevadă fereastră pe toată deschiderea (inclusiv ușa balconului). Arhitectura nu a fost de acord cu această soluție și s-au creat goluri pentru uși.

Nu s-au montat pînă la data actuală grilele de ventilație, acestea se vor monta în prefabricate de beton ce se vor construi special în acest scop. Chiar dacă executantul a omis crearea unui gol (ventilație) la turnarea betonului, acesta nu afectează cu nimic prețul de cost al apartamentului.

vicepreședinte,
Ciupagea Gabriel

Cine i-a facilitat activitatea?

Am citit cu stupefacție în ziarul «România liberă» din ziua de 21 octombrie 1973 cazul «patronului» Dorel Văduva, care își organizase o adevărată rețea de discoteci pe litoral, controlînd (redau din ziar) «...ca un autentic patron, toate discotecile de la Mangalia la Mamaia!»

Ca om cinstit și realist, mă întreb cum de a fost posibil și sub oblăduirea cui a activat acest escroc la scară mare, sfidînd toate legile statului nostru socialist, reușind să «agonisească» două limuzine — Citroën și Alfa Romeo!

Citesc și nu-mi vine să cred că într-o țară în care echitatea socialistă este un principiu de viață, în care «fiecăruia i se dă după munca sa», se mai găsesc oameni care, puși și plătiți de stat pentru a-i aplica legile, i-au numărat lui Văduva, OFICIAL, 500 lei pe zi!

Dar pentru ce? Pentru organizarea de fonobaruri, în care, el și trupa lui revindeau biletele de intrare, vindeau benzi de magnetofon, prezentau proiecții de diafilme obscene? Credeți-mă, cînd scriu aceste rînduri, îmi tremură mîna! Dar dumneavoastră, cei care l-ați ajutat să parvină, numărîndu-i în palmă 15 000 lei lunar, nu v-a tremurat conștiința?

Punîndu-mi această întrebare, în contextul muncii eroice a oamenilor cinstiți din România, sînt sigur că «patronul» Văduva nu a putut escroca întocmai ca în codrii Vlăsiei, fără să fi fost ajutat, «înțeles» de cineva!

De aceea aș vrea să se facă public numele acelora care i-au facilitat lui Dorel Văduva fabuloasele cîștiguri.

Geo Ciolcan
București,
Aleea Macaralei nr. 9,
bloc O-24, sc. 3, et. 3, ap. 40

Un loc unde să ne strîngem și să ne recreăm

Sîntem un grup de tineri, locuitori ai comunei Sântamaria-Orlea și am dori ca la paginile «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» să punem unele întrebări forurilor competente în legătură cu două probleme de interes comun din localitatea noastră.

Fiind tineri, am dori să avem un loc unde să ne strîngem și să ne recreăm după orele de serviciu, să nu facem drumul pînă la Hațeg pentru un film sau un spectacol. Să avem și noi o sală la căminul cultural ca lumea, nu doar să stăm în sala bibliotecii, și așa destul de mică, și să privim la cîte o pereche cum joacă șah sau table.

Am întreba Consiliul popular de ce în localitatea noastră, care este totuși centru de comună, nu s-a luat nici o măsură în legătură cu căminul cultural?

O altă problemă pe care am dori să o arătăm este aceea a castelului de la noi din localitate. Fostă proprietate a unor latifundiari, menționat în ghidul turistic al județului nostru ca monument de arhitectură, a fost sediul al I.B.S. din localitate. Am vrea să întrebăm cine se face răspunzător de devastarea (că numai așa se poate numi) acestuia? Fiind un bun al tuturor, considerăm că și I.B.S. are o parte de răspundere pentru felul cum l-a gospodărit. Ce impresie produce asupra unui turist starea deplorabilă a clădirii?

Sabin Ionescu
în numele unui grup de tineri
din Sântamaria-Orlea

Nu vreau să învinuiesc pe nimeni, dar unde-s banii?

În luna august 1972, mă aflam internată în sanatoriul Azuga, județul Prahova (operată, eram în ghips, imobilizată la pat) și fiind pensionară așteptam ca de obicei să primesc pensia. Ceea ce nu s-a întîmplat. Am sesizat Oficiul de asigurări sociale-Timiș de mai multe ori, dar nimic. În lunile următoare am primit pensia în mod normal.

Am ieșit de curînd din spital și vreau să-mi recapăt pensia restantă. M-am adresat Oficiului P.T.T.R.-Bușteni. Prin adresa nr. 219, din 2 noiembrie 1973, îmi face cunoscut că mandatul poștal 6590 — valoare 604 lei — a fost refuzat de sanatoriul Azuga (de ce? doar eram acolo din aprilie) și rambursat Oficiului de asigurări sociale-Timiș la 23 octombrie 1972. Acesta confirmă primirea mandatului refuzat, dar pe baza cererilor mele (și erau destule la număr), îmi retrimite pensia care însă n-a ajuns nici azi la destinatar. În baza borderoului nr. 396 din 8 noiembrie 1972 — ea figurează achitată la Oficiul de asigurări sociale și pensii. Mă întreb cum și în ce fel. Eu n-am primit-o. Și iar mă întreb cum un mandat poștal din luna august poate fi refuzat și restituit tocmai în luna octombrie nu după trei zile cum e normal.

Eu, banii nu i-am primit. La Oficiul de asigurări sociale și pensii figurează achitată pensia mea din luna august 1972. Cui, mă întreb?

Nu vreau să învinuiesc pe nimeni, dar unde-s banii?

Maria Crețu
Sînnicolau Mare, bloc S.M.A.
Șos. Timișoarei nr. 1

Tocmai invers

Deși despre situația cazării în hoteluri s-a mai scris în coloanele revistei, vin și eu cu o completare: ar fi de dorit ca în Capitală să existe 4-5 hoteluri, fie și de categoria a II-a, în care accesul să fie admis numai delegaților din provincie, care la recepție, pe lîngă buletinul de identitate să prezinte și ordinul de deplasare cu vizele de rigoare. Ar fi bine, legat de această situație, ca inspectori competenți să verifice mai des felul cum își desfășoară, sau mai bine-zis cum nu-și desfășoară, activitatea personalul hotelurilor din Capitală. Este pur și simplu un chin să intri în posesia unui pat. Numai după ce strecori eventual un 25 de lei în buletin sau promiți un cadou, mai există speranțe. Recepționerii sînt aceia care ar trebui să fie la dispoziția clienților, dar este tocmai invers, nici măcar nu se deranjează să dea un telefon la un alt hotel pentru a vedea dacă dispune de locuri. Foarte «amabili», te îndrumă să-ți încerci norocul în altă parte, dar despre această problemă s-ar mai putea scrie pagini întregi...

Ștefan Mureșan
salariat la C.C.H. Dej-jud. Cluj

Poștașul nu poate face față

Deși ne aflăm la o distanță destul de mare de București consider că aceasta nu trebuie să constituie un motiv pentru ca presa centrală să sosească cu întîrziere de o zi în sat.

Aflat la 14 km de orașul Huși, satul Oțetoaia, împreună cu satele Broscoșești, Focșa, Condrea și Răducani sînt deservite de un singur poștaș. Acesta trebuie să meargă pînă la oficiul poștal Stănilești, aflat la o distanță de 6 km, de unde ridică presa venită cu o zi în urmă la ora 14, cu autobuzul I.R.T.A. Deoarece distanța dintre satele aflate în sectorul lui este de cîteva zeci de kilometri pe drum de țară în lunca Prutului, el abia are timp să distribuie poșta în Oțetoaia și Focșa într-o singură zi. Același poștaș aduce poșta și la agenția Lunca Banului, reședință de comună.

Consider că ar fi mult mai bine dacă presa centrală ar fi transportată cu o mașină a poștei. Direcția județeană de poștă Vaslui, care cunoaște situația, întîrzie să ia măsurile ce se impun.

Virgiliu Firescu
sat Oțetoaia, com. Lunca Banului
jud. Vaslui

Agregate cu compresor

Urmare avizului din pagina 33 al nr. 42 din revista Flacăra privind «Se mărește familia Frigero» fac următoarea propunere tovarășului director al fabricii de frigidere Găesti, ing. Toma Nuță.

Să se fabrice în serie mare — în număr de zeci de mii — agregate-frigidere cu compresor adaptabile special pentru frigiderele Fram cu absorbție — existente în bună stare în număr însemnat la populația țării și care pînă una-alta ar dori să aibă și ei — 5-10 grade frig.

Sînt încredințat că pe lîngă succesul noilor Frigero, se va avea un deosebit succes cu fabricarea agregatului ce-l propun și care poate să nu coste foarte mult.

Marcel Alcalay
București,
șos. Olteniței 77 bloc G-6 ap. 24

Mereu aceleași reclame

Îndemnat de marea audiență pe care o are revista «Flacăra» vă scriu despre cîteva probleme, în speranța că un exemplar din cele 160 000 va ajunge în mîna celor interesați.

1. Că nu se prea respectă programul de TV în general, mai înțeleg, dar ce se întîmplă că nu se respectă de obicei planificarea de luni a anchetei TV în special, nu mai înțeleg.

2. Pe lîngă faptul că reclamele de la TV sînt așa cum sînt, mai au și o durată care de multe ori este exasperantă, aceasta poate, fie că ne cred cei care le-au «produs» pe noi telespectatorii tari de cap de nu putem înțelege în cîteva imagini ce se urmărește, fie că se caută — și asta este — să se obțină un drept de autor mai substanțial (vezi de cîte ori cască individul cu țigara de la care ia foc apartamentul sau de cîte ori se umflă și dezumflă manechinele din scena în care cetățeanul își face haine noi, ambele pe problemă de ADAS).

În afară de aceasta, numai de ADAS și Loz în plic avem nevoie? Cred că ar fi la multe altele de făcut o reclamă ingenioasă și nu să se cheltuiască fără rost niște bani pentru unele lucruri pe care le găsim la fiecare colț de stradă și să-l văd și eu pe cel care spune că nu a auzit de loz în plic.

Radu Enculescu
Drobeta-Turnu Severin
bd. T. Vladimirescu nr. 143

Vă anunțăm, stimați cititori, că revista «FLACĂRA», redactorii și colaboratorii ei nu iau în considerație scrisorile anonime. Pentru a face față tuturor solicitărilor și pentru a da curs unui număr cît mai mare de scrisori, vă

Munca noastră este umbrită de abaterile maistrului

Mă numesc Barb Emil, sînt de loc din județul Alba, locuiesc la Hunedoara, strada George Enescu nr. 1, ap. 19 și lucrez de 17 ani în Combinatul siderurgic Hunedoara, ca muncitor la secția expediții.

De 17 ani nu am avut nici o absență nemotivată, nici o abatere, de mai multe ori am fost fruntaș și evidențiat, dar munca oamenilor harnici și cinstiți este umbrită și batjocorită de către maistrul principal Badea Cornel. A făcut și face numai abuzuri în serviciu în toate direcțiile, au fost făcute mai multe reclamații împotriva lui, dar tacit au fost mușamalizate prin relațiile pe care și le-a făcut.

— În serviciu face abuzuri în livrări, expediind sute de tone de oțel în plus la unii beneficiari, creînd în felul acesta sute de tone restante la zeci de beneficiari, obligîndu-i să nu-și poată realiza planul.

— Insultă, înjură și chiar bate oamenii în serviciu.

— Face chefuri de mii de lei, a fost la dezalcoolizare, dar s-a apucat din nou de băut.

— Cere bani cu împrumut și nu-i mai restituie.

— Prin faptul că ponderea cea mare a realizării planului de transporturi marfă I.T.A. Hunedoara o are în C.S.H. și dacă șoferul nu-și găsește personal încărcătură, nu are ce lucra și ce cîștiga, maistrul Badea Cornel nu acceptă să se încarce nici o mașină dacă șoferul nu-i plătește cel puțin 25 lei de fiecare cursă. În această privință sînt mai multe reclamații adică declarații date de șoferi la miliția din Hunedoara, în care arată că dacă nu plătesc nu sînt încărcați și nu pot munci.

— Anul trecut muncitorul Cionadi s-a accidentat în timpul muncii, nu i s-au întocmit forme de accidentare; a stat bolnav acasă mai mult de o lună, timp în care a fost pontat normal la lucru. Acest caz a fost reclamat, dar a fost mușamalizat.

— Din data de 18 și pînă în 24 VI în timpul cît era la București maistrului Badea i s-a scos certificat medical; în lipsa lui i s-a făcut cerere de concediu ca omul să fie legal, iar el se distra în Capitală.

Sînt numai o parte din abuzurile făcute de acest maistru.

În luna decembrie 1972 am fost la Comitetul P.C.R. pe uzină, unde am arătat abuzurile acestui maistru, dar nu s-a luat nici o măsură.

Emil Barb
Hunedoara

Răspunsul Comitetului județean Hunedoara al P.C.R.

Problema sesizată în scrisoarea nr. 1196 adresată redacției revistei «Flacăra» de către tovarășul Barb Emil salariat la C.S. Hunedoara a făcut obiectul unei cercetări de partid și administrative care s-a soldat cu următoarele măsuri:

— Excluderea din rîndurile membrilor de partid a lui Badea Mihai Corneliu;

— Sancționarea cu «vot de blam» a tovarășului Țiu Nicolae, șeful secției expediții;

— Sancționarea cu «mustrare» a tovarășului Brăneț Abel, secretarul organizației de bază;

— Certificatele medicale nu au fost plătite întrucît s-a constatat că au fost eliberate ilegal.

În continuare se vor lua măsuri corespunzătoare și pe linie administrativă pentru întărirea disciplinei în cadrul acestei secții.

Nu s-a putut sta de vorbă cu semnatarul scrisorii fiind în spital la Pitești, în urma unui accident de mașină în care călătorea de la Hunedoara la București.

activist la Comitetul județean P.C.R.
Neagoe Minică

Cred că sînt în asentimentul iubitorilor folclorului

Îmi place să citesc articolele din «Flacăra» care-i critică pe aceia care ciuntesc sau modifică portul nostru popular. Aceste costume (indiferent de zona de care aparțin) se păstrează din vremuri îndepărtate.

Mi-a fost dat să văd atît în poze, cît și la televizor, formații prezentînd jocuri și cîntece originale, specifice zonei din care sînt culese. Dar am văzut și fete care caută să poarte costume populare după moda anului (cu mini-jupe), făcînd să nu mai fie costume populare în adevăratul sens al cuvîntului. Să nu mai vorbim despre încălțăminte sau despre machiaj.

Pe de altă parte, cîntecele specifice unei zone nu se cîntă exact cu dialectul din acea parte. De exemplu, dacă se cîntă ceva din părțile Moldovei se folosesc cuvinte munțenești (poate că sînt mai fine).

Aș propune să se interzică de către comitetele de cultură și educație socialistă din fiecare județ ca fiecare să poarte costumele populare cum vrea.

Cred că sînt în asentimentul multor admiratori ai folclorului nostru. Sper că nu o să fiu considerat un om căruia nu îi place moda tinerească, dar aș vrea ca portul și cîntecele populare să nu fie știrbite.

Mihai Croitoru
Cornișa Bistriței,
bloc 25, ap. 4
jud. Bacău

strada

păcălit

Mă întîlnesc pe stradă cu un amic. Am o poveste, îmi spune. Îmbrîncit în toate părțile de mulțimea de pe stradă, solidar cu ea și opunîndu-mă în același timp mișcării ei brutale și dezordonate, ascult. Ceva spus de cineva care a auzit de la altcineva ceva. Ieri, toarce amicul în urechea mea, două fete de la restaurantul Parc (la voi, la Bacău) vorbeau despre grătarul ce se va deschide mîine în oborul de vite și aveau numai cuvinte de laudă pentru mititeii care se vor frige acolo. Sînt, spuneau ele, din cea mai bună carne rămasă de ieri și alaltăieri prin ciorbe, supe și tocane. Se spala, se mai fierbe, se mai amestecă iar cu ce a mai rămas prin frigider și ies mici buni și gustoși nu ca ăia de-i face de proaspeți din zgîrciuri de oaie. Da, tu, spunea cealaltă, ai dreptate, da' să nu pui gura pe ei, tu. Fugi de-aici, tu, de ce să nu pui gura? Pui, tu, da' numai unde trebuie! Și rîdeau fetele, foarte bine dispuse dacă se poate spune așa. N-am crezut, face amicul, cioace de-ale lor din branșă, cum o să permită controalele sanitare așa ceva! Dar azi dau de alta: aud că un responsabil de locantă mănîncă ciorbă de perișoare făcute tot așa, se intoxică și mai să moară. Asta o povestea plin de indignare cumnatul lui. Domnule, spunea el, nu poți lăsa neconsumată carnea care rămîne, nu? doar n-o să lași să ți se impute ție carnea asta, dar nu-l înțeleg pe porcu' ăla care tocmai *lui* i-a dat să mănînce de-*acolo?!* Indignarea lui era sinceră, era vorba de neamul lui, ce te faci dacă moare! Bine, domnule, dar ceilalți pot mînca? Dar nu înțelegi, domnule, vrei să-i impute lui cumnati-meu ce nu consumă altu'?

Deh, mi-am spus după ce a plecat amicul, n-o fi dracul chiar atît de negru, mai exagerează colegul. Și la urma urmei cine-o fi el că aude ce vorbesc fetele de la bufet și restul, ia mai lăsați-mă în pace cu nemulțumirile voastre! Am zis și am uitat. M-am urcat într-un avion și am ajuns la Baia-Mare. Oraș ieșit din pămîntul aurifer al Maramureșului, unde am văzut cel mai frumos edificiu public construit la noi în ultimii treizeci de ani: Palatul politic-administrativ, cum spun localnicii. Dar nu despre asta vreau să vorbesc acum. Lucruri hazlii și nu prea importante se dau de-a dura, fac tumbe, îmi arată limba și-mi pun coarne cu două degete. Așadar, la Baia-Mare. Numai cine nu a ajuns aici cu avionul de la București nu știe cît de ușurat și plin de încredere în soarta lui calcă pe pămînt cetățeanul după ce a coborît din problematicul aeroplan. Sînt la restaurantul «Ignis», abia ajuns pe calea aerului ca persoanele foarte importante, mi-e foame, fac pe dracu-n patru să mă simt bine. În seara asta nu am nevoie de prea mult. Cum grătarul nu este gata cer trei mici, o halbă de bere, pîine. Fata care servește este atentă, halatul curat. Nu am timp să privesc interiorul rustic, că fata a și adus micii. Stilul meu urmează, cum se vede, dispoziția mea de atunci, este vesel, aproape umoristic. Rupt de foame mușc dintr-un mic. Nu se poate mesteca. Sgîrciuri, fibre lungi, lemnoase, n-o fi tocătura despre care îmi vorbise amicul? Vreau s-o dreg cu un cartof prăjit. Nu se poate. Cartofii au fost prăjiți cu multe ceasuri în urmă, sînt încălziți în ulei rînced, arși, negri. Berea? Iei o gură și scuipi, așa cum se vede la film cînd un soldat ostenit dă peste cap un ulcior cu apă clocită. Bine, spune fata, responsabilul lipsește și numa bucătăreasa-i vinovată, da' vă aduc alți cartofi și fripturi bune. Aduce și arată la toată lumea o bucată de carne de porc, proaspătă, frumos tăiată pentru o friptură bună. Aduce și cîteva felii de cartof. Sînt proaspete, în clipa asta prăjite, o minune. Nu trec cinci minute și fata, numai zîmbet, aduce friptura și cartofii. Extraordinar, cînd s-a făcut totul fiindcă în timpul ăsta abia dacă ar fi avut timp să bată carnea și să taie cartofii. Dar sînt flămînd. Fata zîmbește și așteaptă laude. Pe bună dreptate: friptura e rece (nici măcar încălzită), cartofii tot cei de adineauri, așezați cu partea nearsă la vedere. Responsabilul nu este de găsit, nu are nume, iar șeful de sală (nimeni nu știe cum îl cheamă), un bărbat amabil, spune: nu vă supărați, va aduc eu îndată alta proaspătă și bună. Încă o păcăleală? Achit ce n-am mîncat, adică trei mici, pîinea, berea, o salată de sfeclă roșie 16,30 lei, păstrez nota de plată cu iscălitura oarecum respectuoasă a fetei. 18 octombrie 1973. Îmi pare rău că vă plictisesc aici cu lucruri pe care le cunoașteți de mult.

George BĂLĂIȚA

starea vremii în săptămîna viitoare

frig, ninsori, polei

În săptămîna ce urmează, vremea se va menține rece, cu multe nopți friguroase.

Datorită unor convergențe de curenți aerieni, ce vor avea loc deasupra teritoriului nostru, cerul va fi noros sau mai mult acoperit în jumătatea de sud a țării, iar ninsorile vor fi frecvente.

Pe scurt, în intervalul 9-15 decembrie vor predomina frigul, ninsorile și umezeala, ceea ce în domeniul vestimentar și sanitar ar însemna: palton, cizme și guturai.

Între 9 și 11 decembrie va fi intervalul cel mai aspru al săptămînii, din cauza intensificării crivățului în Cîmpia Dunării. Vor cădea ninsori, iar pe alocuri, în Dobrogea, și lapoviță. Pe unele suprafețe, din sud, ninsorile vor fi viscolite. Temperatura va scădea, noaptea, pînă la —10° în sud și pînă la —18° în nordul extrem al țării. În timpul zilei, temperatura se va menține sub 0

Între 12 și 15 decembrie se va produce o înmoinare a vremii începînd din nord către sud. Deși temperatura va crește ușor și treptat, vremea va rămîne închisă și umedă, cu cer acoperit și cu ninsori, relativ abundente, în toate ținuturile. Unele din aceste ninsori se vor transforma, local, în zona de cîmpie și de deal, în lapoviță si ploi izolate, care vor depune polei destul de gros și periculos pentru circulația rutieră. Vîntul va slăbi și odată cu potolirea lui, ceața va începe să se formeze seara și dimineața.

În ultima zi a săptămînii încălzirea va deveni sensibilă în partea de sud-vest a țării.

TOPOR

starea comerțului

dreptatea cetățeanului dudu carolică

Corul din care face parte Dudu Carolică, elev la «profesională», avea înregistrare la radio și dirijorul, care știe să se poarte cu copiii, fiind deputat de stradă, le-a spus coriștilor: Toată lumea vine în hainele bune pentru că vă controlez și în urechi. Lui Carolică i-a plăcut ideea și a scris acasă de unde a primit bani de pantofi.

— De o sută opt lei pantofi, a cerut cumpărătorul Carolică.

— N-avem, a zis vînzătorul, un bătrînel în ghete cu talpă de cauciuc, coborînd scara de lîngă rafturi. N-avem numere mici, a precizat, privindu-i pe deasupra ochelarilor pantofii de «profesională». Apoi, în magazia unde intrase, Carolică l-a auzit spunîndu-i unei fete probabil: treci și caută 281, ori nu mai văd eu, ori a dispărut. Hai fato, lasă mîncarea acum!

În fața bătrînelului care venea în spate apăru o fată cam de vîrsta lui Carolică, urcă scara fără să-l privească pe băiat și zise de sus: nu mai vezi matale; scoase o cutie de carton dintre rafturi și o aruncă vînzătorului. Carolică își dădu seama că se înșelase și că fata trebuie să fi fost mult mai în vîrstă fiindcă vorbea răgușit și tare.

— Da' de care aveți, insistă Carolică, ridicînd de pe podea papucul domnișoarei vînzătoare pe care îl așeză pe raft. Fata se descălță și de celălalt papuc și coborî numai în ciorapi.

— Ce se vede în vitrină, răspunse vînzătorul.

— Păi în vitrină aveți și de o sută opt lei.

Fata ajunse jos cu un pachet sub braț, își încălță papucii, desfăcu hîrtia și zise:

— Ăștia îți plac?

Bătrînelul intră din nou în magazia de unde ieșise cu fata, ducînd cu el cutia, și Carolică rămase singur cu vînzătoarea. Pantofii îi veneau. A mai dat ceva și din bursă, iar spre cantină a plecat cu pantofii noi. Povestește: Ce-am mers? Cam de-aicea pînă la colț și talpa făcea lipa-lipa, lipa-lipa. Norocul meu că n-aruncasem bonul.

— N-avem voie să-i schimbăm, zise vînzătorul cu părere de rău. Îi lași la noi, facem o chitanță și fabrica va decide dacă îi poate repara sau îți trimite alții noi. Vino peste două săptămîni.

În magazin mirosea a mașină și a lac. Carolică n-ar mai fi plecat de-acolo, atîția pantofi noi, iar el rămăsese și fără bani și fără pantofi. Plecă cu o hîrtie pe care scria: Chitanță.

Teodor Buga, directorul adjunct al direcției comerciale din județul Prahova, lucrează de 15 ani în comerț. Om de meserie fiind și comunist, cădem de acord că, omenește vorbind, comerțul socialist a atins maturitatea necesară pentru a-și asuma integral responsabilitățile în fața cumpărătorului și de a nu mai servi drept paravan unei industrii care nu se mai află de mult în situația de a fi protejată ca la începuturile ei. Pantofii sînt numai un exemplu. La fel stau lucrurile cu alte produse. Unele fabrici, spune Teodor Buga, sînt sincere și spun: o marfă vîndută înseamnă producție realizată. Dacă vine înapoi, ca să o luăm în evidență trebuie să recurgem la zeci de formalități. Altele însă, cum e Fabrica «Progresul» din București, resping orice dialog: există instrucțiuni, spun șefii ei, să le respectăm. De unde se vede că instrucțiunile îi apără pe cei slabi, adică pe cei care nu-și fac datoria «Dar, spune cetățeanul Dudu Carolică, eu sînt și mai slab și mai sărac decît Fabrica «Progresul» și n-am angajat nici jurisconsult.»

Nicolae CRISTACHE

principii și năravuri

cine strîmbă din nas?

Mă aflam — zilele trecute — într-un magazin din plin centrul Capitalei. Doi tineri — recent căsătoriți, după cum îi mărturisiseră vînzătoarei (și se va vedea, numaidecît de ce era necesar să facă asemenea... confesiuni la tejghea) — insistau, cînd mai cu binișorul, cînd mai apăsat, să li se schimbe serviciul de ceai primit în dar la nuntă, fiindcă primiseră două servicii absolut identice.

— Am mai căpătat și alte «dublete», însă de valoare mai mică, le-am făcut și noi cadou altora, că «dar din dar se face rai», însă cum sîntem tineri, și cu gospodăria la început, nu ne dă mîna să fim chiar atît de darnici.

«Evident» (e limpede de ce-i în ghilimele) n-a fost posibil ca serviciul de ceai să fie schimbat. După plecarea însurăților, am stat îndelung de vorbă cu responsabilul magazinului și, iată, este rîndul lui să treacă la... mărturisiri:

— S-o recunoaștem deschis, «inovațiile» în domeniul metodologiei comerțului sînt minime (deși există un institut specializat). Cîteva case de comenzi (alimentare), o altă îndrăzneață și eficientă formulă la o uzină bucureșteană, în care muncitorii pot comanda din timp ceea ce vor să cumpere, găsind totul gata pregătit, ambalat, la ieșirea din schimb... dar cu o floare nu se face primăvară. Îmi îngădui să afirm că, actualmente, în general, grîul s-a ales de neghină, sînt printre noi destui oameni cu talent comercial, cu idei, dificultatea începe de acolo de unde trebuie găsite formele concrete de punere în practică a acestor idei. De exemplu, vedeți, apropo de dialogul la care ați asistat, al tinerilor căsătoriți cu vînzătoarea, am o idee, o propun — prin dumneavoastră — public celor în drept. Ce-ar fi să se deschidă, experimental deocamdată, în cîteva mari magazine din București și alte orașe ale țării, așa-zise «liste de daruri». Mai concret: statul nostru, societatea românească încurajează și sprijină constituirea familiilor tinere. De ce noi, cei din comerț, n-am căuta și n-am găsi o serie de măsuri care să vină tocmai în întîmpinarea celor arătate mai înainte? Dacă cei doi tineri pe care i-ați întîlnit la tejghea ar fi anunțat, normal și civilizat, atunci cînd și-au făcut invitațiile la căsătorie, că *lista lor* de căsătorie este deschisă la magazinul X, nimic mai simplu decît ca invitații să fi venit anume la magazinul X și, consultînd ce anume a fost deja cumpărat de către alții pentru tînăra familie, pe cale de-a fi constituită, să aleagă, în limitele sumei pe care sînt dispuși s-o cheltuiască, un obiect care să completeze realmente «zestrea» noilor căsătoriți.

Eu aș merge cu gîndul și mai departe: în întregul sistem al cumpărăturilor în rate aș acorda (în primul an de căsătorie) un regim special tinerelor familii (să zicem dublarea numărului de rate obișnuit). Dar am mai cules și de la alții idei («năstrușnice» doar pentru cei care n-au parcă altă ocupație — și calificare — decît să... strîmbe din nas): un taxator de autobuz din Ploiești sugerează «diversificarea» biletelor, fiecare «preț» să corespundă unei culori sau măcar unor forme diferite (pătrate, dreptunghiulare) — detaliu important pentru «orele de vîrf». Altcineva afirmă: «Chiar dacă aplicăm o idee isteață și practică uneori și renunțăm rapid, nejustificat la ea» (adică: de ce nu mai există abonamente la cinematografe?!). Sau (propunere): la Administrația financiară să se renunțe la completarea a două formulare cu absolut același text, unul la ghișeu, altul la ghișeul C.E.C. din incinta aceleiași instituții...

Etc. etc. etc.

Mihai STOIAN

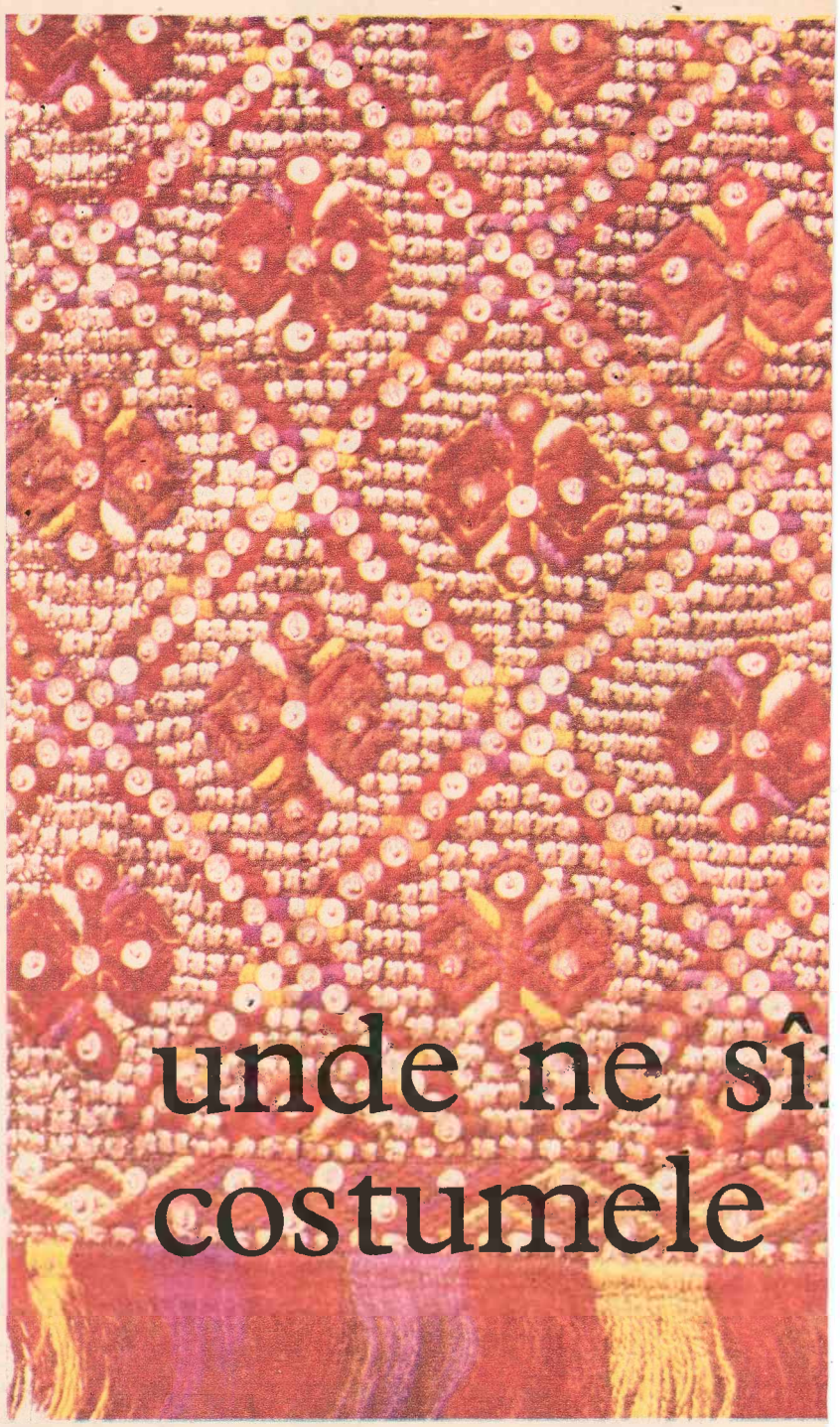

unde ne sî costumele

Costumele din fotografii sînt din Argeș, ținutul Pădurenilor, Gorj, Suceava, Săliște, Vlașca.

Mai precis **au fost.** Costumele au fost adunate cu mulți ani în urmă din regiunile mai sus-amintite și acum se află în miraculosul depozit al Muzeului Satului. La acesta apelează, cînd e nevoie, fie televiziunea, fie studioul **Sahia,** fie revista **Flacăra,** fie chiar țăranii înșiși.

Pentru că, după ce a examinat cu un ochi de vultur rugămintea noastră de a oferi publicului cititor imaginea autenticelor costume românești, directorul septuagenar al Muzeului Satului a aprobat-o cu strîngere de inimă. Prea des sînt scoase și expuse la soare aceste minunate piese vechi, ele se pot ușor deteriora, altele la loc se pun greu sau nu se mai pot pune deloc, țăranii și le-au înstrăinat. Odată, pentru o filmare în Munții Apuseni, ne povestește în continuare Gheorghe Focșa — el însuși un adevărat urmaș falnic și demn al acelui neam de bărbați care, de fapt, nu îmbătrînește niciodată — a trebuit să scoată costumele din lăzile depozitului ca să îi îmbrace autentic pe țărani, la ei acasă nu prea au mai găsit cu ce. La un interval relativ scurt de la înființare, Muzeul Satului dovedește, din păcate, dar nu pentru el, că denumirea îi este foarte proprie, din moment ce piesele sale de artă au devenit unicate, chiar dacă nu poartă semnături celebre. Numai că autentic înseamnă și arta de a potrivi piesele de îmbrăcăminte, depozitate după criterii utilitare, conform tipicelor străvechi ale portului popular. «Singura capabilă să aranjeze cum trebuie un port pînă în cele mai mici detalii este Elena Secoșan (la dînsa am apelat și noi pentru a superviza costumele din grupajul nostru — n. red.). Știe aproape tot despre costumul popular» — ne spune muzeograful Dan Antonescu.

Elena Secoșan are însă peste 70 de ani. Deși răspîndește cu seninătate în jur știința pe care o deține, fosta elevă a lui Gusti rămîne, după cum am văzut, totuși singura.

Începem oare să avem de-a face, cînd e vorba de arta costumului popular, numai cu unicate? Asta ar însemna ceva mai mult decît poluare, prevestind parcă semnele dispariției. Și la o privire superficială s-ar părea că e firesc să se întîmple așa într-un moment cînd orașul își întinde tentativa lui civilizatoare pînă adînc în munți. S-ar părea că și noi, urmînd calea dezvoltării industriale, vom avea de împlinit destinul altor națiuni care și-au dus treptat arta populară în muzee, impunînd pieței un model, dacă nu alterat, cel puțin foarte simplificat, al costumului tradițional.

Această afirmație are parțial, la noi, o susținere faptică. Vă rog, stimați cititori, să comparați aceste superbe costume, care reprezintă spiritul nostru autentic de creație, cu costumația păpușelelor «regionale» expuse în tutungerii și în **Shop**-uri.

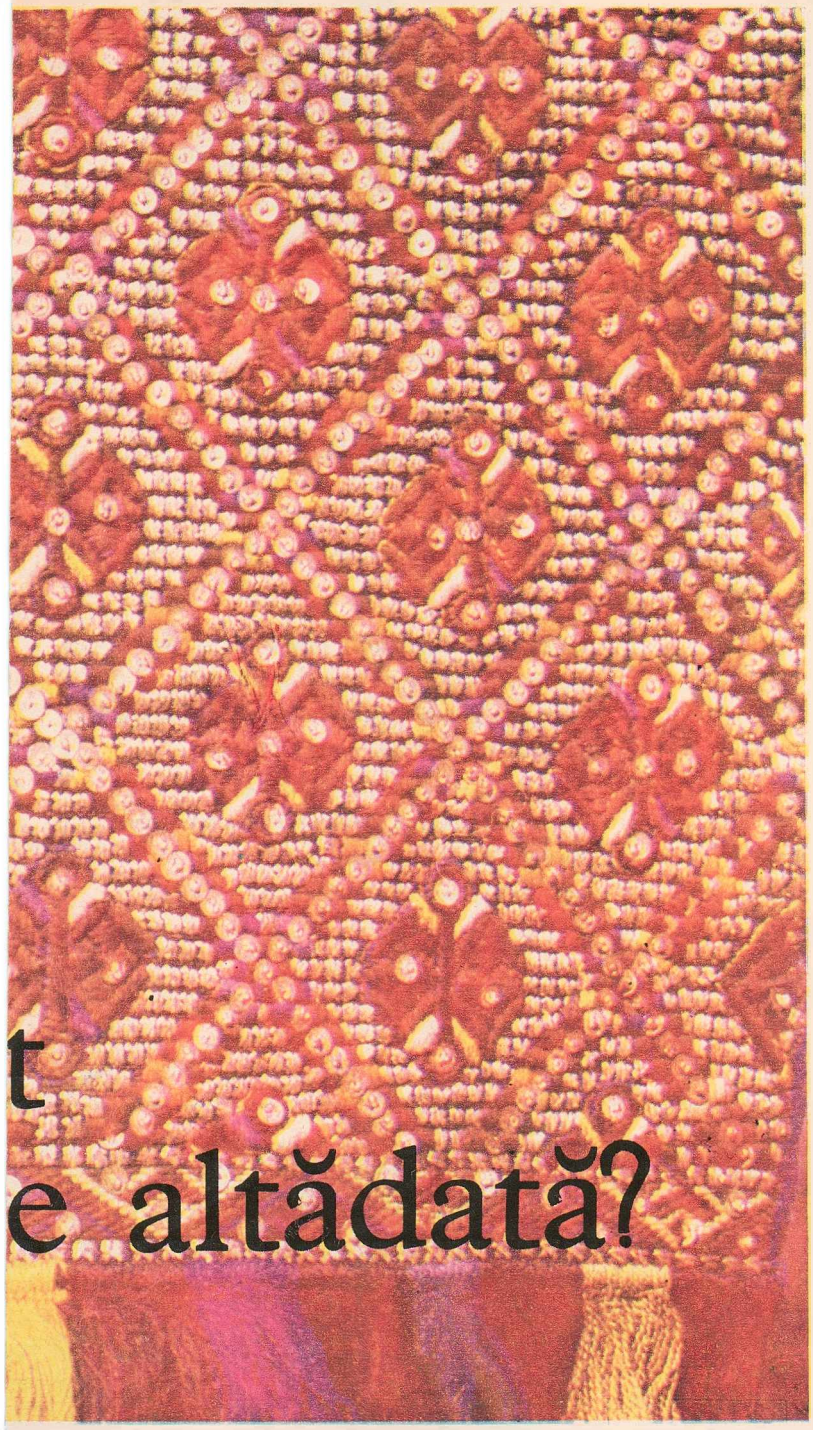

t e altădată?

Fotografii de Elena GHERA

Dar, din fericire, afirmația anterioară nu acoperă totuși o realitate. La concurență, nu cu prostul-gust comercial, asta este altă problemă, ci cu avantajele fustei de nailon, fota, vîlnicul și catrința demonstrează o miraculoasă vitalitate. Nu numai în nordul Maramureșului, unde și copiii sînt îmbrăcați după tipic, în zadii, și încălțați în opinci cu obiele, dar și în Muscel,și în Vrancea,și în ținutul Pădurenilor. Nu-i mai puțin adevărat că în ultimul timp, orășenii au îndrăgit cojoacele de oaie, iile bogat brodate și țesute din subțire fir de pînză topită. Aprecierea orașului,configurată într-o imensă cerere de obiecte de artă populară și de îmbrăcăminte, să fi determinat industria prostului-gust, materializată prin invazia iilor de nailon brodate poate la mașina de cusut, sau a fustelor și vestelor din catifea neagră pe care se răsfață cele mai stupide desene de struguri sau flori, nestilizate, dar realizate din paiete,sau mărgelușele cele mai sclipitoare și violent colorate? Faptul că pe acestea le găsim destul de frecvent dacă nu în vitrinele magazinelor de la oraș, în rafturi, înseamnă un periculos pas spre derutarea gustului creatorului original de artă populară. De curînd,am întrebat o țărancă de la Săpînța, care își expusese pe gard cîteva cergi albe, roșii și vărgate negru și roșu pe alb, de ce își strică obiceiul vopsind frumusețe de țesătură, în roșul acela strident pe care îl vedem purtat și prin orașe. Răspunsul a venit oarecum jenat, ascuns între o ridicătură de umăr și un zîmbet într-o parte «pentru că se vînd bine... Dar adevărat este că ale noastre sînt cele vărgate».

De multe ori, aceste obiecte «ale noastre» sînt ascunse bine într-o ladă de bunică. Și bunica nu le arată decît celor ce știu să se apropie cu vorbe meșteșugite de sufletul ei. După îndelungi tratative, muzeografii de la Muzeul Satului, sau alți amatori de autentice valori de artă populară, izbutesc s-o convingă pe bătrîna resemnată în obiceiurile ei să nu se îngroape în minunatul ei costum.

Bătrînele nu au totuși foarte multe motive de decepție. Cel puțin unele dintre ele. Există de cîtva timp un obicei: în cadrul organizației pionierilor, așa-numitele albume-ștafetă. Într-unul din acestea, la Baia Mare, am văzut modele vechi, culese de fetițe de 13-14 ani de la bătrîne care au împlinit 140 și chiar 150 de ani. Fetele de la liceul din Tîrgu Lăpuș au umblat prin sate și s-au întors cu motive de ie sau de brîu, pe care le-au lipit pe o foaie de album și sub care au înscris cuminte cîteva date, ca de pildă: **Pana primăverii,** Ariana Marian, cl. a VII-a, reproducere după model cules de la Anuca Pompa, Libotin, 140 de ani.

Mai există și astăzi obiceiul ca în unele sate, chiar în cele din jurul Bucureștiului, femeile să coasă în lungile seri de iarnă. Pentru această nădejde a noastră, oferim spre cunoaștere sau reamintire, fascinantele noastre costume de altădată.

Rodica POP

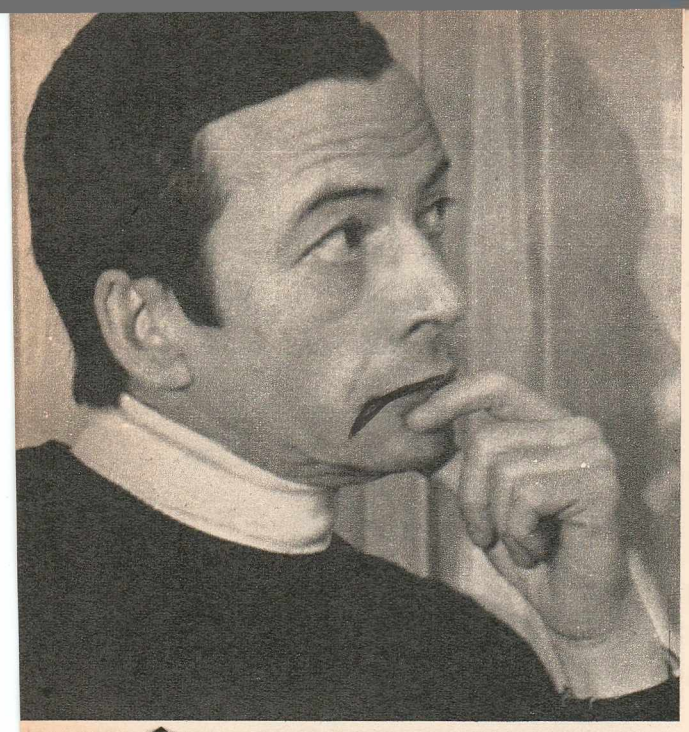

Geo Dumitrescu

Rodica Sanda Țuțuianu

Ilie M. Stan

elegie

Amintirii lui LABIȘ

Fără grai se-ascunde plînsul
Dedesubt în rădăcini

Pentru viața Căprioarei
Vreme au tot mai puțini

Iar de-asupra cresc ușoare
Ierbi pe care le cutreier

Pentru moartea Căprioarei
Rar mai plînge-n somn un greier

Și în munții de aramă
Făt-Frumos și-ascunde murgul

Peste visul Căprioarei
Cade amurgul.

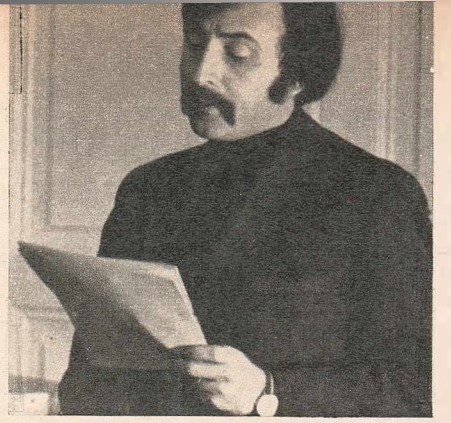

Teodor Vasilache

... cu muzica eternă

-- închinare --

Ce greu e să cînți Patria cum ai sui pe cer
cu brațele cohorte de lucruri mult visate
cu munții grei pe umeri, cu largi cîmpii pe spate,
tu însuți atîrnînd de-o creangă în ether.
E-o muncă între munci ce face ciocîrlia
ori ce-au făcut prin vremi păstorii acestui neam
care pe guri de rai cîntară România,
ei înșiși legănați de-un rîu etern, de-un ram...

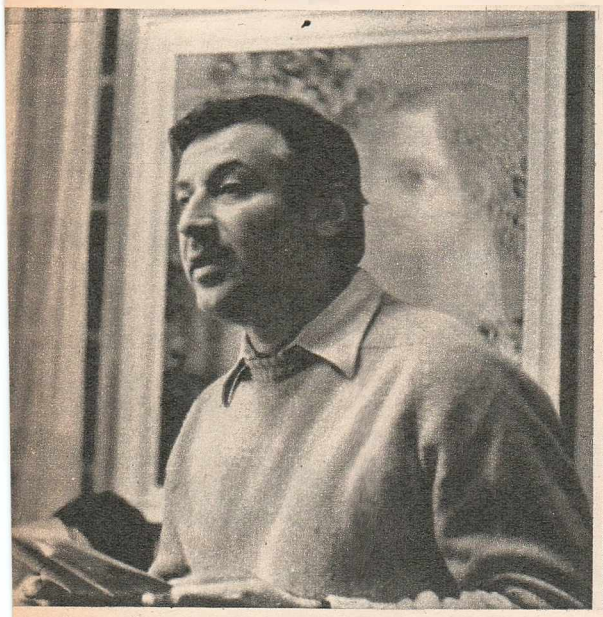

Victor Rebengiuc

Dan Tufaru

Sabin Bălașa

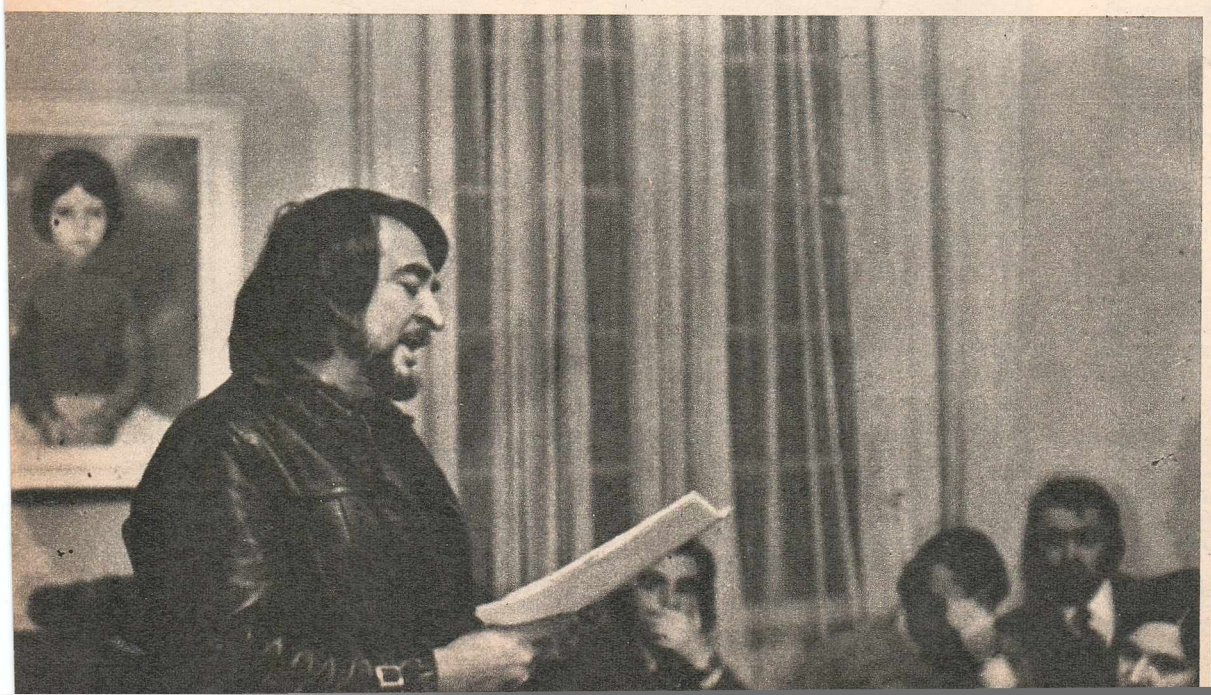

Ion Marinescu

Recită Florian Pittiș

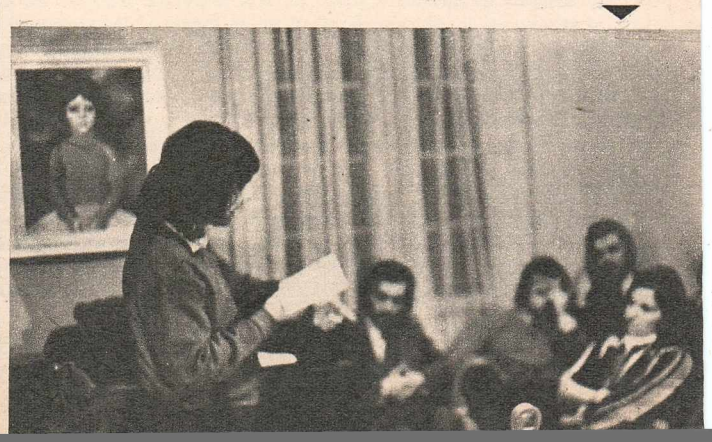

cum a fost (12 și 13)

Roșu, Negru și Gil Dobrică!

Erika Josza și Carol Horvath

Florin Piersic

Irina Loghin și Benone Sinulescu

Fotografii de I. PREDOȘANU R. CONSTANTINESCU

Cenaclul Flacăra a ținut să marcheze reluarea ședințelor sale obișnuite de lucru printr-o prezență deosebită: poezia lui Geo Dumitrescu. Aflînd cu bucurie acest lucru, și cu întîrziere uimită faptul că este membru fondator al cenaclului, Sabin Bălașa a dorit să-l omagieze pe Geo Dumitrescu, expunînd în sala din strada Slătineanu cîteva din splendidele sale tablouri. Cu toate acestea, ședința din seara de luni, 3 decembrie, a început nu sub cele mai bune auspicii, fiindcă publicul foarte numeros, venit să se-ntîlnească pentru cîteva ore cu poezia lui Geo Dumitrescu și pictura lui Sabin Bălașa, a dat vădite și stînjenitoare, uneori, semne de impacientare aflînd că *Antologia Flacăra* se va desfășura de-abia în a doua parte a ședinței. Așa se face că poeziile citite de *Teodor Vasilache* și *Ilie M. Stan* în prima parte a ședinței au fost ascultate și comentate cu mai puțin interes decît ne așteptam. Simțind pulsul sălii și luînd cunoștință de cele discutate pînă la sosirea sa în sală, Adrian Păunescu a ținut să spună despre cei doi poeți: *Teodor Vasilache este un poet remarcabil, dar îi lipsește și lui, ca și altora,mediul literar. De aceea simte nevoia de a fi continental, mondial. Ilie M. Stan e mai stingher cu uneltele poetice dar mai direct și de-aceea, poate place mai mult.*

Emoționat, avînd în față o sală rece, Nicu Vladimir a cîntat crispat, nereușind să confirme lucrurile foarte bune care se spun despre el.

În încheierea primei părți a ședinței au fost comentate tablourile lui Sabin Bălașa. A fost momentul din care seara a devenit ceea ce ne-o doream: un regal. Despre tablouri, despre pictor, s-au spus lucruri mari, care nu se spun decît o dată în viață (*Îl iubesc pe Sabin Bălașa ca pe un sfînt.* Ion Șerban Drîncea), au fost reamintite lucruri paradoxale (*Sabin Bălașa, pictorul foarte cunoscut și iubit, n-a avut pînă acum o expoziție personală!* Romulus Balaban). Actorul Ion Marinescu i-a surprins pe cei care-l cunosc mai puțin cu o fină analiză, aproape eseistică (*Sabin Bălașa este un pictor despre care trebuie să vorbești singur, adică numai despre el, pentru că nu poate fi înregimentat. Niciodată nu am întîlnit în pictură senzualitatea și puritatea unite atît de subtil*), iar Dinu Săraru ne-a reamintit cu tristețe că Sabin Bălașa n-a reușit (încă?!) să-și vadă unul din marile sale proiecte realizat (*Sabin Bălașa ar fi dorit să facă din decorarea noului Teatru Național din București o Capelă Sixtină a spiritualității românești*).

Antologia Flacăra a fost prefațată de Adrian Păunescu. (*Dacă ar fi fost numai și numai după mine, prima Antologie Flacăra i-ar fi fost dedicată lui Geo Dumitrescu. Cred că poezia română de azi este influențată într-o mult mai categorică măsură de poezia lui Geo Dumitrescu, decît de cea a poeților dintre cele două războaie. Este vorba de o poezie revoluționară care, tocmai pentru că este așa, nu se manifestă continuu, ci în momentele cînd este nevoie de ea. Ceea ce lipsește poeziei noastre de azi este tocmai o poezie de genul aceleia scrise de Geo Dumitrescu*). O «distribuție» strălucită de actori, condusă de regizorul Ion Vova, ne-a pus față în față cu cincisprezece din cele mai bune poeme ale lui Geo Dumitrescu. Rînd pe rînd, *Victor Rebengiuc, Rodica Sanda Țuțuianu, Ion Marinescu, Dinu Ianculescu, Dan Tufaru* și *Florian Pittiș* ne-au făcut să înțelegem cîtă nevoie avem de poezia lui Geo Dumitrescu. Prezenți în sală, *Mircea Florian* și *Doru Stănculescu* au ținut să-l omagieze pe poet, cîntînd două din marile lor succese. În final, *Geo Dumitrescu* a mulțumit, cu emoție tuturor mai ales prin faptul că a citit poezia inedită *Scutire*.

Marți, 4 decembrie, răspunzînd invitației *Școlii militare de ofițeri a Ministerului de Interne din București*, *Cenaclul Flacăra* s-a întîlnit cu elevii și ofițerii școlii. Din boema noastră trupă, cum ne caracterizează ziarul *Informația Harghitei*, n-au lipsit *Mircea Florian*, *Doru Stănculescu* și *Sorin Minghiat*, care au oferit celor prezenți în sală recitaluri compuse din cele mai cunoscute cîntece din repertoriile lor. Acompaniați de maestrul *Ștefan Miriuță*, *Irina Loghin* și *Benone Sinulescu* au repurtat stocuri impresionante de aplauze, lucru pe care l-au și meritat din plin. *Erika Josza* și *Carol Horvath*, mai noii noștri prieteni, au susținut un recital despre «*vîrsta cea mai visătoare*». Profesorul *Ștefan Georgescu* și *Constantin Teașcă* au răspuns la toate rafalele de întrebări care s-au abătut asupra lor. Aplaudat cu căldură, și la intrarea pe scenă și la plecarea din sală, Florin Piersic a recitat, a glumit, a povestit cu talent. Poezia a fost reprezentată de Leonid Dimov, Nicolae Dragoș, Niculae Stoian și Adrian Păunescu.

Succesul serii l-a repurtat formația *Roșu și Negru*. Excelenții instrumentiști conduși de soldatul fruntaș *Nancy Brandes* ne-au dovedit că *Roșu și Negru* rămîne, împotriva părerilor arbitrare ale groparilor din colțurile vreunei pagini muzicale, una din cele mai bune formații românești. Și dacă a existat o surpriză ea a fost și foarte mare: *Gil Dobrică*. Dotat cu o voce de aur, solistul formației *Roșu și Negru* are toate șansele de a tulbura cîteva din ierarhiile înțepenite ale muzicii noastre. Așadar, *Roșu și Negru* există, cîntă și-și revendică prin performanțele muzicale locul pe care-l merită.

Dorin TUDORAN

La cererea Institutului de arhitectură «ION MINCU» din București, luni 10 decembrie, începînd de la ora 19,30, *Cenaclul Flacăra* va fi oaspetele CLUBULUI «A».

pe teme de circulație

eu nu știu nimic; dacă te prinde, treaba ta

După cum se știe, evenimentele rutiere au în covîrșitoarea majoritate a cazurilor cauze bine cunoscute: viteza, consumul de alcool, refuzul de prioritate etc. Mai puțin se cunoaște însă că în afara acestor cauze clasice — așa-zise directe — mai există și alți factori deloc mai puțin importanți care favorizează comiterea accidentelor de circulație.

În ultimii ani, de pildă, peste 40% din cele mai grave evenimente rutiere în care au fost angajate autovehiculele grele (autocamioane, autobasculante, autospeciale etc.) au avut drept cauză indirectă parcarea mașinilor la domiciliul șoferilor ori în alte locuri decît cele stabilite, precum și cursele clandestine.

În județele unde s-a perseverat cu măsuri hotărîte pentru prevenirea și combaterea acestor racile în transporturi, s-au obținut rezultate bune în întărirea disciplinei rutiere în rîndul șoferilor și s-a închis un canal important de risipă a carburanților. Deosebit de important este faptul că în județele respective evenimentele rutiere favorizate de asemenea cauze s-au redus simțitor.

Pe raza județului Olt, în anul 1972 șapte persoane au fost omorîte în accidente generate de parcarea autovehiculelor la domiciliul conducătorilor auto.

În acest an pe drumurile județului susamintit nu s-a înregistrat însă nici un accident mortal din această cauză. S-a ajuns la o asemenea situație numai datorită acțiunilor conjugate ale organelor de miliție împreună cu conducerile unităților de transporturi, acțiune cu caracter continuu și în care s-au folosit o gamă largă de mijloace.

Aproape în fiecare sîmbătă după-amiază se organizează acțiuni-filtru la ieșirea din orașe, iar șoferii pregătiți să-și petreacă week-end-ul cu mașina statului sînt trimiși înapoi la unități, bineînțeles după luarea măsurilor legale de sancționare. Cei care au reușit totuși să ajungă în comunele respective sînt depistați de echipele formate de lucrători ai posturilor de miliție și din cadrul Întreprinderii de transporturi auto. În fine, filtrele instalate luni dimineața la intrarea în oraș îi depistează pe cei care, reușind totuși să plece acasă cu mașinile, se reîntorc la unitate.

Aceste măsuri, cu important rol preventiv, au ferit mulți oameni de accidente, au cumințit numeroși șoferi predispuși la asemenea abateri și au împiedicat arderea fără rost a zeci de tone de benzină.

Sîntem însă departe de a putea afirma că în ce privește parcarea autovehiculelor s-a pus ordine. În orașe de 20–30 mii de locuitori se depistează în fiecare noapte nu mai puțin de 30–45 de autovehicule grele parcate la domiciliul șoferilor. Dacă luăm în calcul că pentru deplasarea fiecărei mașini s-au folosit doar 10 litri de benzină — ajungem la cantitatea de 300–450 litri pe zi pentru fiecare localitate (și acestea sînt doar mașinile găsite, dar cîte nu sînt prin curți și alte locuri unde cu mai multă greutate pot fi depistate). Numai în 10 orașe de asemenea mărime se irosesc deci zilnic 3–4 tone de benzină. Concluzia e lesne de tras dacă avem în vedere și restul localităților urbane și rurale unde asemenea practici sînt de actualitate.

Radiografiind recent cîteva din cazurile de parcare ilegale de autovehicule am putut trage concluzia că mulți șefi de coloane și alți responsabili (mai corect iresponsabili) cu controlul și evidența mișcării autovehiculelor nu sînt străini de peregrinările autovehiculelor respective. Cînd șoferul cere «permisiunea» să plece cu mașina la domiciliu, nu rareori persoana sus-amintită îi replică «Eu nu știu nimic, dacă te prinde, treaba ta».

Consider că în etapa actuală «ascuțișul» măsurilor luate în acest domeniu trebuie să se îndrepte în primul rînd împotriva acelora care sînt puși să răspundă de mașinile respective.

După exemplul M.T.Tc., cred că este imperios necesar ca și alte ministere mari deținătoare de parcuri auto să stabilească mai precis prin norme atribuțiile, obligațiile și răspunderile acestor persoane.

Colonel Victor BEDA

ce profețim, ce profesăm

fiii satului

«Spre mîndria tuturor acelora care își au moșii și strămoșii aici — adică în Dăbulenii Doljului, unde m-am aflat acum două săptămîni, cînd am purces a scrie aceste rînduri — și care, în eforturile de a se ridica să meargă pe propriile lor picioare, au simțit pentru prima oară pe buzele lor de copii nevinovați gustul sacru al pămîntului din care își trage hrana arborele lor genealogic, comuna noastră nu s-a născut anonimă, nu s-a dezvoltat în anonimat și tocmai de aceea ne-am adunat aici ca să-i cinstim trecutul frumos și să o facem cît mai cunoscută în viitor.»

Ca să convingă încă o dată audiența că într-adevăr cea mai mare comună a țării nu s-a născut în anonimat, oratorul care oficia deschiderea memorabilei adunări, unul din fiii de frunte ai satului de azi, secretarul de partid *Răduț Oprea*, nu uită să invoce cîteva rînduri din actul de danie al lui Vlad Călugărul, fiul lui Vlad Țepeș, datat 5 iunie anul 7002 (1494): «De aceea le-am dat și domnia mea, ca să le fie ocină și de ohabă lor și fiilor lor și nepoților și strănepoților și de nimeni neatins după porunca domniei mele». O incursiune în viața de ieri a satului demonstrează că porunca de a nu se atinge nimeni de pămîntul fiilor, nepoților și strănepoților lui Dabu a fost nemilos călcată în picioare veacuri de-a rîndul și că abia acum, se împlinește aspirația spre libertate, dreptate și demnitate, aflată în mare cinste în conștiința tuturor generațiilor acestui uriaș sat.

Nu era pentru prima dată cînd luam cunoștință de această mîndrie aleasă a oamenilor acestei așezări rurale de la gura Jiului, unică în felul ei în țara noastră. Mă mai înflăcărasem de entuziasmul fiilor ei și de rodul celuilalt arbore genealogic al vieții — via păstrată de pe vremea lui Decebal, cu rădăcinile adînc înfipte în nisipuri, la peste 5 metri, ca de nimic să nu fie atinsă, măcar ea, după porunca zapisului. De data aceasta eram părtaș la o sărbătoare în mod voit a *mîndriei* căci această comună atît de fertilă și în virtuți artistice celebra 75 de ani de la înființarea unuia din tezaurele ei de sensibilitate și melos — *corul*, în ambianța reîntîlnirii cu fiii ei plecați să slujească departe de ocina părintească idealurile de muncă și fericire ale țării ca muncitori și profesori, ca ingineri sau ofițeri, pretutindeni ca descendenți demni din neamul lui Dabu. Rațiunea acestei fericite coincidențe a logodirii celor două sărbători nu poate fi alta decît cea exprimată de profesorul *Florea Moraru*, directorul acestui cămin cultural care și el datează din 1935: «Bucuria noastră va fi și mai mare pentru că întotdeauna, cînd se va vorbi despre comuna Dăbuleni se va spune și ceva despre corul căminului cultural, care simbolizează o istorie a dîrzeniei și a crezului în puterea versului cîntat». Ca să confirme cît de înrădăcinată este această credință în puterea versului cîntat, în plină festivitate, una din cele douăsprezece nunți din acea duminică (uneori sînt și peste patruzeci) s-a abătut pe la căminul cultural pentru ca lăutarii să zică fiilor satului prezenți în sală cîntecul focos al inimii lor: «Foaie verde de-avrămească/ Of, ce dor îmi e de-acasă... »

Dar oricît de tentantă ar fi ceremonia și culoarea locală a acestei sărbători și oricît de mare cultul publicației, la care scriem, pentru faptul de viață în desfășurare, nu ne putem înainte de toate cenzura gîndul unui nedisimulat entuziasm. Rar mi-a fost dat să văd o asemenea trainică legătură a oamenilor cu pămîntul din care se trag! Sosiți din toate cele patru zări ale țării, cei peste 130 de «înstrăinați moderni» au fremătat de mîndrie alături de părinții și frații lor de-acasă pentru izbînzile «ocinei», au încins hore care ar fi cuprins vatra unui cătun de altădată, au închinat și au plîns de bucurie unii pe umerii altora, și-au cîntat cîntecele și și-au jucat dansurile lor fără asemănare, pe care urmașii lor, de la bătrînețe pîn'la tinerețe, le cîntă și joacă și azi, nealterate, pe scena căminului cultural, de nenumărate ori laureat pe țară. Dăruiți cu totul sărbătorii, elevii clasei a X-a a profesorului diriginte Marius Vasilescu au fost amfitrioni neuitați, în cea mai bună tradiție dăbuleană, a tuturor oaspeților părtași la memorabilul eveniment. Dar poate că ultimul și cel mai îndatoritor cuvînt trebuie spus despre acei fii ai satului întorși la obîrșii după anii de învățătură petrecuți în școli și facultăți, pentru a spori zestrea de inteligență și sensibilitate a urmașilor lui Dabu, despre profesorii și învățătorii care se împart între cele două catedre — cea de la școală și cea de la căminul cultural — mulți dintre ei distinși cu ordine și medalii cu acest prilej. Simbol și pildă de dăruire, pentru toți aceștia rămîne primul sărbătorit al zilei, dirijorul corului și directorul liceului din localitate, profesorul emerit *Titu Păsculescu*, dătătorul de ton al acestui entuziasm incendiar încă din 1946, cînd revenea în sat de pe băncile școlii normale. Sărbătoarea de la Dăbuleni a fost o minunată lecție despre ce înseamnă să aparții unui sat și țării întregi în același timp.

Niculae STOIAN

În curînd:

ALMANAHUL FLACĂRA'74

384 de pagini=384 de surprize:

- Marinarii noștri pe mările lumii
- Misterele și bucuriile naivilor
- Aventura memoriei
- Centura de oțel și griji a pămîntului
- Artiști mari, interpreți de mari artiști
- Pe aici, istoria încă nu a început
- Răzbunarea vedetelor
- Cifrul secret al marilor safé-uri
- Evocare — Ultimul zbor al lui Saint-Exupéry
- Iosefini, despre circ
- Inedite pagini de istorie — *Memoriile lui Churchill*
- Serialul nostru cel de toate sîmbetele
- *Maigret și domnul Charles* — ultimul roman polițist al lui Georges Simenon
- Portretele policrome ale celor mai iubiți actori

SPORT, VARIETĂȚI, JOCURI, ANECDOTE, CARICATURI, MODĂ

- După un secol de arheologie
- Gangsteri și capodopere
- Comicii despre comic
- Scriitori despre ei înșiși
- Un nou pact cu natura
- Bolile civilizației
- Poluarea psihologică
- Arhiva Flacăra
- Revoluția cunoștințelor
- Anecdote literare
- Dimitrie Cantemir — personalitate muzicală

ALMANAHUL FLACĂRA'74

În curînd

eram pentru prima oară căpitan de echipă

— Mă gîndesc că ieri și alaltăieri nu am dat rău în minge.

— Față de cîte meciuri ai jucat anul acesta, ai dat chiar foarte bine.

— Nu am jucat nici unul, ăsta de azi ar fi primul. Crezi că pot să-l bat pe Lejus?

— E foarte greu. Dacă reușești să echilibrezi jocul, ai multe șanse. Trebuie să fii atent la scurta de pe rever și să lovești ceva mai tare, ca să nu te poată hărțui.

— Joc. Ce-o fi, o fi.

— Bine, atunci mă duc să spun băieților să evite discuțiile despre vizita medicală, iar tu pregătește-te, fiindcă peste o jumătate de oră plecăm.

În meciul acela eram pentru prima oară căpitan de echipă și-mi aduc aminte că de emoție și griji m-am încurcat în propriile mîini la schimbul de fanioane. Andreev a sesizat aceasta și a zîmbit superior. Avea toate motivele. Chiar cu Țiriac în echipă, noi puteam face, după calculul hîrtiei, unul sau cel mult două puncte, dar în nici un caz nu puteam cîștiga întîlnirea.

Începe meciul. Bine încălzit de prietenul său Costică Năstase, Țiriac conduce chiar de la început: 2-1, 3-2, 4-2, 5-2. La schimbarea terenului, de la 5-2, Ion îmi spune:

— Nu mă deranjează așa mult jocul lui. Îi ajung toate mingile.

Meciul se reia, iar eu îmi arunc din cînd în cînd privirea pe fața lui Lejus, care în ciuda scorului ce-i este defavorabil nu trădează nici un semn de neliniște. Țiriac pierde următoarele două ghemuri, după ce într-unul din ele are o bună ocazie de a cîștiga setul. Se schimbă din nou terenul, iar eu încerc să-l consolez.

— A avut noroc. Fără nețul acela ai fi cîștigat tu ghemul și setul.

— Mai bine-zis, fără spusele medicului, care îmi vin obsesiv în minte și nu mă lasă să fiu atent.

— Vezi-ți de treabă, Ioane! Atîta timp cît tu te simți bine, joacă fără grijă.

În ghemul următor, campionul sovietic atacă hotărît, punîndu-l în dificultate pe Țiriac. La 5-5 mă gîndesc că lipsa de meciuri a lui Ion își va spune cuvîntul și că el nu va mai reuși să se concentreze în continuare așa cum trebuie. La 30-0 pentru Lejus, acesta pune o scurtă cu reverul pe al doilea serviciu al lui Țiriac. Ion aleargă, ajunge mingea și răspunde insuficient de tare și de precis. Lejus trimite un lob. Țiriac nu renunță, aleargă din nou și reușește să răspundă, de lîngă gard, cu un lob foarte înalt, care-i dă posibilitatea să se redreseze. Lejus smeciază în diagonală, Ion fuge spre stînga, fandează, încearcă să-și treacă adversarul prin lateral. Publicul e gata să izbucnească, se aud cîteva exclamații. Lejus sare și lovește cu lemnul. Mingea cade lîngă plasă. Ion aleargă, Lejus se apropie, anticipînd un schimb de voleuri. Ion lobează. Tribunele sar în picioare, strigînd bravo, în timp ce jucătorul sovietic face eforturi zadarnice să ajungă mingea.

Punctul acela întrerupe seria lui Lejus și Ion cîștigă două ghemuri la rînd.

În setul al doilea istoria se repetă. Țiriac conduce cu 5-2, apoi 5-3. Mă gîndesc că ea se va repeta în întregime, dar la 30-30 Ion joacă fără greșeală și cîștigă cu 6-3. Setul al treilea avea să fie și ultimul. Țiriac a dominat net, în ciuda eforturilor disperate ale lui Lejus, care părea că nu se poate obișnui cu gîndul unei înfrîngeri. La sfîrșitul meciului, publicul a scandat minute în șir Ți-ri, Ți-ri... Iar Ion mi-a spus:

— Nu poți să-ți închipui cît de mult mi-am dorit clipa asta. Și cîtă nevoie am de ea ca să pot uita bătăile pe care Lejus mi le-a dat anul trecut.

— Acum cred că ți s-a luat o piatră de pe inimă.

— Probabil că mi-a scăzut și tensiunea.

În vestiar, băieții au sărit pe Țiriac să-l felicite iar eu am ieșit cu Mărmureanu pe teren. Victoria lui Ion și entuziasmul tribunelor i-au dat lui Petre încredere și el avea să facă atunci unul dintre cele mai bune meciuri ale sale. L-a bătut cu 3-1 pe Metreveli, venind cu regularitate după primul serviciu la plasă și pasînd surprinzător de bine cu reverul.

Celor două victorii din prima zi le-am mai adăugat în ziua a treia pe cea a lui Țiriac asupra lui Metreveli, care nu s-a prezentat, și astfel am cîștigat — incredibil — o întîlnire ce părea dinainte pierdută.

În meciul reprezentativelor secunde, Ilie Năstase, jucînd alături de Bosch, reușește o victorie semnificativă. L-a bătut pe fostul campion unional Sivohin, în fața căruia mai vîrstnicul și mai experimentatul său coechipier pierduse.

A urmat apoi un meci amical cu echipa de tineret a Ungariei, în care Popovici a jucat foarte bine, iar Ilie s-a arătat din nou inconstant. A pierdut la Godi, cel mai slab dintre jucătorii maghiari, dar l-a bătut pe Varga, pe atunci prima speranță a tenisului din Ungaria. În perioada imediat următoare, la Riga, Țiriac iese de trei ori învingător. La simplu, bătîndu-l pe Mărmureanu, la dublu făcînd pereche cu același Mărmureanu, și în sfîrșit la mixt, împreună cu jucătoarea sovietică Kull.

La Federație invitațiile curg. Primii noștri jucători și în special Ion Țiriac sînt chemați tot mai des la marile confruntări internaționale. Dar în ciuda rezultatelor bune din primăvara aceea, calendarul nostru rămîne la fel de sărac. Continuăm să ne întrecem în tot felul de concursuri de verificare și selecție în timp ce la Londra, Lejus îl bate pe unul dintre primii jucători din lume, mexicanul Ossuna, iar Bungert, un alt învins al lui Ion, ajunge în semifinală la Wimbledon.

Traversam o perioadă grea. Necesitatea contactului cu viața tenisului internațional era interpretată ca o dorință de plimbări gratuite în străinătate. Ion suferea cel mai mult din pricina acestui fel de a vedea lucrurile, fiindcă el simțise pe propria-i piele ce înseamnă varietate de stiluri, ritmul de joc, tracul, atmosfera...

Într-o după-amiază, la sfîrșitul antrenamentului, am fost vizitați de cîțiva membri ai Biroului federal. Unul din ei, ne-a întîmpinat zicînd:

— Bravo, băieți. Cu cît e sudoare mai multă la antrenamente, cu atît e mai ușor la meciuri.

— Numai că între sudoarea asta și cea de la Baia centrală nu există nici o diferență, răspunde Țiriac.

— Ce vrei să zici, Ioane?

— Vreau să zic că transpirăm degeaba.

— De ce?

— Fiindcă batem pasul pe loc.

— Cum adică?

— Foarte simplu. De cinci ani joc cu Bosch, Bardan, Viziru Dumitru, Constantin Năstase. Știu dinainte unde și cît de tare vine mingea. Și probabil că același lucru îl pot spune și ei despre mine.

— Dar de fiecare dată o trimiți mai precis.

— Asta nu are importanță. Ce folos că mingea venită de la Bosch sau Costică o pot trimite pe linie, iar pe cea de la Emerson o dau peste gard.

Ștefan GEORGESCU

(Va urma)

zece ani în slujba maiestății sale, tenisul românesc (VII)

începînd din acest număr:

CORABIA CU 11 PASAGERI (XXVII)

Am atacat cîțiva ani pe Angelo Niculescu, ca antrenor al naționalei. Astăzi, Angelo Niculescu nu mai e antrenorul naționalei. Oferind cititorilor posibilitatea de a găsi în cartea mea de publicistică «Lumea ca lume» — în curs de apariție — tot antiangeloniculescianismul de care am fost în stare, nu aș avea dreptul de a opri, tocmai eu, pe Angelo Niculescu să se exprime. Mă voi considera antrenorul de gazetărie al lui Angelo Niculescu.

«Flacăra» începe azi publicarea «Memoriilor» fostului antrenor al naționalei. Ziarul «Scînteia tineretului» a publicat pînă de curînd o parte a acestor memorii. Preluăm pasa.

Oricît de personală ar fi viziunea autorului asupra unui fapt sau a altuia, oricît de subiectivă, nu-i așa, părerea sa despre sine, e un drept indiscutabil al acestui om — atît de criticat în presă — de a răspunde azi, tot în presă, și de a susține monologul — poate fundamental — al unei cariere pe care tăcerea n-o încape.

E o revanșă, e o recompensă a destinului. Nu ne-a plăcut Angelo și l-am făcut «mediocru», am zis că e «îmblînzitor de rațe», că a stricat fotbalul românesc și alte asemenea. Atunci cînd ziceam, o făceam și pentru a-l determina să greșească la cîrma naționalei cît mai puțin. Triștii lui scutieri îl lăudau în acea vreme. Acum, rolurile s-au inversat. Scutierii îl închirilează pe fostul antrenor al naționalei, lăudînd în continuare funcția nu omul. Acum, noi sîntem de partea lui Angelo, adică a ceea ce a rămas din munca dificilă și — s-o recunoaștem — rodnică a celui care a fost și, mai ales, va rămîne Angelo Niculescu.

Reconfortantă și meritată revanșă!

Adrian PĂUNESCU

sir ramsey întîrzie

A urmat imediat conferința de presă. Băieții mă așteptau la autobuz. M-am prezentat, gata să răspund la întrebările ziariștilor, dar unul dintre organizatori m-a atenționat:

— Mai întîi trebuie să vorbească sir Alf Ramsey.

— Mă rog. Să vorbească.

— Dar team-manager Ramsey n-a venit încă.

— Și-atunci ce trebuie să fac eu?

— Să-l așteptați!

— Eu nu aștept pe nimeni. Nu sînt subalternul lui Ramsey! Dacă doriți, dați-mi prilejul să răspund la întrebări acum, căci mă grăbesc.

— Imposibil! Trebuie să-l așteptați. El a condus echipa învingătoare.

— Atunci vă rog să mă scuzați.

Am plecat imediat din sală și m-am îndreptat spre autobuz. Președintele federației noastre felicita echipa, considerînd înfrîngerea nemeritată. Au venit și băieții care urmăriseră jocul din tribune și am pornit cu toții spre hotel. În autobuz, atmosfera era destul de destinsă. Exista o singură părere:

— Cum au cîștigat ei, am fi putut cîștiga și noi. I-am supraapreciat. Pe teren n-au fost atît de grozavi...

Seara, am revăzut jocul la televizor. Tricolorii comentau plini de vioiciune fazele, iar președintele nostru a exclamat:

— Se pare că am jucat chiar mai bine decît ei. Și cine spune că ne-am apărat numai, nu cunoaște fotbalul...

Am revăzut cele două mari ocazii ratate de Dembrovschi și Radu, «slalomul lui Dumitrache» și golul înscris de Hurst. Sătmăreanu se lamenta:

— De ce n-am sărit la minge prima oară?

Tîrziu, pe la miezul nopții, ne-am retras în camerele noastre. Băieții se dovedeau mult mai expansivi. Parcă se eliberaseră de o povară care-i apăsa. Dan și Răducanu păreau foarte deprimați. «Tamango» renunțase la șotiile lui și asta, drept să spun, ne cam deranja. Băieții se obișnuiseră cu glumele lui. Uneori ele se dovedeau necesare ca oxigenul în mica noastră tabără.

Cînd urcam scările, Ștefan Covaci mi-a șoptit:

— Privește la Răducanu. Dacă-i bagi un cuțit în el nu curge sînge.

— Ce să fac? Singur a ajuns aici!

Am fixat un antrenament pentru a doua zi dimineață. «Rezervele din tribună» au început să protesteze:

— Pentru ce să ne mai omorîm? Tot nu mai jucăm. (Gornea).

— Eu sînt tratat ca un servitor... Pentru ce am venit aici? Să vă car bagajele? (Ivăncescu).

Apoi Dobrin l-a insultat pe Nicușor, care se dusese să-i anunțe ora antrenamentului, și i-a spus că pleacă să se «antreneze» cu niște... whisky.

Mai tîrziu, am aflat că tot în noaptea după jocul cu Anglia, Dumitrache, flatat de faptul că televiziunea mexicană reluase de vreo cîteva ori faza lui de «mare spectacol», a părăsit hotelul după ora unu, ca să dea o raită pe la bar. Dinu, care locuia cu el în cameră, a încercat zadarnic să-l rețină. Dumitrache n-a renunțat la «evadarea» lui, deși recomandasem tuturor să se culce imediat.

Dacă as fi aflat lucrul acesta imediat, n-aș fi ezitat nici o clipă să-l scot pe Dumitrache din echipă și să-l trimit pe banca rezervelor. Eram ferm hotărît să mențin disciplina cu orice preț! Chiar cu riscul de a fi mai tîrziu «țapul ispășitor» și destituit din funcție.

3 iunie 1970: analiză detailată a jocului cu Anglia

Observațiile mele:

— frecvență redusă a șuturilor la poartă;

— pripeală în faze decisive (Dembrovschi, Dumitrache);

— slab aportul lui Lucescu, Dumitrache și Sătmăreanu;

— joc bun al liniei de mijloc și în special al lui Dumitru;

— englezii au cîștigat prin plusul lor de experiență;

— ar fi trebuit să îndrăznim mai mult, mai ales în prima repriză, cînd Anglia nu-și găsea cadența. Dar noi ne-am mulțumit să dăm «șah etern».

Băieții au avut și ei unele aprecieri. De pildă, Dinu a spus: «Am trecut proba de foc și acum am prins mai mult curaj. Avem posibilități de a juca mai bine și o vom dovedi. În partida cu cehii trebuie să atacăm mai mult».

Lucescu: «Compartimentele au funcționat destul de bine. Avem încredere în potențialul nostru de joc. Eu am evoluat mai slab, dar cred c-o să-mi revin».

Domide: «Am văzut jocul din tribună și am avut o mică satisfacție, constatînd că echipa s-a mișcat bine. Publicul mexican ne iubește. E ca și cum am juca pe terenul nostru».

Tufan: «Pregătirea jocului la mijlocul terenului trebuie îmbunătățită și mai mult. Englezii nu se așteptau la o astfel de replică. Introducerea lui Neagu a fost salutară. Chiar dacă nu am loc în echipă, sînt alături de voi și cred în voi toți».

Angelo NICULESCU

(va urma)

Sub titlul **Spiritul critic al criticii literare,** revista **Era socialistă,** nr. 22/1973, publică un dialog între Eugen Simion și Valeriu Cristea. Semnalăm discuția dintre cei doi cunoscuți critici literari nu îndemnați de neinspiratul final al notei redacționale (**«Desigur, asupra acestor opinii pot fi diferite puncte de vedere»**), ci de cîteva dintre problemele ridicate în acest dialog.

Deși aceeași notă redacțională susține că Eugen Simion și Valeriu Cristea **și-au ales drept subiect al dialogului lor spiritul critic al tinerilor critici literari,** discuția publicată ni se pare a fi depășit deseori, în mod fericit, limitele propuse inițial. Dată fiind reputația celor doi protagoniști, n-am fost surprinși găsind în dialogul citat afirmații de evidentă rigoare profesională: (**«Criticul bun nu este acela care scrie cursiv despre orice, criticul bun, criticul de autoritate este acela care apără valorile și luptă pentru impunerea valorilor»** — Eugen Simion; **«În contact cu o critică autentică, valoarea operei se degajă de cele mai multe ori, sau ar trebui să se degaje, în chip natural»** — Valeriu Cristea), observații judicioase (**«Calitățile unor tineri critici de astăzi aparțin, de obicei, unui alt domeniu (cultură, stil, virtuți polemice) decît celui fundamental, al gustului, al capacității de orientare și îndrumare axiologică»** — Valeriu Cristea; **«Mă surprinde că nimeni nu remarcă anumite nepotriviri care se manifestă în viața noastră literară. Este pentru mine un fapt de neînțeles ca o revistă ca «Viața Românească» să devină revista unui club, a unei familii de prieteni»** — Eugen Simion), cîteva invitații la seriozitate și temeinicie în exercitarea actului critic (**«Sociologismul trebuie, în continuare, combătut atunci cînd se manifestă în literatură. Dar sociologismul primitiv nu trebuie să ne împiedice să observăm cum critica literară poate să fie primejduită și de prea multă istețime și voioșie»** — E. Simion; **«Sînt cărți care acum cinci ani au putut părea bune, dar care astăzi nu mi se mai par astfel. O carte citită își continuă existența și după lectură, și ea poate să înregistreze un urcuș sau o cădere. Sînt opere pe care le elimină nu timpul, ci anii. Am impresia că criticul literar nu depune un efort suficient de susținut pentru a ține la zi această ierarhie, reper necesar într-o literatură în mers, cum este cea contemporană»** — Valeriu Cristea).

Și pentru că din acest dialog tinerii critici au, realmente, multe lucruri de reținut, ne-a surprins lipsa de decizie a celor doi preopinenți în momentele, ce-i drept **delicate,** ale discuției. Este vorba despre eschiva de a cita nominal, tocmai cînd trebuie. De pildă. De ce Valeriu Cristea afirmă că: **«Am putea cita numeroase nume de tineri prozatori, romancieri sau (deocamdată), doar nuveliști ale căror manifestări sînt de pe acum indiscutabil superioare acelora produse de unii dintre pretinșii mari scriitori proiectați pe firmamentul literaturii noastre de azi printr-un fenomen de falsă oligarhizare a valorilor»,** în loc să-i numească pe cîțiva dintre acei tineri și (de ce nu?) pe cîțiva dintre cei care beneficiază de falsa oligarhizare a valorilor? Ne-ar fi interesat și considerăm că ar fi fost absolut util ca Eugen Simion să-i numească pe cîțiva dintre acei **«băieți abia scăpați din ghearele examenelor»** și care **«încep să se rățoiască la literatură avînd sentimentul că ei vor stabili o altă ierarhie a valorilor».** Ar fi fost chiar în spiritul criticului dialogului dacă Valeriu Cristea ar fi numit cîțiva dintre acei scriitori despre care scrie pe bună dreptate: **«Scriitori poate de însemnate merite în alte domenii ale vieții sociale, dar destul de fragili din punct de vedere estetic, situați nu se știe cînd și cum pe treapta scării valorilor, au tendința de a se fixa pentru totdeauna acolo unde au ajuns doar printr-un hazard».**

Revenind la nota redacțională, care prefațînd dialogul susținea că Eugen Simion și Valeriu Cristea **«și-au ales drept subiect al dialogului lor spiritual critic al tinerilor critici literari»,** regretăm că în discuția purtată de cei doi au fost numiți doar patru dintre criticii tineri, în rest apelîndu-se și făcîndu-se referiri la Lovinescu, Mihai Dragomirescu, Tudor Vianu, Călinescu, Ov. S. Crohmălniceanu, G. Dimisianu, Lucian Raicu, M. Călinescu, S. Damian, Mircea Martin, M. Ungheanu, toți stimați de noi, dar care nu mai sînt, după cum bine se știe, tineri critici, sau critici de ultimă oră, adică cei despre a căror condiție își propunea dialogul să discute.

Dorin TUDORAN

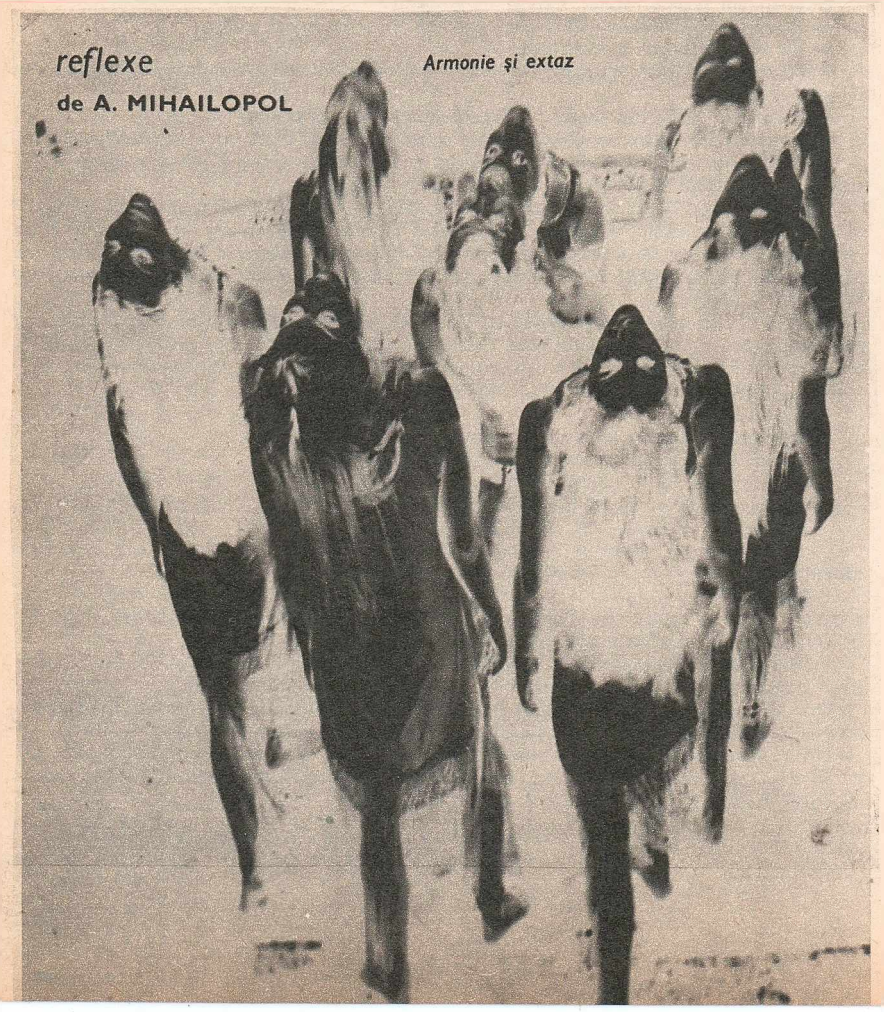

eșecul cronicarului tv în gara de nord

Conform obiceiului, m-am deplasat pentru a viziona reportajul săptămînii «Așa se naște un oraș», în Gara de Nord. Știam că există acolo, în sala de așteptare, un televizor care umple cu folos timpul dintre două trenuri. Am intrat cu gîndul să scriu această cronică, dialogînd cu oameni din toate colțurile țării aflați în călătorie. M-a întîmpinat un miros puternic de țuică, slană și pită amestecat cu un miros indicibil de oboseală. Călătorii, nemaiîncăpînd pe bănci, se cuibăriseră pe valize, pe saci, pe jos. Cu un an-doi în urmă, am zăbovit în această sală unde călătorii urmăreau programul TV, comentau și totul atunci avea aerul civilizat al unei gări în care timpul trece pe neobservate. Da... Ce știam eu, nu mai este de mult de actualitate. Televizorul a fost luat pentru reparații, cu un an în urmă, și nu s-a mai întors. Suportul scheletic, înalt ca o sculptură de Giacometti, stătea la locul lui, mărturie a unei inițiative bune și abandonate. Deși după o aprigă luptă cu inerția s-au instalat, acum în iarnă, bănci pe peroane, ele nu sînt solicitate din cauze lesne de înțeles, dacă privim temperaturile indicate de termometru. Așadar, călătorilor nu le-a rămas decît să se înghesuie în bufetul expres, în restaurant, iar cei care nu mai încap, grosul deci, este masat în sala de așteptare clasa a II-a. Intru în vorbă cu ei: «S-ar putea face o carcasă de metal sau de melamină pentru televizor, cum este la căminul nostru cultural, pentru că într-adevăr unii umblă la butoane să-l dea mai tare sau mai încet, să-l facă mai clar și se strică, de ce să n-o recunoaștem. Apoi și o stație de radio ar trebui să funcționeze, sînt programe interesante pe care, ascultîndu-le, ne-am putea petrece vremea aflînd cîte ceva. Există instalația gării prin care se anunță plecarea și sosirea trenurilor. Dar acestea nu se anunță tot timpul. Ei, atunci s-ar putea conecta stația la radio. E o chestie simplă. În unele gări se face. N-ar fi rău dacă s-ar face și niște standuri de cărți. Eventual pe baza legitimației de călătorie să poți împrumuta o carte și s-o citești. Și în sala destinată pentru mame cu copii ar trebui puse niște desene ca la grădinițe, sau chiar niște benzi de magnetofon cu povești și muzică de leagăn sau altceva, jucării... televizor. *(Alexandru Șuteu, Mioara Rață, Nicolae Hanganu, Maricica Orzescu).*

Odată intrat pe peronul Gării de Nord nu se poate să nu te întîlnești și cu vreun cunoscut. Fie că pleacă, fie că vine, fie că așteaptă pe cineva. Mă oprește *Ion Burghele,* expert la Centrul de perfecționarea cadrelor din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini Grele. Îl întreb ce emisiuni a văzut în ultima săptămînă. «Urmăresc seara cam două ore programul dar, aș vrea pentru săptămîna care a trecut să spun un „adio" bătrînului Mannix, merită. L-am avut musafir în fiecare sîmbătă pe acest cavaler al dreptății în fața căruia orice mașinațiune, faptele condamnabile ale diverșilor tipi, se spărgeau ca baloanele de săpun. El apăra adevărul și întruchipa adevărul, de asta el n-a murit. Uneori era șifonat dar n-a murit nici în ultima serie. Pentru mine era un exemplu, dacă pot spune așa, în sensul că nu trebuie să te dai bătut niciodată. El îmi spunea în fiecare sîmbătă: «cine luptă cîștigă» . *Marina Colța,* muncitoare la Fabrica de tricotaje «Tînăra Gardă»: «Nouă, femeilor, ne plăcea că era un bărbat plăcut, harnic, care intra la greu și se purta frumos cu femeile. Eu care lucrez o săptămînă în schimbul I și una în schimbul II, nu l-am văzut în fiecare săptămînă și atunci îmi lipsea. Mă obișnuisem cu el. Ar fi fost bine să-l dea și dimineața. Poate că o să-l dea pe «Sfîntul» care vine».

Am plecat din Gara de Nord convins că de data aceasta cronicarul TV a suferit un eșec... Peste o lună revin.

Coman ȘOVA

cuvinte încrucișate

copilăria

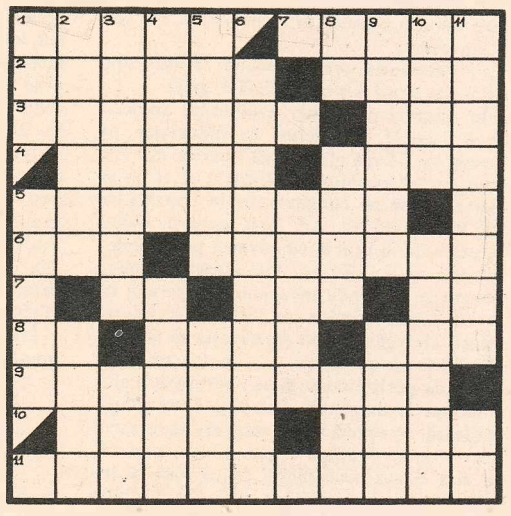

ORIZONTAL: 1) Personaj din «Bolnavul închipuit» de Molière, cel ce exclamă: «Ah, nu mai există copii!» — Deși foarte mici sînt plini de energie. 2) Uța, uța... — Turbincă, unul dintre personajele îndrăgite de copii. 3) Poet satiric roman autor al versului devenit expresie: «Cel mai mare respect îl datorăm copilului» — Merge cu mie! 4) Scump! — S-a născut un om mare (leg.). 5) Apreciată scriere a lui Constantin Chiriță, destinată copiilor și tineretului, care a împrumutat titlul unui magazin bucureștean adecvat. 6) Imagine toracică normală (abr.) — Diminutiv pentru Cozinzeana. 7) Cais! — Iată (mold.) — Sînt din Ispirescu! 8) Ion Creangă — Cu asta nu-i lucru curat — Soția meșterului Manole. 9) O fetiță. 10) Pictor francez, autor al pînzei «Portretul domnișoarei Octavie Sennegon», aflat actualmente în colecția Renand, Paris — Supărată. 11) De prin părțile hîtrului Creangă, autorul inegalabilelor «Amintiri din copilărie».

VERTICAL: 1) Baba din poveste — Diogene ca filozof reprezentant al unei anumite școli antice. 2) Un copil dorit de toată lumea — Comună lîngă Pitești. 3) Pictor și grafician francez (pe numele adevărat S.G. Chevalier), autor al unui ciclu de desene satirice numit «Copii teribili», ciclu de mare răsunet ce a consacrat această expresie — Crescut în pădure. 4) Copil precoce (fem. pl.) — ...Haret, inițiatorul reformei învățămîntului secundar și superior (1898) și profesional (1899). 5) Spun copiilor pe nume — Orășel în U.R.S.S. 6) Raportul dintre numărul nașterilor și numărul total al populației unui popor la o anumită dată. 7) Una dintre cele două copile nerecunoscătoare ale regelui Lear. 8) Cati! — Rîu în U.R.S.S. — Făcut cadou. 9) Poet roman care în «Metamorfozele» arată cum Soarele, încredințînd farul fiului său Phaeton, îi spune: «Dacă prea sus te ridici, vei da foc cereștilor case. Iar prea jos, vei aprinde pămîntul... — Fragmente de cerc. 10) Femeia cea mai iubită — Nu mai e un copil (fem.). 11) Plină de avînt tineresc — În data nașterii.

Dicționar: IGA, COCU, ALOL, AINA.

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului TIMP apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) TIP — APRILIE. 2) HORAȚIU — EOL. 3) OVIDIU — SASE. 4) MAZARIN — TIC. 5) A — AON — AD — FT. 6) SD — SAN — IF — R. 7) OV — TEN — USA. 8) ACRA — LARGI. 9) SHAKESPEARE. 10) CICERO — ARAR. 11) AAA — ENGLEZI

maria ciobanu, ion dolănescu și „hăulitul"

Casa de discuri «Electrecord» a scos de curînd un disc deosebit, asupra căruia socot că este folositor să zăbovim *(Maria Ciobanu și Ion Dolănescu.* Electrecord STM-EPE 0828. Redactor muzical: Iosif Hastreiter; maestru de sunet: inginer Erwin Șervan).

Aș fi numit acest disc «Maria Ciobanu, Ion Dolănescu și hăulitul», de vreme ce «hăulitul», această izbucnire sonoră a bucuriei, a dragostei de viață, este prezent, în feluritele forme pe care le îmbracă, precum un leitmotiv, în toate cele 12 piese ale acestui disc, mai toate aparținînd folclorului oltenesc.

Cunoscut sub diferite denumiri — i se mai spune «hălăuit», «huhurezat», «aulit» sau «aguguit» — hăulitul s-a împămîntenit în peisajul oltenesc, cu osebire în vreme de primăvară, cînd chemarea lui răsună pe culmile domoale ale dealurilor, prin lunci și pe ogoare. Nu o dată el întrerupe firul unor cîntări, izbucnind pe neașteptate. Lucru vrednic de reținut, întorsăturile melodice proprii hăulitului slujesc cînd și cînd ca motiv la construirea unor «hăulite», cum li se spune, îndeobște melodii vesele, cu mișcare vie, ca de joc.

Ingenioasa și multilaterala folosire a feluritelor chipuri de hăulit, de la simplă interjecție sonoră pînă la cele mai complexe forme ale sale, sporește interesul cu care se audiază discul: de la un cîntec la altul, ascultătorul este plăcut surprins de noi frumuseți. Chiar dacă unele melodii sînt cunoscute, ele apar aci într-o nouă ipostază, plină de farmec inedit. Interesul este stîrnit și de varietatea melodiilor: sîrbe oltenești tipice, cîntece în ritm de sîrbă, un cîntec caracteristic pentru zona Baia de Aramă (Mehedinți) și părțile bănățene învecinate, cîntece în ritm de horă, o doină «de dragoste» cu text bucolic, un inspirat «cuculeț» de pe Olt..., ca și de rara frumusețe a unor imagini poetice. Acompaniamentul orchestrei Florian Economu, realizat cu inteligență muzicală, folosirea judicioasă și expresivă a fluierului și a cimpoiului, contribuie la reușita discului. Captarea sonoră este, la rîndul ei, excepțională.

Era folositor, cred, ca acest disc deosebit să fi fost însoțit de explicații scrise. Erau multe de lămurit spre folosul unei depline înțelegeri. Nu o dată am fost întrebat dacă «duetul» este sau nu caracteristic, autentic, pe potriva cîntecului nostru popular. Trebuie precizat, înainte de toate, că în asemenea cazuri (precum cel de față) nu poate încăpea vorba de duet, de cîntare concomitentă pe două voci, ci de o cîntare în dialog, determinată aci de poezie, pusă de creatorul popular cînd în gura bărbatului, cînd în gura femeii. La începuturile carierei sale, Ion Dolănescu a simțit nevoia să sublinieze asemenea dialoguri și să cînte, în cuprinsul aceluiași cîntec, cu glas obișnuit cînd textul era încredințat bărbatului și la octava superioară, în falset, cînd poezia ar fi necesitat o interpretare feminină. Trebuie spus că o astfel de cîntare — impropriu numită de unii cîntăreți «pe două voci» — este tradițională. Institutul de etnografie și folclor păstrează în colecțiile sale melodii interpretate în acest mod, între care două frumoase doine cîntate în 1938 de Nicu Cercel, lăutar din Chilia, județul Olt. Acest chip de cîntare a zămislit ideea interpretării unor poezii precum cele pomenite de doi inși, un bărbat și o femeie. Publicul nostru a primit cu plăcere această formă nouă de cîntare, atît de potrivită estradei de concert. Se cunosc și alte cupluri de soliști: Irina Loghin–Benone Sinulescu ori Maria Cornescu–Nelu Bălășoiu.

Dacă ne gîndim bine, există în folclorul nostru o seamă de fapte care justifică un astfel de procedeu. Hăulitul însuși — luat în acest disc ca leitmotiv — este o chemare care așteaptă răspuns. Și de obicei i se răspunde. Alteori putem asista la adevărate «dueluri» de strigături, improvizate pe loc, între flăcăi și fete, la șezători ori la joc ș.a.m.d.

Mărturisesc fără înconjur că unele din cîntările discului de față m-au mișcat pînă la lacrimi. Emoția pe care am încercat-o a fost împărtășită și de alții. Beneficiarii casei Electrecord, după ce au ascultat înregistrările, au comandat peste 200 000 de discuri! Este cel mai mare tiraj atins pînă în prezent la noi. Înseamnă că din o sută de locuitori ai României unul se va bucura, împreună cu ai săi, de frumusețile «hăulitelor» cîntăreților noștri. Nu pot să nu-mi exprim satisfacția că prin acest mare număr de discuri se pune în circulație un material folcloric de netăgăduită valoare. Acest tiraj neobișnuit este totodată expresia prețuirii deosebite de care se bucură cei doi străluciți interpreți ai cîntecului nostru popular: Maria Ciobanu și Ion Dolănescu.

Tiberiu ALEXANDRU

termen fatal pentru cititorii noștri:

15 DECEMBRIE

scrieți dumneavoastră rubricile noastre!

Pînă la 15 decembrie, cititorii noștri sînt invitați să trimită rubricile revistei noastre scrise de ei înșiși. În numărul de Anul nou al revistei «Flacăra» veți putea citi, pe lîngă rubricile semnate de titularii lor, și cele mai bune texte ale cititorilor noștri.

Așadar: «Flacăra — martor ocular», «Realitatea ilustrată», «Muzică», «Film», «Buletin de știri», «Fotbalul ca fenomen social», «Principii și năravuri», «Poluarea folclorului», «Flacăra reportaj», «Capriciile gustului», «Războiul sănătății», «Fetișuri de azi», «Civilizația ochiului», «Cronica T V », «Opinia unui alegător», «Cu ochii deschiși», «Ce profețim, ce profesăm», «Starea comerțului», «Viața modernă», «Strada», «Cronica dreptei cîntăriri», «Reflexe», «Totuși, calul rămîne», «Cuvinte încrucișate», «Lumea văzută de aproape», «Cronica de trei secunde», «Mica publicitate», «De la lume adunate», «Repriza a treia», «Tenis», «La răscruce de sporturi», «Ai noștri și ceilalți», «Mapamond '73». De data aceasta invităm pe profesori să scrie pentru pagina «Elevii prin ei înșiși», iar de la toți cititorii așteptăm propuneri pentru noi seriale «Flacăra».

Scrieți măcar o dată-n an revista «Flacăra» după gustul dumneavoastră!

Nu critică gratuită, așadar, cu privire la ce scriu ceilalți, ci *concret*, «Flacăra» scrisă de dumneavoastră.

chiar fără pix sau creion chimic

Peste puțin timp, Flacăra în noua ei formulă — și asta, desigur, nu înseamnă atît alți oameni cît, mai ales, un alt mod de a gîndi — va împlini un an. În aceste cîteva luni, noi, reporterii și redactorii, am mers în țară și chiar și în București, am căutat oameni în slujba cărora și în adevărul vieții cărora ne-am pus propria omenie, propria viață. În paginile revistei și-au văzut scrise destinele mineri, femei de serviciu, mecanici de locomotive, filatoare, și alte categorii de oameni ai muncii. Un lucru e clar: cea mai mare parte a populației muncește, face cincinalul înainte de termen, respectă prin muncă toate indicațiile conducerii partidului și statului. Unii cred că aceasta ar fi o introducere: este de fapt, un crez, fie el repetat, dar crez și nu altceva.

Scriu la ore de seară-noapte în holul hotelului «Postăvarul» din Brașov, pentru că, neavînd avantaje de nici un fel, dorm în cameră cu un tovarăș din Timișoara despre care am aflat că se numește Szabo Petru și am văzut că-i obosit și am stins lumina. N-am nici un fel de date să spun ceva rău împotriva hotelierilor de la «Postăvarul». Am fost de cîteva ori client și atîta tot. Despre restaurantul cu același nume însă, da. Servirea inceată și proastă, evidenta favorizare a unor tipi care numai a sudori nu arată, luatul banilor fără bon și facerea sumei rotunde de fiecare dată, lumea bișnițarilor din față — «Aveți nevoie de o cameră?» «Aveți nevoie de un Kent?» — m-au iritat de fiecare dată, dar nu m-au făcut să zăbovesc. Era mai important să scriu despre femeile muncite și muncitoare de la Fabrica de confecții, despre calitatea pîinii în municipiu, decît să stric hîrtia pentru că ospătarul «x» nu a luat 50 de bani pentru viitoarea sa mașină proprie. În seara de 24 noiembrie, în jurul orei 21, am vrut să intru în local pentru a servi o cafea. Un bărbat vînjos, cu mîini din acelea pe care colega mea Elena Ghera le omagiază artistic chiar și pe copertele revistei noastre, adică mîini mari, puternice, ei bine acele mîini mă opresc pline de forță. Mă uit. Este îmbrăcat într-o livrea luxoasă cu fireturi din care, cred, s-ar putea confecționa 3 costume pentru trei copii mai săraci — cum se spune pe aici prin părțile locului. Luîndu-i cu mîinile de pe umerii proprii, șeful ușii spune: «Să-nveți să te porți. Am 60 de ani. Marș la garderobă!» Sînt cîteva lucruri de spus. După părerea mea, nu este chiar cazul ca la 60 de ani să-ți faci o meserie din a trimite oamenii la garderobă. Mai apoi, da, nu știm să ne purtăm cu paznicii de restaurante. În loc de a le da 2-3 lei, în loc de a le cere șoptit un Kent sau orice altceva, îndrăznim să ne purtăm corect. La plecare, rapidă dealtfel, slujbașul mi-a spus: „Mi-am făcut rost de martori. Abuzezi de funcție; știu că ești director de cadre la «Steagul»!"

Trăiesc cu impresia și cu amărăciunea că am intrat în esența problemei. În capetele unora, pe care noi înșine i-am obișnuit cu bacșișurile noastre, cu îngăduința noastră, cu o existență parazitară, exercitarea corectă a unei meserii se numește abuz. Legitimarea corectă, cererea executării notei de plată în dublu exemplar, dorința unei convorbiri cu responsabilul de unitate sînt numite în această lume interlopă abuzuri.

N-am reușit să aflu numele insului cu mîini fotogenice și prost folosite, pentru că restaurantul «Postăvarul» are printre alte legi și pe cea a tăcerii. Nimeni nu știe cum îl cheamă, nu l-am mai văzut, «întrebați pe cutare» și tocmai cutare a plecat.

Mai apoi, un șef de sală m-a condus la masă și cald, tandru: «Un morunaș? Un șprit?»

Am plecat pentru că de aici ar fi început realmente abuzul. Abuz în situația dată, pentru că a minca bine și a bea decent după o zi de documentări la Maternitatea din oraș, unde sub ochii tăi s-a născut un băiat de 3.300 kilograme (minus 100 de grame scutecele) aparținînd lui Petula Aurelia din Bod, numai abuz nu se cheamă.

Cu 2-3 ore înainte de intrarea la «Postăvarul» am asistat, în fața magazinului Gostat de pe Bulevardul Republicii, la modul cum două tinere vindeau pește proaspăt unei lumi înghețate și obosite. N-aveau greutăți de 50 de grame și ce n-aveau suplineau din ochi. Am intrat în magazin și i-am spus responsabilului «Cine ești?» — mă interpelează. Îi spun, se luminează la față, vine afară, vede că n-aveau, le dă și gata! Dar cît pește vînduseră pînă atunci? Și de ce «Cine ești?» în loc de: «Să verificăm». Cu două zile în urmă, la Predeal, am discutat cu o bibliotecară la Casa de cultură. Tema: ce anume citesc oamenii din Predeal? A doua zi o caut și o găsesc tristă: tovarășul director i-a făcut observație. De ce nu l-a înștiințat imediat? De ce nu m-am prezentat dînsului?

Trist e faptul că bibliotecara părea convinsă de justețea afirmațiilor directorului. Stau și mă întreb: cum adică? Partidul ne învață să descriem viața cum este, militează pentru acest principiu, iar unii tovarăși ar dori așa: să vezi un om cu care ai dori să stai de vorbă, să-l urmărești pînă acasă, să-ți notezi strada, să afli numărul circumscripției electorale din care face parte, să-l identifici acolo, să te rogi frumos «dați-mi, vă rog, omul» să fii condus la locuința sa de un grup și acolo să afli că omul a plecat după lemne.

De aceea spun: facem din viața noastră gazetărie pentru oameni, o facem corect, cinstit și curajos, dar, oameni: faceți și voi același lucru, chiar fără pix sau creion chimic

Eugen SECELEANU

Nu cred să greșesc afirmînd că populația stabilă a Focșaniului este aceeași de multă vreme. Chiar dacă județul — și implicit singurul său municipiu — au suferit în ultimul timp substanțiale transformări economice, grație marii industrii, lumea a rămas cam aceeași, manifestînd față de metamorfozele contemporane o oarecare reținere, într-un fel firească pentru un teritoriu care se chiverniseşte, de decenii, din fructe, lemn și struguri, produse din care pe aceste pămînturi s-au scos întotdeauna destui bani albi pentru zile negre.

Astăzi, Focșaniul numără 50 000 de locuitori, împreună cu două comune suburbane, Golești și Cîmpineanca, dar pe străzi locuitorii nu prea se văd și nu prea par atît de numeroși, încît vizitatorul care n-a trecut în prealabil pe la Direcția de statistică n-ar fi gata să bage mîna în foc pentru cifra tipărită mai sus. Dealtfel, în ciuda unor eforturi oficiale notabile, orașul se smulge cu greu din condiția unui județ în care mai puțin de un sfert din populație trăiește în mediul rural și în care abia fiecare al zecelea cetățean lucrează în perimetrul industrial.

În pofida strădaniilor depuse de organele locale, județul — și Focșaniul, ca o oglindă fidelă a tuturor proceselor demografice vrîncene — cunoaște un sold migratoriu negativ, peste o mie de localnici luînd drumul, anual, către alte zone, stimulați de posibilități de lucru superioare. Procesul este, fără îndoială, obiectiv pentru momentul actual al dezvoltării Vrancei, cînd industria — aclimatizată îndeobște la Focșani — nu are încă posibilitatea de a fixa întreaga forță de muncă pe care mecanizarea modernă a viticulturii și agriculturii a lăsat-o disponibilă. În plus, lipsa oricărei școli superioare în incinta județului și puținătatea liceelor conduc — fenomen iarăși normal, legic — la migrarea unei mari părți din tineretul studios, aproape 40% din absolvenții școlilor generale de 8 ani plecînd, anual, să-și completeze studiile în alte regiuni ale țării.

Acestea fiind zise, s-ar putea crede că puține lucruri noi se întîmplă în Vrancea și că populația autohtonă este mereu în alertă, gata să-și ia calabalîcul, spre a căuta aiurea o soartă mai bună. Nimic mai fals. La Focșani, marea industrie pătrunde cu pași apăsați, schimbînd fața unui județ și a unui oraș deopotrivă, transformînd o mentalitate. Ritmul mediu de creștere a producției industriale globale depășește aici cu 4% media națională, constituindu-se în dovada cea mai grăitoare a transformărilor socialiste ce se petrec în Vrancea de cîțiva ani, în fiecare lună, în fiecare zi.

Pentru a vă oferi o imagine mai exactă a prezentului economic din Focșani, permiteți-mi să redau mai jos dialogul purtat, în urmă cu cîteva zile, la Comitetul județean P.C.R. Vrancea, cu tovarășul Constantin I. Constantin, secretar cu problemele de resort.

— Ne apropiem de sfîrșitul lui 1973. Ce reprezintă acest an pentru economia Focșaniului și a Vrancei?

— Ca să nu mă lungesc la vorbă, 1973 înseamnă depășirea producției globale cu 6,7%, a celei de marfă cu 7,9% și a celei de export cu 4,2%. Astfel, cincinalul a fost îndeplinit pe primii trei ani cu 2,5 luni mai devreme.

— Vă propun să ne întindem, totuși, la vorbă și să-mi spuneți, dincolo de cifre, ce a adus nou anul 1973.

— Înainte de toate, în acest an a început să producă, cu 3,5 luni mai devreme, prima capacitate a Fabricii de dispozitive, matrițe, ștanțe și scule așchietoare, premieră a industriei constructoare de mașini pentru județul nostru. Această intrare în funcțiune, devansată, creează un nou orizont economic pentru Vrancea, noi locuri de muncă, noi posibilități de calificare pentru tineretul din județ. Apoi, în cadrul Fabricii de confecții, pe același spațiu de producție, prin amplasarea unor utilaje cu randament superior, producția globală s-a dublat față de 1971.

— Pentru că tot sîntem la capitolul superlativelor, care ar fi, după opinia dumneavoastră, cel mai mare eșec economic din județ în 1973?

— Cred că este vorba despre stadiul înapoiat al construcțiilor. Ați văzut în oraș, am construit un hotel nou, un palat al poștei și telefoanelor, este aproape gata o modernă casă de cultură. Totuși, din cele 1 380 de apartamente planificate a fi date în folosință în acest an, beneficiarii au primit numai 516. Datorită organizării neraționale a producției și slabei aprovizionări, sîntem în întîrziere față de plan.

La Focșani, strada e încă domoală, puțin colorată și deloc tipică. Am căutat zadarnic portul tradițional vrîncean, catrințele cu dungi învîrstate și brîurile cu bete geometrice. Nu le-am găsit. În schimb, am văzut o mulțime de sătence pe jumătate urbanizate, purtînd baloturi mari cu lînă și urmînd cel mai bătătorit dintre drumurile orașului, cel de la piață la autogară, pe rute întortocheate pe lîngă blocurile în construcție din centrul orașului, peste strada Magheru Gheorghe, notată chiar așa, ca la militărie. Acolo, în colțul acestei străzi, am admirat, într-un geam spălăcit, un anunț duios, pe care scria, negru pe alb, că proprietarul vinde purcei, la prețuri convenabile, și chiar porci. Ceea ce m-a mai surprins la Focșani a fost mulțimea de simigerii, de gogoșerii și de dughene în care se vînd covrigi, covrigi calzi, pe care focșăneanul îi mănîncă traversînd strada, citind ziarul sau cărînd o sacoșă, îi mănîncă cu o detașare și o grație de nebănuit. Am văzut apoi o mulțime de halvițari, strînși ca la cea mai veritabilă dintre porțile orientului, cițiva oameni turmentați, nu mulți, dar bine dispuși, comici fără arțag, căci asta este situația la Focșani, de cînd e lumea, vinul e vin și apa e uneori tot vin, și cine nu pricepe socoteala aceasta simplă nu va putea intra niciodată pe sub pielea vrînceanului, în casa și în sufletul lui.

În centru, — lîngă modernul magazin universal «Putna», care se recomandă cu patru firme uriașe plasate pe o singură fațadă, așa, ca să vadă și orbul care n-a nimerit Brăila — la noul oficiu P.T.T.R., am încercat să dau un telefon. Erau montate acolo două aparate publice, și am încercat să fac numărul, dar fără folos. M-am străduit, pînă cînd un puști mi-a strigat, ai grijă, nene, să nu-ți răspundă ieri... După care a fugit, a fugit și a rîs, iar eu m-am gîndit că băiatul era de-ai locului și știa el ce știa.

Mai încolo, cam vizavi de strada care duce la noua Casă de cultură, în vitrina unui magazin de reparat încălțăminte, mic cît carlinga unui avion utilitar, am citit o invitație în englezește, «our company makes works for tourists», și am făcut pe nebunul, am deschis ușa și am turuit toate vorbele pe care le știu în limba lui Shakespeare, după care un băiat a pus calapodul jos și s-a crucit, ia vezi, nea Gică, ce vrea subțirelul ăsta, dar cred că nea Gică n-avea timp, că a strigat de dincolo, pe românește, mai dă-l în mă-sa, că-i ora închiderii, și ce-i drept e drept, se făcuse de șapte și jumătate seara.

A doua zi, am intrat în Biblioteca municipală, și am întrebat-o pe Paula Marcu ce se citește la Focșani, și bibliotecara mi-a răspuns pe nerăsuflate: aventură și cărți de dragoste. Dar poezie?, am îndrăznit. Nu, mi-a răspuns, poezie contemporană nu prea se citește, dar împrumutăm mult Balzac și Zola și îmi pare chiar foarte rău că din «Pe aripile vîntului» n-am primit mai multe exemplare. Noi am cerut, dar nu ni s-a dat. În schimb, sînt destule cărți de poezie pe care nu le vrea nimeni, în timp ce «Dormitoarele au ferestre» sau «Ora epavelor» nu apucă să stea în bibliotecă nici măcar o noapte și li se rup copertele după o lună. În rest, nu ne putem plînge de vizitatori. Avem peste 90 000 de volume și aproximativ 2 200 de cititori adulți, în special pensionari și elevi, și elevii citesc uneori critică, mai rar, dar citesc.

Mi-am continuat investigația la librăria «Ion Creangă», singura librărie de carte din oraș, căci celelalte sînt simple papetării, chiar dacă pe firma lor stă scris, cu vanitate, Alexandru Vlahuță sau mai știu eu cum. La «Ion Creangă», directoarea Maria Ceapă mi-a mărturisit că de patru ani de cînd lucrează acolo n-are probleme cu vînzarea. Vinde și de 65 000 de lei pe lună, mai ales toamna și mai ales seara, cam între cinci și jumătate și șapte, cînd iese lumea la promenadă. Ar mai putea să plaseze și o sută de exemplare din «Vin ploile» al lui Bromfield, ca să nu mai vorbească despre Steinbeck sau Petru Popescu, care se vînd ca pîinea caldă. Cel mai simplu e cu volumele din colecția «Enigma», alea se epuizează într-o oră, iar cel mai complicat e cu cartea de poezie, care se vinde rar, mi-a spus, și numai cea de calitate, ceva Stănescu, ceva Păunescu, uneori Tudor George, dar nu prea mult, știți cum e, cititorul vrea mai mult literatură engleză și franceză. Nu știu, i-am replicat, dar ce-ați făcut, ce-ați întreprins, pentru a trezi gustul publicului pentru cartea de calitate? Noi, s-a mirat, ce să facem noi, noi vindem cărțile și gata.

Prima oară am ajuns în piață spre ora 11. Cam tîrziu, recunosc, dar n-aveam de gînd să cumpăr nimic, ci doar să mă uit, să casc gura și să mă aflu în treabă. M-am aflat, mai întîi, în sectorul de lactate, domeniu în care focșănenii stau prost, și asta din vina I.C.I.L.-ului, care în 1973 și-a îndeplinit abia 60% din angajamentele anuale. Dacă ouă și brînzeturi nu prea erau, în schimb piața gemea sub povara zarzavaturilor. Am văzut ceapă, arpagic și varză și l-am admirat pe moș Sofronie din Suraia care se plimba printre galantare ca Vodă prin lobodă, cu umărul traversat de o funie de cepe de apă, cărnoase ca merele, asemenea unui general absurd, decorat cu marele colan al naturii.

Intrarea bicicletelor era interzisă. Scria clar ca bunăziua că se plătește și amendă, dar bicicletele circulau cu duiumul, căci făceau cumpărături o sumedenie de ceferiști și ceferiștii așa sînt, de cînd lumea, motorizați, sau umblă cu trenul, sau umblă cu bicicleta. Se vindea multă halviță, se vindeau covrigii cei de toate zilele, se stătea la rînd pentru pește, cîteva persoane, dar peștele încă nu sosise, dar avea să vină în jumătate de oră, cum anunța în gura mare vînzătorul, și încă viu, cum scria pe geamul magazinului.

Am stat de vorbă, mai din întîmplare, mai din curiozitate profesională, cu mai multi cumpărători. În general, oamenii n-au avut de ce să se plîngă. Poate doar de cafea și de flori. Cafeaua e măcinată cam mare, și orice focșănean care se respectă are acasă, în cămară, măcar un borcan cu cafea cumpărată de la București. Aceeași situație e și cu florile, poate mai tristă, poate mai comică, și am fost martorul unei căsătorii în care mireasa, Corina, din ziua aceea, Dobre, s-a prezentat în fața ofițerului stării civile cu un buchet de flori artificiale!

Am plecat, totuși, din piață cu unele nelămuriri, cea mai mare fiind legată de orarul magazinelor de lactate, de brînzeturi, de mezeluri care — plasate în plin vad comercial — închid la 11,30 dimineață pentru a deschide tocmai la 16! Și, în sfîrșit, o constatare plăcută: niciodată n-am mîncat pîine mai pufoasă ca la Focșani, cu un gust curat de grîu, n-am spus treaba asta unui brutar, Stelian Iancu, și omul mi-a zîmbit și m-a servit chiar cu o pară, galbenă ca o lumînare, pentru care eu am zis mulțumesc.

Pentru a cunoaște învățămîntul vrîncean, am fost mai întîi la Inspectoratul școlar, de unde am cules cîteva date, și unde am aflat cîteva noutăți, mai multe, cum că arde în problema celui de-al doilea bucătar de la Livezile, unde există un internat cu 101 elevi și un singur bucătar, iar primarul se opune la angajarea celui de-al doilea, că așa sînt unii primari pe la noi — mi-a mărturisit inspectorul Boboc — se mai opun pentru că nu pot să facă altceva.

După aceea, am vizitat Liceul «Unirea», care are 107 ani vechime și prin cancelaria căruia s-au perindat personalități marcante ale culturii românești: Nicolae Iorga, Ovid Densusianu, I.M. Rașcu, Alexandru Arbore, frații Longinescu și mulți alții. Directorul Aurel Budescu m-a condus cu o trufașă amabilitate, arătîndu-mi toate cele, de la colecția publicației elevilor, care se cheamă «Revista noastră» și apare din 1913, pînă la modernele laboratoare de chimie, care mi-au amintit numai cu jumătate de plăcere de calciu-ce-o-trei-plus-natriu-clorul adolescenței. Am privit, recunosc, cam distrat la toate mîndriile de o viață ale directorului Budescu, pînă în clipa cînd în Cabinetul de literatură mîinile mi-au atins, înfiorate, paginile groase ale unor rarități bibliografice cu care s-ar mîndri, sînt sigur, cele mai renumite biblioteci din țară. Am răsfoit între altele, ediția princeps a «Istoriei pentru începuturile românilor în Dacia», tipărită de Petru Maior, la Buda, în 1813, «Șezătoarea la țară» a lui Anton Pann, din 1851, «Vicleniile lui Scapin», traduse în tipografia lui Eliade Rădulescu în 1836, cîteva bijuterii dintr-un tezaur de neprețuit.

Înainte de a părăsi liceul, l-am rugat pe director să-mi dea voie să mă lămuresc cît de isteți sînt elevii «Unirii», și i-am propus un test, ad-hoc, cu întrebări despre viața economică și culturală a Vrancei. Aurel Budescu a acceptat cu o bucurie nedisimulată și, împreună, am întocmit 10 întrebări — cum s-a numit județul înainte, cine a cules Miorița, ce figuri remarcabile ale culturii românești au trăit în localitate, la ce producție-marfă deține Vrancea primul loc pe țară etc. — și am ales o clasă pentru test. S-a nimerit să fie o clasă de chimie, anul IV-A, și s-a nimerit să fie răspunsuri excelente, demonstrînd că elevii liceului sînt deștepți și citiți. La întrebarea cu personalitățile care au făcut faimă județului a apărut, alături de numele lui Anghel Saligny, Duiliu Zamfirescu, Alexandru Vlahuță sau Mircea Steriade, și cel al lui Emanoil Petruț, de unde am dedus că elevii directorului Budescu au și un foarte dezvoltat simț al umorului.

La Focșani, distracție înseamnă — înainte de toate — televizor. Dacă scoatem televizorul din discuție, mai rămîn cele două cinematografe (care se cheamă, amîndouă, «Unirea», probînd faptul că inventivitatea nu-i dă afară din casă pe cei care se ocupă de treburile astea într-un oraș în care totul este botezat «Unirea», «Putna» sau «Milcovul», de la magazine la cîrciumi, de la hoteluri la echipe de fotbal), cîteva spectacole ocazionale, un meci de fotbal pe săptămînă și... cam atît! Să recunoaștem că este foarte puțin față de disponibilitățile spirituale ale Focșaniului, oraș în plină expansiune economică, recomandat totodată de o bogată tradiție culturală.

În ciuda existenței unui teatru, cochet și încăpător, și a unei Case de cultură care moștenește — sau ar trebui să moștenească — tradiția unui Ateneu cu un istoric bogat, viața culturală vegetează. Un spectacol de prestigiu, ca piesa «După cădere» prezentată la 26 noiembrie de Teatrul Mic, cu cea mai bună distribuție reprezintă o singură floare, răzleață, într-o grădină năpădită de paragină, mult prea puțin față de pretențiile unui public care s-a dovedit, cu fiecare ocazie, deosebit de receptiv. În rest, între aceste spectacole, aduse din an în paște, localnicii au puține șanse de a se destinde, îndeobște în sezonul rece, cînd strandul de la Putna devine impracticabil și cînd cele două echipe de fotbal ale orașului, Unirea și Luceafărul, se retrag în săli, cumințindu-i pe suporteri. Astăzi, Focșaniul suferă pentru fotbal mai mult decît oricînd, nutrind speranța că Unirea va promova — în sfîrșit — în divizia secundă și așteptînd minunea promisă de Luceafărul, o echipă foarte tînără, la cîrma căreia se află profesorul Făiniță, fostul secund al lui Teașcă, antrenor care a deprins de la «Pitic» metodele de lucru și, paradoxal, chiar și temperamentul.

Ovidiu NEGOIȚĂ

Fotografie de Sorin POSTOLACHE

Această statuie din Galați a Luceafărului poeziei românești a cunoscut în timp de doi ani trei «domicilii»: 1. Parcul Eminescu (dispărut prin construirea în acest loc a modernului magazin universal). 2. Teatrul dramatic (care, după cum se vede, nu are un nume). 3. Grădina publică unde se află actualmente (și care de fapt nu se numește Eminescu). (Alexandru Muja)

Plute pe Bistrița. (Gh. Vințilă)

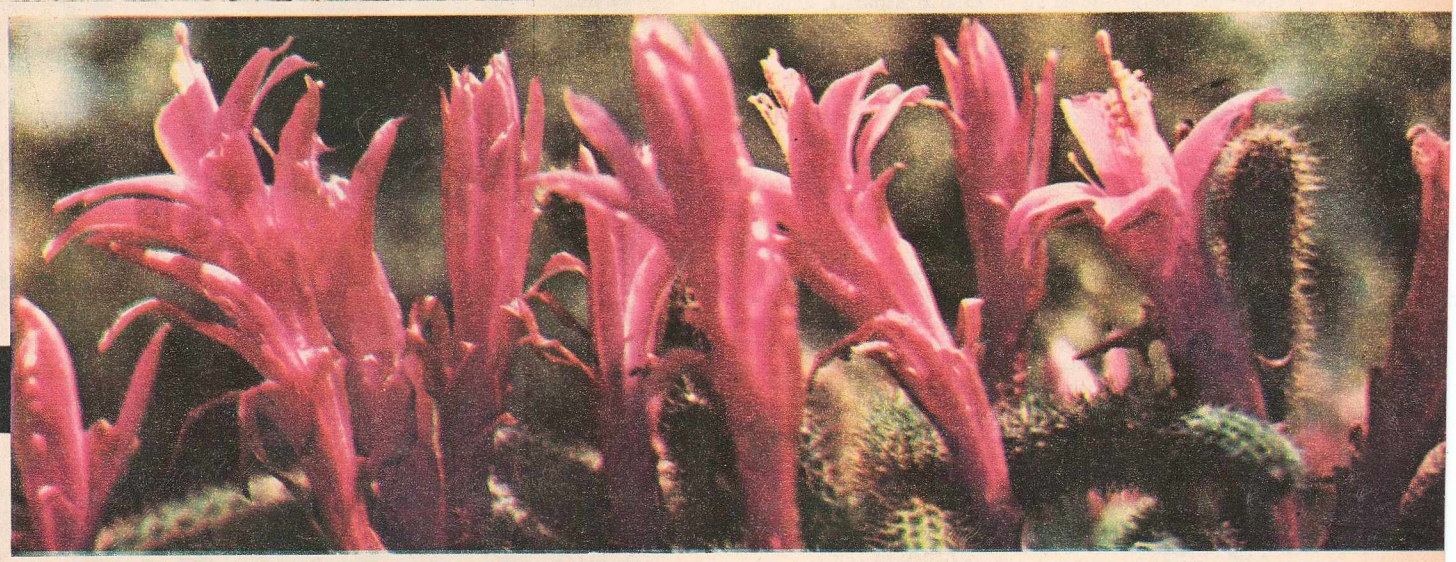

Zîmbetul spinilor. (Gh. Vintilă)

Vremea melitatului inului și cînepii în Maramureș. (Elena Ghera)

Ultimul drum, spre Piața «Rahova» și apoi... (Valeriu Ivan)

tenis

noi sperăm, iar ei se plimbă...

Niciodată, istoria tenisului nu a cunoscut o afluență mai mare de concursuri ca acum. Grand Prix-ul, WCT-ul, întîlnirile internaționale, cupele de tot felul adună la startul lor tot mai mulți jucători. Nu este nimic rău în asta mai ales dacă ne gîndim că timpul a elucidat și una dintre cele mai controversate probleme de pregătire. Pregătirea jucătorilor pentru concurs *prin concurs* este astăzi un mare adevăr ce nu mai poate fi pus la îndoială. Jucătorii urmează cursurile primare acasă, dar se perfecționează și se desăvîrșesc pe marile circuite internaționale. Pentru noi, ideea nu este nouă și de aceea mai toți cei invitați la turnee sînt lăsați să plece. Dar ce te faci cînd cei de la care te aștepti la un progres cît de cît se întorc, după luni întregi de peregrinări, acasă, la fel cum au plecat, sau poate mai slabi și mai blazați. Și așa, treaba se perpetuează ani de-a rîndul, noi continuînd să sperăm , iar ei gîndindu-se că tot mai bine e la Bruxelles, Monte Carlo sau Londra decît să se expună unor bătăi în Cupa Progresul, Cupa Steaua sau în Campionatul municipiului București de la cine știe ce junior ambițios. Cu alte cuvinte, noi sperăm, ei se plimbă, iar juniorul acela ambițios suferă.

Dincolo de rezultat, ediția din acest an a Cupei Davis ne-a adus cîteva clarificări importante. Se pare că la simplu, lui Năstase i s-a alăturat Ovici. Problema a rămas deschisă, după părerea mea, la dublu, unde, din cîte îmi pot da seama, nu s-a ajuns încă la o formație stabilă. În orice caz, e vorba de doi sau de maximum trei jucători vizați. În această nouă situație, mă întreb pe bună dreptate: nu ar fi, oare, cazul să limităm reprezentarea noastră în străinătate? Mă refer la acei jucători care — fără a înceta de a mai fi tineri, au 24-25-26 de ani — au încetat, în schimb, de a mai fi speranțe. Mă gîndesc că o astfel de măsură ar putea asigura ritmicitatea și continuitatea necesară campionatului național pe echipe, înghesuit acum spre sfîrșitul sezonului, și ar repune în drepturi multe din concursurile interne, în care așteptăm să se formeze viitorii noștri campioni. Mă gîndesc, de asemeni, că limitarea reprezentării noastre ar înviora activitatea cluburilor mari și ar stimula într-o măsură mai mare ca pînă acum pe cei vizați.

Ștefan GEORGESCU

P.S. La Cleveland, învinsul lui Hrebec a spulberat în numai două zile speranțele lui Dennis Ralston și mitul invincibilității «uriașului alb» în Cupa Davis. Eu rămîn la spusele lui Hopman: «Newcombe este jucătorul care nu ratează marile ocazii».

P.P.S. O rugăminte adresată cititorilor acestei rubrici: indicați primii 10 jucători de tenis — din lume — pe anul 1973. Așteptăm răspunsurile dumneavoastră pînă pe data de 18 decembrie a.c.

totuși, calul rămîne !

pauză ? cui folosește ?

Sezonul hipic competițional s-a încheiat și urmează, după cum reiese din calendarul federației noastre, ca pînă în luna mai, deci timp de **șase luni,** călăreții să nu mai fie angrenați în vreo întrecere oficială.

Conform previziunilor meteorologice, trebuie să ne așteptăm la o iarnă mai puțin blîndă și — în consecință — eventualele inițiative de organizare a unor concursuri hipice neoficiale vor rămîne probabil fără răspuns, deși în multe țări, pe timpul iernii, au loc concursuri (chiar internaționale) în manej acoperit și afară pe zăpadă, asigurîndu-se astfel **continuitatea competițională** în măsură să contribuie la ridicarea permanentă a nivelului tehnic al pregătirii cailor și călăreților. Necesitatea unei asemenea instruiri competiționale non-stop se impune acum mai mult ca niciodată, dacă nu ne facem că am uitat rezultatele nesatisfăcătoare obținute de echitația noastră în confruntările internaționale și mai ales în competiția majoră a anului '73 — campionatele balcanice. Eșecurile de la dresaj și de la proba completă — unde pînă acum dețineam supremația balcanică — ne-au afectat tot atît de mult ca și înfrîngerile din disputele cu călăreții greci și bulgari în probele de obstacole pentru seniori. Succesul juniorilor la Balcaniadă a atenuat întrucîtva impresia lăsată de ei la campionatele europene (locul 13).

Desigur, la călărie, pregătirile centralizate sînt foarte indicate, dar ele nu vor da rezultate atîta vreme cît procesul de instruire la unele secții este insuficient, iar calendarul competițional intern se rezumă la cele trei etape de campionat și la alte trei concursuri gen cupă. De asemenea, există o orientare timidă în privința frecvenței întîlnirilor internaționale care s-a redus considerabil față de alți ani. Un singur concurs internațional pe an la București, și acela cu o participare valorică nesemnificativă, nu poate da mai multă încredere și experiență călăreților, după cum nu poate declanșa un aflux de spectatori care să stimuleze interesul pentru un sport prevăzut în programul olimpic. La toate acestea se adaugă situația încă neclară a bazei hipice din Calea Plevnei, care este și nu mai este a federației de specialitate, conducerea municipiului

București acționînd cu mare greutate cînd se pune problema unui sprijin real de care sportul hipic bucureștean are urgentă nevoie.

Ce ar trebui făcut? Vom încerca să propunem curînd cîteva soluții. Pînă atunci, îi invităm pe cei responsabili de prezentul și viitorul acestui sport, fie ei federali sau municipali, să reflecteze.

Cristian ȚOPESCU

pe locuri, fiți gata !

Începe, cu o oarecare întîrziere, Cupa Tineretului, *o nouă competiție sportivă de masă cu caracter republican pentru pionieri, elevi, studenți, militari, tineri muncitori și țărani, competiție prin care se realizează una din sarcinile principale trasate în* Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 28 februarie-2 martie 1973 cu privire la dezvoltarea continuă a educației fizice și sportului. *Telul* Cupei Tineretului, *care se va desfășura pe etape comunale, orășenești, județene, interjudețene și se va încheia la fiecare doi ani cu finale pe țară, este în primul rînd cuprinderea unui număr cît mai mare de tineri în practicarea organizată a exercițiilor fizice și sportului, în vederea dezvoltării armonioase fizice și morale, întăririi sănătății și călirii fizice, pentru ridicarea capacității de muncă. Bineînțeles că dintre cei mai valoroși participanți vor fi aleși viitorii sportivi de performanță, asigurîndu-se astfel acea mult dorită bază de masă, încă atît de deficitară în multe ramuri sportive. Disciplinele sportive conform unor categorii de vîrstă sînt — în ediția de iarnă — patinaj, sanie, schi și tenis de masă, iar în cea de vară — atletism, fotbal, gimnastică, înot, tir, orientare turistică, handbal, popice, trîntă, oină, baschet și volei. Desigur că ne miră absența unor sporturi de largă popularitate mai ales în ultima vreme, cum ar fi tenisul de cîmp și ciclismul, însă am aflat că în această primă ediție a competiției încă se mai experimentează, în scopul perfectibilității ei, lăsîndu-se în același timp (în primele două etape) cale liberă inițiativelor pe plan local, inițiative care să răspundă direct unor eventuale dorințe ale tinerilor de a se întrece și în alte probe sportive decît cele prevăzute în regulament.*

Rămîne de văzut însă — și ne exprimăm astfel o îndoială mai veche întemeiată pe eșecurile altor competiții de masă (Insigna de polisportiv, Spartachiada) — în ce măsură organizatorii vor înțelege de la bun început că este mai important ca înainte de a alerga, de a înota, de a schia, de a patina etc., mai repede, tinerii să alerge, să știe să înoate, să știe să patineze, **să știe...** *Sperăm ca de data aceasta competiția să nu ajungă doar un simplu pretext de rapoarte festive în care să se scrie, de exemplu la înot, cîți tineri au participat, fără să se adauge cîți dintre ei s-au «înecat» pentru simplul motiv că nu știau să înoate.*

Și sîntem convinși că bine organizată, asigurată cu articole sportive de tip popular, «Cupa Tineretului» își va realiza menirea sa adevărată, contribuind astfel, în spiritul Hotărîrii, «la pregătirea unui tineret sănătos, apt să îndeplinească în cele mai bune condiții îndatoririle ce revin cetățenilor patriei noastre».

Iulian NEACȘU

delegarea și competența observatorilor federali

Problema delegării și competenței observatorilor federali la partidele din prima categorie continuă să fie un subiect fierbinte, contradictoriu, pentru fotbalul nostru. Iată, mai jos, un sondaj pe această temă, supusă atenției unor persoane competente din incinta celor 18 cluburi diviziionare.

UNIVERSITATEA CRAIOVA (răspunde Constantin Cernăianu, antrenor principal): «În principiu, sînt pentru prezența unui observator neutru la meciurile de campionat. Marea problemă este ca acest observator să fie un om de real prestigiu, pentru că adeseori se întîmplă ca trimisul federației să vadă una și, după un pahar de vin oferit de gazde, să scrie alta în raport».

FOTBAL CLUB CONSTANȚA (Emanoil Hașoti — antrenor principal): «Dacă ar putea interveni concret în desfășurarea partidei, observatorul federal ar fi util. El, însă numai constată și face un raport. Are deci un rol pasiv în economia unui meci, iar de hîrtii fotbalul nostru nu prea duce lipsă.»

STEAUA (Gheorghe Constantin — antrenor principal): «În multe cazuri, datorită lipsei de personalitate a trimisului federației, treaba e cam formală.»

DINAMO (Ion Balaș — președintele clubului): «Cred că observatorul federal nu trebuie să lipsească la meciurile de campionat, cel puțin la cele mai importante. Din păcate, lista actuală a observatorilor federali ar trebui restrînsă, în sensul delegării numai a oamenilor cu prestanță și personalitate».

C.S.M. REȘIȚA (Petru Ștefan — președintele clubului): «Din păcate, mai sînt și observatori care în loc să-și facă datoria sînt simpli asistenti ai partidelor, ca orice alt spectator».

STEAGUL ROȘU BRAȘOV (Ion Indrei — președintele clubului): «Există mulți observatori federali care vin la meciuri doar ca să se uite și să-și pună ștampila pe delegație».

POLITEHNICA TIMIȘOARA (Ion Ionescu — antrenor principal): «Delegarea ar fi foarte utilă dacă ar fi făcută după principii mai ferme. Observatorul federal ar trebui să sosească în ziua meciului și să evite «ospitalitatea» gazdelor. Ideea cea mai bună ar fi alcătuirea unui număr fix de observatori, 18, care să urmărească prin rotație toate meciurile de campionat».

F.C. ARGEȘ (Puiu Rapaport — vicepreședinte): «În marea majoritate a cazurilor, observatorii federali sînt competenți, reprezentînd garanția unei supervizări necesare. În munca de delegare se fac însă, și anumite greșeli, de aceea cred că observatorul federal trebuie să fie, neapărat, o persoană activă, cu răspundere în activitatea fotbalistică.»

U.T.A. (Mihai Flore — președinte): «N-am avut probleme speciale cu observatorii federali. Nu cred că avem nivelul să le apreciem competența. Există alți tovarăși chemați să-și spuna părerea despre acest aspect.»

A.S. ARMATA TÎRGU MUREȘ (Colonel Gh. Pintilie — din secția de fotbal): «Teoretic, delegarea este foarte bună, dar observatorii federali ar trebui controlați pentru a nu lăsa loc anumitor dubii de interpretare sau chiar de comportament»

JIUL (Traian Ivănescu — antrenor principal): «Observatorul federal ar trebui să fie o persoană foarte competentă, foarte cunoscută, foarte cinstită. Nu întotdeauna se întîmplă așa».

«U» CLUJ (Mircea Damian — secretarul clubului): «Am văzut la Cluj observatori federali de care nu auzisem niciodată. Ideea trimiterii lor este excelentă, dar oamenii veniți de la federație ar trebui să aibă mai multă competență, să fie mai autorizați.»

POLITEHNICA IAȘI (Ilie Oană — antrenor principal): «Ideea este bună, dar aplicarea ei are unele neajunsuri. La Iași, oamenii cu adevărat de specialitate vin rar. Poate că distanța e cam mare.»

SPORTUL STUDENȚESC (Nicolae Irimie — președintele clubului): «Calitatea observării este uneori influențată de calitatea de invitat, între ghilimele, al gazdei. În rest, delegarea unui observator federal mi se pare o necesitate în momentul actual al dezvoltării fotbalului nostru».

F.C. PETROLUL (Eugen Trestioreanu — vicepreședinte): «Observatorii sînt foarte utili, dar nu întotdeauna sînt foarte competenți și operativi. Unii vin degeaba, se uită la meci și atît. De la o vreme, vine cine vrei și cine nu vrei».

C.F.R. CLUJ (Doctor Rădulescu — antrenor principal): «Au sosit ca observatori federali și oameni de 70 de ani! Delegarea lor este absolut necesară, dar de foarte multe ori observatorii federali relatează deformat cele petrecute pe teren. Sînt de părere că ei ar trebui aleși dintre oamenii de fotbal, reputați și cinstiți. Și, în orice caz, dintre cei în puterea vîrstei, nu dintre pensionari»

RAPID (Ilie Greavu — vicepreședinte): «Găsesc că ideea delegării este foarte nimerită. Din păcate, în provincie, observatorii influențează prea puțin arbitrajele, părtinitoare, pentru gazde».

SPORT CLUB BACĂU (Constantin Rădulescu — antrenor principal: «Observatorii federali corecți sînt foarte rari. La Tg. Mureș, am fost molestați pe teren și observatorul n-a scris nimic în raport. La Brașov, la fel, deși am primit un gol dintr-un penalty gratuit și unul dintr-un ofsaid de 10 metri...»

Acestea ar fi, redate succint, opiniile celor 18 intervievați. Concluzia care se desprinde este simplă: deși utilă, delegarea observatorilor federali suferă datorită lipsei de prestigiu și de competență a multora din trimișii forului din Vasile Conta, 16.

Vechi pasionat al fotbalului, supercampionul român Ilie Năstase dă lovitura de începere a unui meci din campionatul Spaniei.

TRIBUNELE ALEG !

Primii 10 fotbaliști români ai anului

La ora bilanțurilor de sfîrșit de an, FLACĂRA vă oferă prilejul, stimați cititori, să-i numiți pe primii 10 fotbaliști români care v-au făcut cea mai puternică impresie în anul 1973.

Tribunele — adică dumneavoastră, iubitori ai fotbalului — au cuvîntul!

Cei 10 fotbaliști aleși vor fi premiați de revista noastră.

(Primim scrisorile dumneavoastră pînă la 21 decembrie a.c.).

cronica de fotbal

ce aș putea să vă spun ?

Cum se vede, iarna a venit cu toate atributele ei neplăcute. Lumea s-a împuținat în tribune și Televiziunea bine a făcut că s-a gîndit să ne scutească de drumul riscant cu autobuzul rărit din motive misterioase, de frigul pătrunzător din atmosferă și încă de alte neplăceri, oferindu-ne pe tavă, la domiciliu, partida Steaua-Universitatea Craiova.

Acum, la drept vorbind, mare lucru nu am văzut pe micul ecran, și nu din vina cuiva, dar, fie vorba între noi, o transmisie mai rău făcută nu am avut de mult. Îmi pare rău că nu am reținut numele «realizatorilor», cum se spune, pentru că în afara unor mici prim planuri nu se vedea decît un cîmp negru pe care jucătorii craioveni nu puteau fi distinși pentru că aveau tricouri albastre, cum am aflat din relatările din ziarele de a doua zi. Militarii, *inspirați, au arborat frumoase maiouri albe, de mai mare dragul, și astfel ne-am putut da seama ce se întîmpla, cînd și cînd, pe «23 August». Meciul nu a fost rău, ținînd seama de starea rea a terenului, inexplicabile părîndu-ni-se acele pete de zăpadă lăsate din lopată și și care făceau ca traiectoriile balonului să aibă cocoase și devieri neprevăzute. Am făcut socoteala: ninsese cu vreo patru zile, dacă nu mai multe, înaintea meciului. Deci de vină era tot acel absent spirit gospodăresc care se remarcă de multă vreme pe stadioanele noastre.*

Nu vreau să mă hazardez și să spun că a fost un meci frumos sau măcar bun. Nu vreau să spun că a fost un meci rău. Era minunat să admiri la jucători prezența de spirit de a nu se prăbuși pe gazonul înghețat, pe urmă venea chestiunea mingii, a fentelor și a altor detalii tehnice! Colegii noștri de condei, apucați de nu știu ce optimism, au făcut din factorul frig *un fel de combustibil nuclear care, chipurile, ar fi dezmorțit și așa prea adormitele picioare ale jucătorilor. Fără magnificul șut peste zid al lui Dumitru, nu aș fi zis că am văzut mare lucru în meciul pe care-l comentez. Poate finețea și inutilitatea driblingului lui Răducanu, poate eleganța lui Boc, indestructibilă și rezistînd la orice intemperii. Că a cîștigat* Steaua *lucrul era previzibil, dacă ținem seama de absențele craiovene; cu puțin noroc,* universitarii *se puteau întoarce acasă cu un punct, dar ăsta-i fotbalul!*

Al doilea lucru semnificativ în etapă mi s-a părut dezastrul giuleștean de la Constanța. Un 0-4 pe litoral este mai mult decît o partidă pierdută, știind că cel mai bun jucător feroviar a fost portarul, deci goluri mai puteau fi date bucureștenilor. Acum de mirat nu ne mai mirăm. Experiența Macri *se pare că a eșuat în Giulești. Mi se spune că severul antrenor nu a ținut seama că fotbalul este mai întîi un joc, că e prea pretențios și că a impus jucătorilor săi un regim exterminator. Eu nu cred că Macri exagerează. Eu cred că* rapidiștii *au fost obișnuiți cu antrenori lipsiți de autoritate și că pînă anul acesta au rezistat din talent, Macri moștenind numai lipsa lor de condiție fizică. Rezultatele se cunosc de-acum. Antrenorul a fost pus cu botul pe labe și probabil că va pleca. Dar nici pe cel care va veni în locul său nu-l invidiez. Poate dacă va aduce alți jucători, pentru că aceștia sînt aproape terminați. Și nu e singura echipă în starea despre care vorbim. Uitați-vă la babetele de la* Sportul Studențesc, *uitați-vă la* Sport Club Bacău *și chiar la* C.F.R. Cluj, *ce mereu ne făcea să ne minunăm. Prea multe accidentări, prea multe absențe și asta avînd numai o singură explicație: lipsa de rezistență pentru că jucătorii noștri nu vor să se antreneze, ei vor să se distreze și fotbalul modern nu mai suportă așa ceva.*

Altfel, bine că duminica viitoare turul se va încheia și că mult dorita vacanță totală va prilejui tuturor o destindere mult visată. Pentru primăvară văd un duel prelungit, cu peripeții, între Universitatea Craiova *și* Steaua, *pentru că* unsprezecele *de pe litoral încă de pe acum, cu toate cele patru goluri de duminică, dă semne de prematură osteneală.*

Dar poate mă înșel eu și iepurele care o să sară se va numi C.S.M. Reșița...

Eugen BARBU

poșta fair-play

Munteanu Nicolae — Bloc 11 — scara 3, ap. 10 — orașul Motru-Gorj.

— Ce părere aveți despre faptul că arbitrul M. Bică, deși a condus slab și meciul «Minerul Motru» — «Șoimii Sibiu», a fost delegat și la partida «F.C. Argeș» — «U» Craiova»? Și că publicul argeșean a primit nota 9 deși a aruncat cu praz?

— Despre delegarea arbitrului am scris destul. Despre atitudinea publicului aș vrea să vă întreb și eu pe dumneavoastră, ce notă ați da acelora care, în timpul derulării unui film, au scos steagurile clubului craiovean strigînd «Haide U»... în plin cinematograf?

Ionescu Tonea — str. Războieni nr. 50 — Bacău.

— În calitate de antrenor și bun cunoscător al fotbalului băcăuan, ce credeți că este necesar de întreprins pentru redresarea echipei «Sport club»?

— Cred că numai federația ar putea să vă mai salveze mărind numărul echipelor la 20! Dar, mai știu eu, poate aceste cuvinte să-i «înrăiască» pe jucători, să-și dubleze eforturile spre a mă contrazice. Deie Domnul!..

— Sînteți singurul antrenor de fotbal al cărui nume a fost cîntat de suporterii din Bacău în timpul unui meci. Credeți că o reîntîlnire cu acest oraș, în calitate de antrenor, ar fi în folosul fotbalului românesc? Personal cred că da. Dumneavoastră?

— Stimate corespondent, eu îmi amintesc contrariul! Și anume: după ce-am promovat echipa în categoria A (1967), am revenit cu «U» Cluj, pentru o întîlnire oficială. N-am cum să uit huiduielile, înjurăturile, scuipăturile și alte asemenea festivități cu care am fost primit. Deci, una la mînă. Apoi, nu trebuie să confundați fotbalul românesc cu Bacăul. Iar dacă dumneavoastră personal credeți că aș mai putea veni la Bacău, eu tot personal vă răspund: nu. Asta, a doua la mînă.

Doru Petrescu — str. Teiului 4. Lugoj — Timiș.

— Ce știți despre scandalul dintre Mazzola și Corso?

— Exact ce știți și dumneavoastră...

— Țin cu «Inter» de 15 ani și aș vrea să vă întreb dacă H.H. va obține — cu Internazionale — aceleași rezultate ca în anii 1964–1965?

— Am văzut de curînd, la Tirana, pe micul ecran, partida Torino–«Inter», 2–2. Ei bine, «milanezii» jucau un fotbal eminamente ofensiv, participînd la atac și cu jucătorii de pe... bancă! Adică exact spus «betonului» de pe timpul celui mai mare jucător al lor, președintele... Moratti!

Profesor Ioana Valeriu — Băilesti — județul Dolj.

— Prin ce se mai poate constata valoarea unei echipe, în afara rezultatelor sale obținute pe gazon?

...tot prin rezultate pe teren!

— În revista «Flacăra», Adrian Păunescu protestează din nou pentru faptul că jucătorii unei echipe oaspete, deși au plătit, au dormit la hotelul «Jiul» deasupra unei încăperi unde se sărbătorea o nuntă. După cum se știe, jucătorii oaspeți contractează camerele de dormit cu două, trei zile înainte de meci, iar nuntașii contractează localul și nu gratis, cu două, trei luni înainte de ziua nunții. După părerea dumneavoastră, cine ar trebui să-și caute adăpost în altă parte, atunci, în ultimele momente, sutele de nuntași sau cei cîțiva oaspeți?

— Adrian Păunescu spune lucrurilor pe nume. Referindu-ne la planificare, e bine să rețineți: calendarul cu datele etapelor se face public cu multe luni înainte. Dacă aș fi fost antrenorul echipei în cauză, m-aș fi prezentat cu echipa... luni la joc, după ce o odihnisem. Iar în privința cine trebuie să-și caute adăpost, m-aș teptam să-mi spuneți că în nici un caz fotbaliștii.

Constantin TEAȘCĂ

repriza a treia

steaua lui dumitru

După ce a apărut ca o tînără stea a fotbalului românesc, stîrnind admirația specialiștilor autohtoni și străini, după ce a ajuns să-i fie adversar direct lui Pelé, după ce tehnicienii noștri, care nu s-au sfiit să-l compare cu Netzer, au decretat că este cel mai complet fotbalist român în activitate, *steaua Dumitru* a ajuns la echipa Steaua. A urmat o perioadă de adaptare la noua sa matcă. Adaptare sub semnul crizei, din vina celorlalți (jucători-antrenori), care n-au prea știut, o vreme, să-i găsească «cheia», ca și din vina lui, a lui Dumitru, care a reacționat orgolios copilărește la «degradarea» care i-a fost impusă. În echipa Rapidului, pe teren, Dumitru era «generalul Liță», era strategul și factotum-ul său, pe cînd la Steaua — pe teren — Dumitru era pur și simplu «sergentul major» Dumitru. Ilustrînd parcă o lecție practică de psihologie a copilului (de care vîrsta nu-l îndepărtează prea mult), Dumitru s-a supărat, lezat fiind de autoritatea excesivă a unor coechipieri mai bogați în ani, dar mult mai săraci în valoare. Și supărarea de copil care-și ia jucăriile și pleacă s-a exprimat, printre altele, și în ideea de a migra la o altă echipă. Nemaivorbind de faptul că la Steaua evoluția lui purta amprenta întîmplării — juca bine sau foarte bine numai cînd îl aținta vreun adversar care-l faulta sau căuta să-l pună în situație de inferioritate, în schimb își permitea luxul să fie un ilustru anonim cîte 3-4 partide la rînd. Corespunzător acelei perioade critice din viața acestui jucător plin de har, s-a găsit cîte un condei «afectat» care l-a decretat — cu o morgă și o decizie de patriarh al balonului rotund — *terminat* pentru fotbal. Pe hîrtie (oferim, la cerere, probe) — Dumitru era gata! O amintire! A fost... și nu mai era! «Steaua (adică echipa Steaua) l-a terminat pe Dumitru!», perora — sotto voce — cîte un patriarh mincinos al fotbalului, același îndurerat care apoi plîngea ipocrit pe pagina ziarului, regretînd «sfîrșitul» prematur al celui care ajunsese cîndva unul din marii favoriți ai publicului nostru.

A urmat ce știm cu toții. Cineva a avut inteligența, fericita inspirație să-i încredințeze lui Dumitru banderola de căpitan de echipă și implicit rolul de «general» în teren. Cu alte cuvinte, a fost (re)pus în drepturi. În drepturile valorii. Și «terminatul» Dumitru a redevenit Netzer-ul nostru, al românilor, Liță al nostru, sau pur și simplu Dumitru. Departe de a fi apus, steaua lui Dumitru e iar sus și urcă. Și va mai urca.

Marius POPESCU

P.S. În derby-ul cu Universitatea Craiova, Dumitru a «pus» golul victoriei cu virtuozitatea-i binecunoscută. Și asta n-a fost totul. Numărînd 10 acțiuni ale echipei sale, 9 treceau pe la el. Și asta spune adevărul despre Dumitru.

În ajunul partidei de duminică, lui Oblemenco — a cărei reintrare era anunțată în toate ziarele — i s-au extras trei seringi de sînge din piciorul stîng, nerefăcut după o ruptură rebelă. Oblemenco n-a jucat. Și lipsa piciorului său stîng s-a resimțit acut și în meciul cu Steaua. Piciorul stîng al lui Oblemenco este, fără îndoială, cel mai de preț picior din Oltenia la ora asta. (m.p.)

el, charley, și actul lui columb

El, este el, scriitorul american John Steinbeck, autorul capodoperelor literare «Oameni și șoareci», «Fructele mîniei» și «La Est de Eden», un lungan roșcovan de 1,90 m, cu o barbă căruntă, ipostază de Hemingway longilin, mai puțin frenetic decît acesta, dar nu mai puțin romantic, mai puțin vînător, dar la fel de scrutător, mai norocos în longevitate, dar nu atît de vulcanic. Charley este un gentleman patruped, un pudel cu suflet de căprioară, care nu știe decît o intraductibilă expresie omenească: «Ftt», ceea ce poate însemna multe, și foame, și sete, și bucurie, și nevoia imperioasă de a-și lăsa mesajul către toată lumea canină pe orice se înalță de la pămînt, pe verticală; iar actul lui Columb este reeditarea la aproape cinci veacuri distanță a descoperirii Americii. Cartea pe care am găsit-o printr-o minune, la șase ani de la apariție, pe taraba unui librar bucureștean nu se vrea a fi decît un cinstit și obiectiv jurnal de călătorie, dar eu situez această literatură scrisă într-o furgonetă botezată cu numele mîrțoagei lui Don Quijote — Rosinanta — alături de «Ghepardul» contelui de Lampedusa și pot spune că rar am ținut în mînă lecturi mai captivante și mai emoționante ca ele.

Nu intenția unei cronici tardive stimulează aceste rînduri, ci constatarea unei anumite coincidențe în timp cu un gest temerar și de tinerețe poate prea zglobie, pe care l-am comis cam în aceeași vreme, încercînd cu slabele-mi puteri și fără nici un Charley, și fără nici o Rosinantă, să descopăr și să înțeleg America. Și am scris atunci «Cocteil-Babilon», carte de care nu mi-e rușine, deși multe din paginile ei ar trebui revizuite, unele capitole îndepărtate în întregime sau obligatoriu completate, dar pe care poate că n-aș fi scris-o niciodată dacă înainte de a mă apuca de ea aș fi avut «ghinionul» să citesc «Eu și Charley descoperim America». Citisem zeci de cărți despre această țară care a stimulat pana tuturor scriitorilor care au cunoscut-o dar, din păcate, în imensa lor majoritate erau scrise de străini ca și mine, și gestul lor trezea temeritatea gestului meu.

Cărțile de călătorie sînt ca actele de deces ale actualității, ele au aparentul avantaj de a fi pentru un moment, cînd reușesc, oglinda prezentului viu, dar imediat sînt atacate de continua transformare a vieții și singurul lor merit este de a ne lăsa cu imaginea surprinsă în traiectoria unei continue mișcări, dezmințită sau completată de procesul de devenire a lumii descrise. Perenitatea unei astfel de literaturi nu rezidă decît în forța ei de document care nu poate apărea decît din acuitatea spiritului de observație și din obiectivitate. Cînd reușește să se desprindă de ideile preconcepute asupra subiectului, cînd izvorăște din adevăr și cînd detaliile de viață la care face apel au forță generalizatoare, cînd evită snobismul, prețiozitatea și parada de cultură a autorului față de obiect, dar mai ales cînd știe să trezească uimirea și curiozitatea cititorului fără a face mereu apel la uimirea celui ce o scrie, o astfel de literatură are șanse să dăinuie măcar ca punct de referință. Sadoveanu ne-a dovedit-o din plin în notele lui de călătorie din Olanda. Dar tot el, ca și Steinbeck, demonstrează că cea mai bună literatură despre o țară, în maniera notei de călătorie, o fac scriitorii acelei țări, și dacă la întocmirea ghidurilor s-ar face mai des apel la el, am avea dincolo de ariditatea informației o sursă de convingere și de emoționare prin cuvînt și un instrument de instruire culturală pe care numai autenticul talent scriitoricesc îndrăgostit de «nonficțiune» îl poate da.

Steinbeck nu scrie un ghid; călătorim cu el într-o lume fabuloasă fără un itinerar precis, el ne descrie o stare de spirit înfățișîndu-ne fișa de temperatură a unei țări la un moment dat. Nevoia confruntării, setea de spațiu, arta alegerii detaliilor semnificative care ne sînt înfățișate cu zgîrcenie, lăsîndu-ne să citim ceva și printre rînduri, evitarea bombasticului, a ploii de adjective ditirambice transformă lectura într-o stare de vrajă și cartea o închizi cu regretul că s-a terminat, că sublima aventură a luat sfîrșit, lăsîndu-te puțin deconcertat, fără concluzii servite de-a gata, obligat să le tragi singur, în propriul for interior. Cartea lui s-ar fi putut intitula «Rătăcind prin America». În fiecare din cele patru cărți ale ei, călătorul de la volanul Rosinantei se rătăcește de cel puțin patru ori. Iar întregul volum nu este decît rătăcirea unei întregi țări pe care autorul o iubește pătimaș și caută s-o înțeleagă fără să-i poată justifica rătăcirea.

Vorba lui Charley: «Ftt!»

«Și astfel s-a întors călătorul acasă», cum sună ultimul rînd al cărții, după care, obligatoriu, te întorci la primele fraze: «...Cînd sirena unui vapor sloboade patru mugete, la fel mi se zbîrlește părul la ceafă și mă apucă furnicături în tălpi. Huruitul unui avion cu reacție, al unui motor ambalat, chiar tropotul copitelor pe caldarîm trezesc în mine vechiul fior, gura îmi devine uscată, ochii împăienjeniți, palmele arzătoare și simt cum mă scormonește ceva sus, la stomac, sub coșul pieptului. Cu alte cuvinte, nu merg spre vindecare. Ce mai la deal la vale, hoinar te-ai născut, hoinar rămîi viața întreagă. Boală, mă tem, fără leac...»

Doamne, cum mai semănăm măcar în acest nepotolit neastîmpăr — căci la scris nu poate încăpea vorba — în ciuda faptului că ne-am născut fiecare pe altă parte a globului!

Ioan GRIGORESCU

peisaj insolit

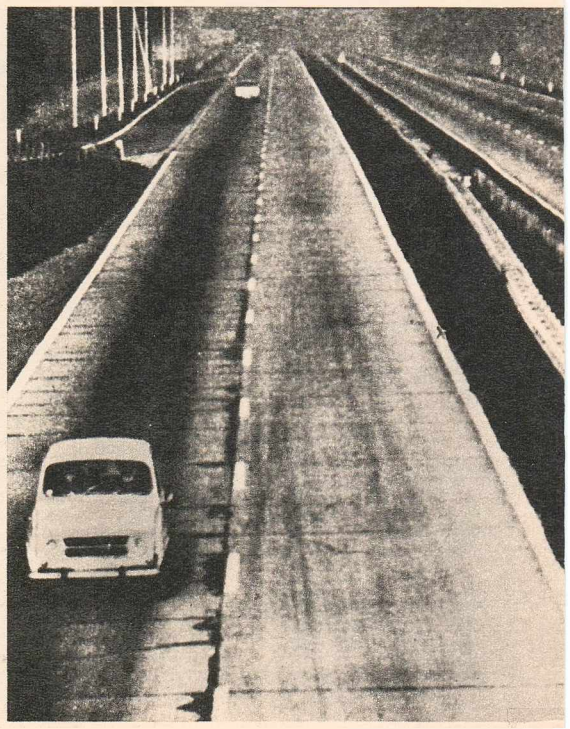

Autostrada Amsterdam–Utrecht, duminică 4 noiembrie 1973... Altădată suprasaturată de autoturisme de toate tipurile, mărcile și cilindreele, astăzi pustie. Cu rigorile interdicției de circulație duminicală nu e de glumit: cei ce le încalcă sînt pasibili de închisoare pînă la 6 ani și amendă pînă la 600 000 de lei (circa). Dacă fotografia de față ar fi fost făcută cu o săptămînă mai tîrziu, ar fi fost absente și cele două mașini care se mai văd, dat fiind că restricția de circulație s-a extins și asupra autoturismelor înmatriculate în străinătate.

reporter pe mississippi

O luasem la prima vedere drept metaforă, una ca atîtea altele pe care realitatea te obligă să le pui în circulație, împingîndu-le uneori la demonetizare. Oglinda Marilor Lacuri e aproape, știam asta, știam de multele ochiuri de apă strecurate sub geana pădurilor de pin roșu, specie dominantă în nord, dar trebuie să recunosc incapacitatea documentarului în relevarea dimensiunii reale a lucrurilor. «10 000 de lacuri» notificare așezată pe plăcuța de identitate a turismelor din Minnesota este și nu este o metaforă. Da, în măsura în care-și propune să reprezinte un semn heraldic. Dar nu numai asta, de vreme ce statisticile se grăbesc în a sublinia existența a peste 15 000 de lacuri mai mari sau mai mici, proiectate spre noi din cine știe ce crater glaciar, de vîrsta copilăriei Pămîntului. Cincisprezece mii de lacuri înseamnă pentru Minnesota cinci la sută din suprafața statului, o avere totodată, o mare avere privită și implicit taxată ca atare. «Țara celor 10 000 de lacuri» nu este o metaforă ci o realitate, cu lacurile, cu oamenii, cu problemele sale.

Vă scriu din Minnesota, din capitala sa, Twin Cities, orașele gemene St. Paul și Minneapolis unde se află The World Press Institute. Anual, 12 gazetari din 12 țări sînt invitați să studieze aici aspecte ale profesiei de ziarist, să decupeze la fața locului imagini din existența societății americane, să facă practică redacțională. Pentru anul universitar în curs, catalogul institutului cuprinde bursieri din Australia, Canada, Egipt, Franța, Hong Kong, Coasta de Fildeș, Mexic, Norvegia, Peru, România (prima dată), Scoția și Singapore. De ce tocmai la Minnesota, undeva în vestul mijlociu, în nordul cel mai de nord al țării? În locul oricărui alt răspuns, gazdele noastre au preferat să citeze o frază des auzită: «Dacă viața americană adevărată a supraviețuit undeva, în adevăratul sens al cuvîntului, acel loc poate fi Minnesota». Orgoliul localnicilor de a contrapune marilor concentrări umane din ultimele decenii, îndeosebi pe coasta oceanelor, o imagine conservatoare? Plăcerea cuiva, lipsit de alte argumente, să rămînă în competiție răscolind scrinul cu amintiri al bunicii? Mi-ar fi greu să aleg cuvintele, la adăpostul prea scurtului răgaz de cînd mă aflu aici. Altădată, poate...

Am fost într-una din zilele acestui octombrie oaspeții domnului Wendell Anderson, guvernatorul statului Minnesota. Tînăr, poate să aibă 40 de ani, domnul Anderson este unul din guvernatorii tineri din America. Fost cîndva jucător de hochei pe gheață — ne relata între altele nouă, europenilor, despre turneele de acum cîțiva ani în Franța, în Scandinavia — este preocupat acum de ceea ce s-ar putea numi «treburi guvernamentale». Economia statului este disputată de industrie — în cadrul căreia tehnica de calcul a luat amploare în ultima vreme — și agricultură, destul de bine reprezentată. Aici se realizează cea mai mare producție de unt, statul Minnesota ocupînd, de asemeni, în cadrul Statelor Unite, locul doi în producția de lapte și al treilea loc în cea de carne. Fermele agricole, pădurile de care aminteam, rămîn în continuare principalele surse economice. Apreciată prin mărimea venitului pe cap de locuitor, Minnesota se află între primele douăzeci de state ale S.U.A., în condițiile în care impozitele pe venit sînt cele mai mari din țară.

Unde sînt crocodilii?, îți apare involuntar în minte întrebarea, cînd în dreapta șoselei plăcuța albastră te face să tresari: Mississippi. Ai în urechi refrenele din «Coliba unchiului Tom», se adună în fața ochilor imagini de caleidoscop de pe celuloidul supralicitat în materie, mersul de ceas răgușit al zbaturilor defilează la nesfîrșit în memorie și te aștepți ca la revederea fluviului-miracol să-l regăsești aidoma. Ai nevoie de imaginație. Aici, la Minneapolis, Mississippi nu este decît un rîu oarecare, nu chiar de tot neglijabil ca mărime, dar cu bunăvoință luat în seamă, de la înălțimea podurilor autostrăzii, multe și întortocheat așezate în alunecarea lor pe sub balcoanele orașului. Vecinătatea marilor și numeroaselor întinderi de apă îl așază într-o haină strîmtă, incomodă oricum. În casa familiei care m-a găzduit, la sfîrșitul săptămînii trecute am văzut o întreagă bibliotecă despre Mississippi — legende, poeme, balade îndeosebi, povestiri, multe din ele de factură folclorică, altele semnate de reputate condeie, cîntece și cîte altele alăturate, construind o icoană a fluviului așa cum la rîndu-ne o prefigurasem. Ignorînd mulțimea de storyes puse pe seama lui, uitînd de Tom și Huck, de toți ceilalți, constatînd că vaporul cu zbaturi a intrat de mult în chipul prea colorat al revistelor, crocodilii s-au retras și ei în locuri mai pașnice, pe undeva în Florida, cel puțin aici în nord fluviul afișează cea mai domestică mină posibilă, revendicînd exclusiv la propriu și la figurat dreptul locului de sub soare.

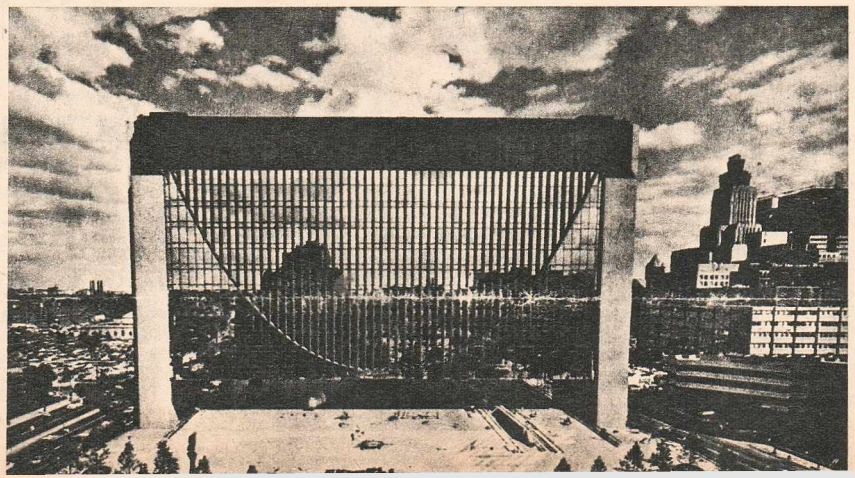

Cînd plecam din New York, profesorul Dan Grigorescu, directorul Bibliotecii române, abia se întorsese de la Minneapolis, unde se deschidea o expoziție de artă românească. «Țineți-vă bine, a început toamna la Minnesota».

Toamna a început într-adevăr și nu doar pe fila de calendar. Privesc pe fereastră și dincolo de vîntul care-mi zgîlțîie geamul, ploaia cade fără oprire. Vălătuci de frunze se adună sub coroana copacilor de pe Grand Avenue, se prăvălesc, strivite de ploaie, în peluze. Pe aleile Campusului de la Macalester College, cîte o umbrelă se strecoară grăbită spre scările bibliotecii. Plouă, e toamnă, încep să recit din Topîrceanu. Timpul rece este la el acasă, în Minnesota, se lasă devreme și pleacă tîrziu. Ușa mereu deschisă către refrigeratorul canadian adună ierni strivite de zăpadă, încărcate de gheață. Ni se vorbește întruna de aceste zile dificile și mă liniștește doar gîndul că ierni prăpăstioase am petrecut nu o dată acasă. Mă întreb ce vor face colegii din emisfera sudică la vederea pentru prima dată a fulgilor de zăpadă?

Veri calde, ierni neprimitoare, minnesotanii o țin pe a lor și nu se sfiesc să spună ori de cîte ori au prilejul: «California e frumoasa blondă cu care vrei să te plimbi o dată, de două ori. Minnesota este fata pe care o alegi de soție». Fiecare gîndește în felul lui...

Neagu UDROIU

oameni despre care se vorbește

LUIZ CABRAL (născut în 1931, de profesiune contabil, participă la mișcarea de eliberare din coloniile portugheze fiind printre fondatorii PAIGC — Partidul african al independenței Guineei-Bissau și Insulelor Capului Verde; în 1973, secretar general adjunct; la 24 septembrie a.c. este ales președinte al Consiliului de Stat) desfășoară o vie activitate politică și diplomatică pentru consolidarea legăturilor internaționale ale noului stat african.

ANNA SEGHERS, scriitoare germană (născută în 1900, se dedică de tînără unei creații literare militante, umaniste, generoase; proza ei vastă, din care cităm: «Tovarășii», «Salvarea», «Tranzit», «Revolta pescarilor de pe Sfînta Barbara», «Excursia fetelor moarte», «A șaptea cruce», «Morții rămîn tinerii» și altele — multe traduse și în românește — i-au adus scriitoarei numeroase consacrări internaționale: premiile Kleist, Lenin, Premiul Național și altele), a fost releasă, cu prilejul recentului congres al scriitorilor din R.D.G., în funcția de președintă a uniunii.

JEAN-JACQUES SERVAN-SCHREIBER (născut în anul 1924, studii superioare politehnice la Paris, de profesiune ziarist și om politic; activitate în Rezistența Franceză, în viața politică franceză postbelică; președinte al Partidului Radical din Franța; în calitate de gazetar a condus rubrica diplomatică a ziarului «Le Monde»; fondator și director — în 1953 — al săptămînalului «L'Express») a fost reales președinte al partidului la congresul recent desfășurat și care a realizat — după cum spun observatorii — unitatea în jurul actualei conduceri.

PATRICK MODIANO, scriitor francez (născut în anul 1947 la Paris; studii universitare, neterminate, la Facultatea de litere din capitala Franței, descendent pe linie paternă al ilustrului pictor toscan Amedeo Modigliani; s-a afirmat de foarte tînăr ca scriitor, fiind considerat cel mai premiat autor de cărți din tînăra generație — premiile Fénelon, Roger Nimier și altele), a fost distins recent pentru romanul său «Bulevardul circumvalațiunilor» cu prestigiosul premiu decernat anual de Academia Franceză.

de la lume adunate

Rezervat pentru invalizi. *Compania japoneză de căi ferate «Shinkansen» construiește în prezent vagoane speciale pentru handicapații fizic, vagoane ce vor fi atașate, anul viitor, la toate trenurile de mare viteză. Iată două caracteristici principale ale acestora: 1) ușile de intrare vor fi late de un metru (mai late cu 30 cm decît cele obișnuite); 2) compartimentele, cu o suprafață de 2 mp., vor dispune de cîte două fotolii rabatabile, confecționate anume pentru invalizi.*

Un salt uriaș. *Potrivit unor statistici efectuate de «Predicats Inc.» din Cleveland (Ohio) numărul calculatoarelor electronice instalate în lume a crescut de la 10 000, cîte erau în 1960, exact la 100 000 în 1970. Dar, după cum arată prognozele aceleiași instituții, saltul cu adevărat miraculos va fi făcut în deceniul actual, numărul ordinatoarelor ajungînd în 1980 la 800 000, iar costul lor va atinge fabuloasa sumă de 160 miliarde dolari.*

Totul e foarte limpede. *O echipă oceanografică sovietică îmbarcată pe vasul «Dmitri Mendeleev» a stabilit recent că apa cea mai limpede și transparentă din lume este cea din zona centrală a Oceanului Pacific, la nord-vest de insula Rarotonga. Experiența care a dus la această concluzie a constat în cufundarea în apă a unui disc alb cu diametrul de 30 centimetri și care a putut fi văzut pînă la o adîncime de 67 m. Vechiul record al limpezimii era deținut de apa din Marea Sargaselor, cu o performanță de numai 66 m.*

Mutații. *Despre înclinația cetățeanului britanic spre insolit s-au spus destule, cu sau fără temei. Iată însă că și unii francezi pot fi declarați — pe bună dreptate — campioni ai originalității. Există de pildă în Franța o serie de cluburi și asociații, care mai de care mai trăsnite: clubul automobiliștilor ce nu călătoresc singuri, al apărătorilor drepturilor pietonilor, al grașilor de la o sută kilograme în sus, al urîților. Ca să nu mai lungim vorba, există și un club care grupează amicii măgarilor!*

Cum să devii un somer deștept. *În Anglia s-au organizat recent niște cursuri rapide destinate șomerilor în căutare de lucru. După cum ne informează revista italiană «Gente», care publică știrea, profesorii, de regulă șefii serviciilor de personal ale marilor întreprinderi, îi învață pe elevi cum se completează un* **curriculum vitae,** *ce trebuie să răspundă la întrebările celor ce îi vor angaja și, mai cu seamă, cum să-și învingă teama în împrejurările de mai sus. Un singur lucru nu află șomerii la aceste cursuri: unde pot găsi un post liber?*

Veselă pușcărie! *Orășelul mexican Mitla, situat în Munții Sierra Madre, se bucură în lume de o frumoasă reputație. De peste un secol nu s-a produs aici nici un fel de infracțiune, ceea ce face ca porțile închisorii să fie întotdeauna deschise, neexistînd nici poliție. «Noi nu știm ce este un delict. Chiar și copiii respectă legea... Agresiunea și violența sînt total-mente necunoscute la noi» — declară Eliseo Diaz, primarul localității Mitla. Lucru ce l-a determinat pe profesorul John Paddock de la vestita universitate din Stanford (S.U.A.) să dedice problemei un studiu special.*

Pentru protecția animalelor rare. *Grădinile zoologice din R.F. Germania au hotărît să înființeze o «agenție matrimonială» în vederea unirii exemplarelor de animale rare, amenințate cu dispariția. Astfel, orice exemplar mascul capabil să procreeze este înregistrat, putînd fi folosit în acest scop la orice zoo din R.F. Germania.*

Locul descoperirii, Turcia. *Un grup de arheologi din S.U.A., condus de profesorul George Hanfmann de la celebra Universitate Harvard (Massachusetts) a descoperit recent pe teritoriul turc ruinele străvechii cetăți Sardes, fosta capitală a regatului Lydiei, reședință a legendarului rege Cresus și apoi, după cucerirea Lydiei de către perși, a regelui Cirus.*

cronica de trei secunde

suflete moarte

Iată un om.
Iată un învățător.
Iată un pensionar.
Iată un englez — Ernest Shead.
Iata un englez învățător, pensionar, cu cap.
Iată un cap care nu se plictisește.
Iată un cap activ.
Iată un necaptiv.
Iată un om care urcă în pod.
Iată un pod englez.
Iată un bunic.
Iată un străbunic — John Stubbings.
Străbunic dragon.
Dragon din armata lui Wellington.

Și iată ce constată cel ce-a avut un tată, o mamă, un bunic și-un străbunic: străbunicul dragon din armia lui Wellington, acel sergent John Stubbings, nu a încasat niciodată prima de 19 lire la care avea dreptul ca participant la bătălia de la Waterloo, organizată și desfășurată în anul 1815.

Din 1815 pînă în 1973, nici sergentul, și cu atît mai puțin descendentul său, nu au primit nici o liră, ca primă de bătălie, și ce bătălie, ca primă de Waterloo. Domnul Ernest Shead, observînd fenomenul cu dragonul, a luat creionul și a calculat că — descendent de sergent — i s-ar cuveni, pe parcursul a 158 de ani neplătiți plus dobînda de 10% suma de 69 000 000 de lire sterline.

Iată o liră.
Iată un om.
Iată un om cu cap.
Iată un om cu istorie.
Dar iată o istorie cu un om.
Iată o istorie cu cap.
Și iată o viață.
O viață de om.
Și iată un suflet mort.

Ministerul Apărării a refuzat însă orice comentariu.

Căci și el e om.

Radu COSAȘU

voi, frumoaselor!

lar și iar... Și lumea, pe cît se pare, încă nu s-a plictisit. La urma urmei, chiar dacă, în sine, concursurile de ...minină au deve-
...itoare prin
...ip, rămîn
...or, fai-
...nu se
...tipe și
...ișarea
...să obo-
...ească.
...eveni-
...de fru-
...estigios
...remiul
...incizeci
...repre-
...ri, au
...minarii
...rea fi-
...«Miss
...nd cu
...museții,
...arjorie
...19 ani.
...revine
...S.U.A.)
...e Pas-
...pta) și
...ica.

încă puțin și...

Aveți în fața ochilor o foarte recentă fotografie a turnului din Pisa. Dacă aveți posibilitatea s-o comparați cu una făcută acum zece ani, să spunem, veți constata că ilustra aberație arhitectonică evoluează în continuare. Măsurătorile minuțioase făcute de specialiști ne dau chiar cifre foarte, foarte exacte: în zece ani, abaterea turnului de la verticală s-a mărit cu 544 milimetri. Perspectiva supraviețuirii unuia din cele mai interesante monumente europene este deci dintre cele mai sumbre. Se știe însă că, pe măsură ce crește primejdia năruirii, se înmulțesc și propunerile de remediere. Se mai știe chiar că în ultimele decenii a apărut — încă neoficializată și netrecută în nomenclaturi — o ramură anexă a meseriei de proiectanți-constructori: salvatorii turnului din Pisa. Ei propun soluții de o infinită diversitate tehnică, științifică și chiar științifico-fantastică. Printre ultimele propuneri, notăm pe cea a profesorului Donato de la Universitatea orașului, potrivit căreia nivelurile inferioare ale monumentului ar urma să fie acoperite cu o îmbrăcăminte de beton. Propunerea este îmbrățișată cu entuziasm de unii, repudiată cu indignare de alții. Noul proiect ascute, în orice caz, dilema care-i frămîntă pe bravii

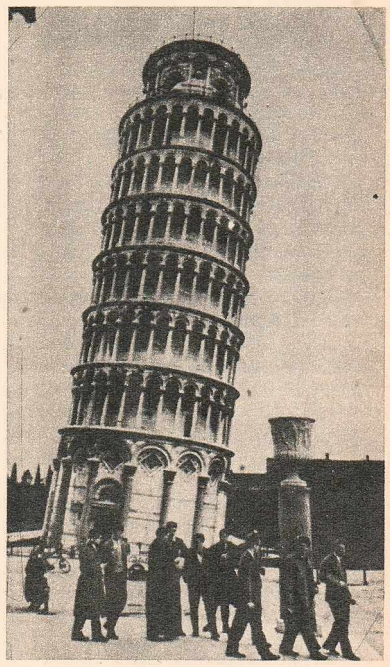

cetățeni ai urbei toscane: o soluție prea radicală, asigurînd o longevitate imprevizibilă în timp a turnului (și care, în plus, ar și urîți monumentul), nu va sărăci oare interesul turistic pentru oraș, cu toate consecințele deplorabile ce ar decurge de aici? Și dacă totuși, neintervenind, prăbușirea ar fi inevitabilă, ce s-ar întîmpla, atunci, cu această adevărată Mecca a turismului mondial?

În acest timp, suspensul dramei pisane crește. Milimetru cu milimetru.

E.D.

ÎN AJUTORUL PĂRINȚILOR. La librăria universitară din Cluj a avut loc deschiderea unui stand de cărți intitulat «Cartea în ajutorul părinților și al bunicilor» în limbile română, maghiară și germană. Inițiativa aparține «Școlii mamelor și taților» de la Fabrica de mobilă «Libertatea», «Școlii viitorilor părinți» de la Școala profesională pentru industrializarea lemnului, «Școlii bunicilor» din cartierul Iris și Școlii generale numărul 3. Această manifestare a fost însoțită de o întîlnire cu personalul medical de la cîteva dispensare de pediatrie. (D. Niculescu)

LA HOTELUL UNIREA DIN FOCȘANI găsești pliante cu: Mamaia, Brașov, Predeal etc., dar despre Focșani absolut nimic. Oare nu e timpul să apară pliante și cu județul Vrancea și un ghid al orașului? (Sorin Postolache)

UN COLECTIV AL TEATRULUI DE OPERETĂ a fost, săptămîna trecută, în vizită de lucru la Centrul special de perfecționare a pregătirii profesionale a lucrătorilor din I.A.S. de la Crevedia.

Cursanții, în număr de aproape 400, au petrecut o după-amiază mai mult decît agreabilă datorită unui program foarte judicios alcătuit. Ținînd cont de faptul că această deplasare a teatrului nu este prima și că totul a fost făcut voluntar, se cuvine să consemnăm și noi inițiativa colectivului Teatrului de operetă. (Dan Bîrlădeanu)

MASS-MEDIA LA DOMICILIU. Nu este vorba despre televizoare. Liceul pedagogic din Tg. Jiu a făcut loc în clădirea sa proprie unui cinematograf. În cele două săptămîni de la inaugurare, viitorilor pedagogi li s-au proiectat filmele «În arșița nopții», «Ciprian Porumbescu» și «Genoveva de Brabant». (M. Banu)

VIZITE PRIETENEȘTI. Ion Elena din județul Dolj, comuna Izvor, vinde usturoi pe străzile Sibiului. 20 de căpățîni costă șase lei. Județul și orașul Sibiu pot fi deci vizitate și din alte considerente decît cele turistice. (Eug. Seceleanu)

«LUNA DE MIERE A ANULUI» a fost declarată luna noiembrie de către locuitorii județului Neamț, fiindcă în municipiile și orașele din județ au fost deschise expoziții cu vînzare ale preparatelor culinare. (Gh. Rizac)

VINE, VINE... MOȘ GERILĂ! În cele mai diverse magazine din rețeaua comercială s-au pus în vînzare cantități însemnate de podoabe pentru pomul de iarnă; amintim și pe această cale celor interesați, să nu lase procurarea acestora în *ultimele zile ale anului!* Nu de alta, dar să nu se trezească obligați a sta la cozi interminabile sau pur și simplu lipsiți de «mușuțuiul» festiv ce se înfige în vîrful bradului!... (V. Tudor)

FRUMOASĂ, CALMĂ ȘI DIN TREN. La Făgăraș, la aproximativ 100 de metri de fosta gară s-a construit alta. Din tren se vede a fi frumoasă, calmă și pe măsura a ceea ce localnicii își doresc. «Ura și la gară!». A spart deci viața bătrînului oraș și sperăm că viitoarele statistici ale călătoriilor o vor consemna. (D. Mocanu)

CĂSĂTORII. Nupțialitatea — numărul de căsătorii la o mie de locuitori — este în creștere în municipiul Cluj. Urmărind dinamica acestui fenomen se constată în ultimii 4 ani o creștere a numărului de căsătoriți: indicatorul de nupțialitate situîndu-se în jurul cifrei de 10. (L. Teodorescu)

FELICITĂRI ÎN GENERAL, ȘI GOGONELE ÎN PARTICULAR. Un cuvînt de laudă pentru întregul colectiv al cantinei-restaurant «Casa Scînteii», condus de responsabilul Bernescu Armand: curățenie, feluri diverse, pîine întotdeauna proaspătă, mîncare exemplară, toate la un preț acceptabil. Iată o adevărată «instituție» ce satisface pretențiile a sute și sute de oameni ai muncii din cadrul combinatului, cît și din afara lui! Și o mică observație: nu s-ar putea găsi totuși modalitatea ca delicioasele gogonele să fie oferite la discreție și nu neapărat *pe număr de cap de... consumator*, așa cum se întîmplă uneori mai ales atunci cînd felul respectiv de mîncare cere murături cu tot dinadinsul? (L. Teodorescu)

O OAIE CÎT DOUĂ. Specialiștii Stațiunii didactice experimentale a Institutului agronomic din Timișoara au ajuns la concluzia că trei generații succesive de ovine ar putea duce la dublarea producției de lînă în unitățile agricole ale județului dacă s-ar folosi pentru înnobilarea tuturor oilor exemplarele produse în stațiune. (L. Voica)

ȘTIRE COMPLETATOARE la ancheta «Flacăra» despre rețelele sanitare sătești: în satul Durnești din județul Botoșani a fost dat în folosință un nou local pentru dispensar. (Nelu Ionescu)

ACORD MUZICAL. Zilnic posturile noastre de radio transmit una din melodiile de succes ale lui George Grigoriu, intitulată «În România». Melodia este frumoasă, nimic de zis. Și textul ar fi, dacă la versurile «Cîntecul și veselia *umple* zările/ În România», s-ar face acordul corect între subiect și predicat. (C. Bărzoi)

CĂLDURĂ DIN CĂLDURA PĂMÎNTULUI. În județul Bihor se face o extrem de interesantă experiență de valorificare a apelor termale. Se încălzesc cu ajutorul lor cîteva apartamente din Oradea, dispensarul T.B.C. sera de flori ș.a. Dar despre toate acestea, pe larg, mai tîrziu. (C. Bărzoi)

BLĂNARI, NOI AVEM CAPETE MARI. Odată cu —16°, în magazinele de specialitate a apărut o ciudată penurie de... căciuli. Afișe ad-hoc prinse în uși te invită să nu încerci — cum ar fi firesc — să-ți cumperi căciulă atunci cînd e normal... adică în luna decembrie. Și cînd totuși încerci, vînzătoarele îți întind timorate... unicul model din unicul sortiment de căciuli, mărime 8-10 ani. Și totuși, dragi cooperatori blănari, avem și capete mai mari! (A. Kahane)

CÎND AȚIPEȘTE MERCUR între Arad și Lupeni, cunoscuții și rudele conversează telefonic sau prin scrisori recomandate: «Trimiteți-ne urgent 10-20 plicuri cu piper» (se taie porcii și pe malul Mureșului). Cînd ațipește Mercur, în magazinele din Tîrgu Jiu nu se găsește zahăr. Trebuie să-i prepare cineva zeului o cafea concentrată și amară! (M. Banu)

S-A RĂTĂCIT O ADRESĂ la Departamentul Căilor Ferate din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor. Adresa Uzinelor de țevi din Roman prin care se cere transferul unor vagoane de călători de la Regionala C.F.R.-Iași pentru cursa uzinală. Este cam de multă vreme adresa la sus-numitul minister, iar numita uzină nu are cu ce să-și aducă muncitorii la lucru de la distanța de 50-60 km. Reflectați mai repede, tovarăși de la Departamentul din București! Muncitorii așteaptă condiții omenești de transport. (Gh. Rizac)

MOTIV DE MÎNDRIE LOCALĂ. Istoricii și-au adus aminte că anul viitor Clujul va împlini 1850 de ani de cînd a fost ridicat la rang de municipiu. Deocamdată primele semne ale aniversării le dau noua așezare a statuiei lupoaicei — dar al «mamei Roma» — la intrarea pe una din arterele principale ale orașului. (L. Voica)

ATRAGEM ATENȚIA. La cinematograful «Buzești», lucrurile merg anapoda. Duminică 25 noiembrie, la un film cu interdicție pentru copiii sub 16 ani, mai mult de jumătate din biletele pentru matineu fuseseră vîndute unei școli de fete surdo-mute (de ce au ales profesoarele tocmai acest film?). Duminica următoare, la spectacolele de seară, s-au vîndut atîtea bilete fără loc, încît sala arăta ca la Cenaclul Flacăra. La solicitarea unor cetățeni de a fi ajutați să-și ocupe locurile pentru care au plătit, personalul a răspuns cu puțin mai mult decît o ridicare din umeri. (R. Vârvici)

A PĂSTRA SAU A DEPUNE. «Păstratul banilor este o îndatorire cetățenească; nu-i rupeți, nu-i mototoliți, păstrați-i.» O primă chemare. Depuneți bani la C.E.C. O altă chemare. Ce facem? Care-i calea de mijloc? (V. Tudor)

SĂ MERGEM CU SACOȘA LA SILOZ? Am admirat acum cîteva seri pe micul ecran seninătatea serafică și mulțumirea de sine a unuia din factorii de cea mai mare răspundere ai întreprinderii «Legume-fructe» — invitat să explice de ce lipsesc cartofii de pe piață. «În silozuri sînt cartofi berechet și gata sortați», a rezumat domnia-sa răspunsul. Și atunci de ce or fi venind cetățenii la ora trei noaptea la centrele de desfacere ca să apuce la ora 6,30, cînd se deschid, o plasă cu cartofi?... Prea multă liniște strică, tovarășe director. (Cleopatra Chirciu)

STATISTICĂ. Nu numai ziarele și revistele se distribuie la Cluj prin abonamente, ci și laptele. Numărul abonaților la lapte este de 29 de mii. (C. Bărzoi)

PRECIZIE. Marți 27 noiembrie, personalul nr. 6033 spre Dorohoi a plecat din Iași cu vreun sfert de ceas întîrziere. Miercuri 28 noiembrie, autobuzul IRTA spre Botoșani a plecat din Dorohoi cu 25 minute întîrziere. Vineri, 30 noiembrie, autobuzul IRTA spre Todireni a plecat din Botoșani cu 20 minute întîrziere. Probabil este vorba de simple întîmplări. (M. Banu)

AL DOILEA PROFIL AL TOPLIȚEI. În toamna aceasta în cunoscuta stațiune balneoclimaterică s-a pus temelia unui nou obiectiv al industriei ușoare: viitoarea fabrică de tricotaje. Convinși fiind că proiectanții noului edificiu industrial au ținut c[illegible] de peisajul deosebit de f[illegible] care l-au amplasat, [illegible] structorilor spor p[illegible] lui în folosință la te[illegible] jat: toamna an[illegible] (C. Ugleșici)

PE AEROPOI[illegible] PETROȘANI, car[illegible] avioane, fiindcă este [illegible] cartier de locuințe [illegible] totuși într-un viite[illegible] legume, zarzavaturi [illegible] camdată au fost pla[illegible] susținere ai mese[illegible] piețe. (Gh. Rizac)

UMOR SAU ZOOTEHNIC? Librăriei centrale [illegible] cărțile «Vă caută [illegible] Sergiu Fărcășan și [illegible] lui» de Mihnea [illegible] fost puse alături. (V[illegible]

GHICI CINE CINĂ? Iarnă gre[illegible] odată cu ea, săten[illegible] zitatori nepoftiți. L[illegible] reșan, deunăzi, o u[illegible] ei i-au luat ...un ca[illegible] alt Mureșan, pe n[illegible] tot o ursoaică, se p[illegible] torul nelăsînd amprente nu se știe dacă este vorba de aceeași ursoaică — i-a subtilizat patru oi din grajd. Recorduri locale. Isprăvi de acest fel au avut loc și pe Muntele Crăciunelul. Ocolul silvic are un plan al lui de vînătoare. Ursii au și ei un plan al lor, și pînă una alta oamenii fluieră a pagubă. (L. Voica)

BAREMUL PÎINII. Biata Marie Antoinette este evocată zilnic în centrele de pîine din Roman. Dacă nu vă place pîinea neagră mîncați franzelă! În timp ce franzela este faima orașului, pîinea neagră este de nemîncat. Cînd este caldă mai merge, mi-au spus muncitorii de la I.M.R. (Întreprinderea metalurgică Roman) dar cînd s-a răcit este ca un bolovan. Oare Primăria din Roman nu a auzit de acest «barem» al pîinii din orașul pe care îl conduce? (C. Bărzoi)

FRUMOASA ÎNDRĂZNEALĂ A MEZINULUI. Orașul Dorohoi continuă să fie parcă mai curat decît Botoșaniul, care este la ora actuală o urbe deosebit de curată. Întrecerea de nuanță, ca să spunem așa, continuă. (C. Bărzoi)

NU ȚINE? Într-una din zilele trecute, în stația din Piața Scînteii a autobuzului 31 se strînsese iar un morman de salariați ai Combinatului. De data aceasta mașini erau destule. Nenorocirea era că un așa-zis controlor cap de linie mai mult încurca, decît organiza plecările. Întrebat ce număr are (evident, itebiștii nu prea se dau în vînt după insigne), «organul de control» ne-a tutuit cît a putut (El: Ce, te grăbești? Noi: *Vă* grăbiți. El: Te grăbești...), după care ne-a urat să fim noi sănătoși, că la el treaba cu insigna nu «ține». Poate «ține» la șefii lui. (A. Ciocan)

SE AȘTEAPTĂ LUNA MAI? În stația C.F.R Călan trenul personal cursă via Craiova staționează douăzeci de minute ca să fie depășit de un accelerat care pleacă din Simeria spre București la 14,30. Dar acceleratul nu vine și nu pleacă dat fiind că nu există decît în Mersul trenurilor. Cînd va intra în vigoare orarul de vară, muncitorii din schimbul I poate vor mînca de amiază cu o jumătate de ceas mai devreme. (D. Niculescu)

ÎNVOIALĂ DE NEVOIE. S-a mai scris în presă, dar parcă tot degeaba. La mesageria de la gara Basarab nu se găsesc niciodată taximetre tip furgonetă, iar stația de la Nord este și ea în permanență pustie. Nu e de mirare că în fața mesageriei staționează numeroase mașini ale [illegible] care pînă la [illegible] că, la ora 16. Alergi cu sufletul la gură, dar, din păcate, ai întîrziat. Nu-i nimic, îți spui, intri la alt cinematograf care prezintă același film, dar la altă oră. Să spunem la 16,30 sau 17. Dar parcă există? Încerci la alt film. Același lucru. 95% din orarele de proiectare ale filmelor sînt parcă trase la indigo: 13,30; 16,00; 18,30; 21,00. Oare nu se poate organiza un program decalat care să mulțumească pe toată lumea? (E. Trotușanu)

PENTRU ULTIMA OARĂ PE JIU. Jack, omul-broască umblat prin America, Europa și Moulin Rouge, a descins pentru prima oară în România în orașul de pe Jiu, recuperînd epave străvechi din fundul unui bazin. A fost și a plecat. La timp, fiindcă apa «mării»ar fi înghețat... vînzarea biletelor. (V. Tudor)

FACEȚI SPORT! (DACĂ PUTEȚI). Era o vreme cînd bazinul de înot Floreasca fusese deschis și pentru public. Acum, din toamnă, s-a afectat doar un culoar marelui invitat, care este mereu îndemnat să facă sport: cetățeanul. Și doar între orele 6-7 și 11-14. Adică exact cînd majoritatea bucureștenilor muncesc. (Ion Preda).

GĂINILE ȘI CIORAPII DE BUMBAC. La Cooperativa de consum «Mărășești» din comuna Pufești, județul Vrancea, s-au adus acum mult rîvniții ciorapi de bumbac pentru femei și copii. Cumpărarea lor însă e condiționată de următoarele produse: 3 kilograme de fasole, 1 kilogram de nuci, 10 ouă. Ne întrebăm de cînd găinile umblă încălțate cu ciorapi? (L. Teodorescu)

«3» — UN TRAMVAI DE NOTA 3: Poveste veche și o să mai țină, probabil, pînă s-o găsi cineva să-i mute autorii spre... alte povești. Tradițional întîrziat cu 20-30 de minute, «tramvaiul-teroare 3» (vezi oamenii verzi-albaștri la față dîrdîind în stația din fața Spitalului C.F.R.) este ceea ce se cheamă un tramvai care merită din toate punctele de vedere nota 3. (D. Mocanu)

DREPTUL DE PORUMB încă nu a fost ridicat de toți contractanții de porci ai județului Botoșani, care au predat animale; iar Industria cărnii Botoșani face apeluri repetate și însoțite de desene să vină oamenii să-și ridice creanțele. Să mai spunem că nu-i bine! (A. Ciocan)

BEL CANTO ROMÂNESC LA BARCELONA. Concursul internațional de canto «Francisco Vinas» a ajuns la a XI-a ediție. Iar concurenții români s-au impus din nou: Cornelia Pop — Premiul III, Angela Nemeș și Cons[illegible] Premiul special [illegible]

castanii, toamna

Am aflat că un prieten al meu, medic, pleca în fiecare duminică la Sibiu, pentru a duce dulciuri și jucării copiilor de la Casa de copii și pentru a-și petrece ziua cu ei. Știam de ce face asta și, într-o după-amiază de toamnă, m-am dus să-l caut. Privea jocul copiilor, șezînd pe una din băncile curții cu castani bătrîni. M-am așezat lîngă el spunîndu-i că am avut unele treburi prin oraș și...

. . . . . .

— ...Crezi că am greșit refuzîndu-i bucuria aceea?, m-a întrebat brusc. Poate singura, adevărata bucurie, pe care și-a dorit-o? Crezi că am greșit?

— Mai întîi că nu tu puteai greși, fiindcă mi-ai lăsat mie hotărîrea de a-i refuza sau nu dorința aceea. Deci, dacă a greșit cineva, atunci acela sînt eu. În al doilea rînd...

— «În al doilea rînd», te rog să nu mă iei ca la tribunal, pe articole, pe puncte, și să nu mă iei pe mistificări, cum este aceea că nu eu am hotărît, cînd puteam foarte bine să nu te previn și totul s-ar fi întîmplat așa cum dorea ea. Te rog să îmi răspunzi sincer. Am greșit?

— Nu, nu cred că am greșit. Mă refer atît la tine, cît și la ceea ce am făcut eu.

— Ești convins?

— Da.

— Atunci înseamnă că te-ai gîndit că, fără ea, eu singur nu sînt capabil să cresc un copil. Așa-i că la asta te-ai gîndit?

Nu am avut timp să-i spun că m-am gîndit la ceea ce ar fi simțit copilul dacă ar fi trăit drama lor, fiindcă a venit Rodica, una dintre îngrijitoare, pentru a-i restitui servieta golită de bomboane, iar după plecarea ei, am rămas tăcut, deoarece l-am auzit spunînd mai mult ca pentru sine: «Și atunci, tot pe banca asta am stat. Castanii erau înfloriți. Parcă — presimțind ceva — și-ar fi aprins luminările. Acum, e toamnă. Teribil ce toamnă e acum...» În adevăr, copiii se depărtaseră spre terenul de jucat mingea și, din cînd în cînd, se auzeau castanele căzînd.

Alegere de părinți

În primăvară, venise la mine cu soția sa, profesoară de istorie, tînără, frumoasă, cu un dar teribil de a se bucura de orice se întîmpla. Întotdeauna m-am simțit bine în casa lor fiindcă femeia aceasta era mereu veselă, atentă, copilăroasă. Atunci, veniseră la mine la birou — ceea ce nu se mai întîmplase — și erau amîndoi gravi și misterioși, de parcă ar fi deținut o taină fantastică.

— Ghici ce am hotărît!, mi-a spus ea. Ghici! Nici nu îți trece prin minte!

Nu puteam ghici. Știam că ea fusese bolnavă, că se făcuse bine numai de cîteva zile, i se citea în ochi bucuria și neliniștea, iar el era cumva ciudat.

— Ghici!, a insistat ea. E ceva foarte important!

— Nu pot!

— Ce fel de procuror ești? Cum îi afli pe criminali, dacă nu ești în stare să ghicești ce îmi doresc eu mai mult și mai mult în viață, și acum voi avea!

Îmi trecuse prin minte că ea fiind bolnavă nu putea avea copii și au hotărît să înfieze unul, dar nu am spus nimic de teamă să nu fac o gafă.

— Trebuie să ne ajuți! Chiar mîine trebuie să vii cu noi!

— Mîine e duminică!, am prevenit-o.

— Tocmai de aceea. Mergem la Casa copilului! Acum înțelegi?! Mergem să alegem un copil fără părinți, care va fi al nostru. Trebuie să vii cu noi ca să ne ajuți să facem cît mai repede formele de înfiere. Tu te pricepi.

A doua zi, el a încercat să amîne plecarea, dar pînă la urmă tot am făcut așa cum dorea ea. M-au lăsat pe mine la volan ca să văd cum «trage» Fiatul 850, iar ei au sporovăit tot drumul despre cum trebuie îngrijit un copil, ce va face ea, cum îl va duce dimineața la școală. Apoi, au început să vorbească despre alegere. Mi s-a părut că amîndoi sînt emoționați. Cine va alege? Ea, sau el? Pînă la urmă au pus la vot. El a votat pentru ea, eu de asemenea, și cum ea tot pe sine s-a votat, hotărîrea a fost luată în «unanimitate». Brusc, rîzînd, s-a înecat în cuvinte, i s-a făcut rău, el m-a privit pe mine ciudat, dar totul a trecut. Discuția noastră nu a mai fost la fel de veselă. Ea mă întreba dacă are dreptul să aleagă, adică, dacă are dreptul să se substituie destinului firesc al unui copil, de a-l lega de viața ei, de a încerca să împartă cu el viața și fericirea ei, sau... Ciudată alegere.

— Bine, dacă e așa, a propus soțul ei, să lăsăm copiii să ne aleagă, să stăm mai mult cu ei, să vedem care se atașează mai mult de tine. Bine?

Am avut senzația că propunerea soțului ascundea și dorința de oarecare amînare. Numai că, odată ajunși la Casa copilului, o fetiță brunetă, grăsuță, despre care directoarea ne-a spus că și-a pierdut mama de curînd, s-a legat repede de tînăra profesoară de istorie, au alergat împreună, s-au jucat, au mîncat împreună semințe de floarea-soarelui, au făcut schimb de brățări (a fetiței era din cozi de păpădie), s-au pieptănat împreună modern și la despărțire erau să plîngă amîndouă.

La întoarcere am făcut «o buclă» pe Valea Oltului, iar tînăra femeie era nespus de fericită. Cînta tot timpul, a intrat desculță în apă, era îmbujorată la față, ochii îi sclipeau. De față cu ea era și el vesel dar, cînd rămînea numai cu mine, devenea brusc îngîndurat.

Am cinat la ei. Fiindcă la un moment dat ea a simțit îngrijorarea lui, i-a promis că va lua regulat toate medicamentele, că se va îngriji, că de acum înainte viața lor va fi altfel, mult mai veselă, că mîine va aranja camera pentru fetiță. Cînd a observat că particip și eu oarecum la îngrijorarea lui, m-a întrebat ce e cu mine. I-am povestit că mi-am amintit de o poezie a lui Rilke despre destinul care ne ia de mînă și ne aduce din întuneric spre ființă.

— La ce te referi? La alegerea de astăzi?

— Da. E mult mai bine cum ai procedat, adică lăsînd ca fetița aceea să te aleagă pe tine. De fapt, nu tu ești destinul ei. Rolul a fost inversat. Ea te-a ales, ea te-a luat pe tine de mînă.

Cînd destinul ne ia de mînă

A doua zi, medicul a venit la mine la birou, spre a-mi arăta un certificat. Boala soției lui. Am rămas mult timp cu el în mînă, părîndu-mi-se că acea hîrtie e un fel de nedreaptă sentință a destinului, o sentință împotriva căreia nimeni nu poate face recurs.

— Deci asta e...

— Da.

— Acum înțeleg comportarea ta. Spune-mi, te rog, ești sigur că nu mai poate fi nici o speranță?

— Sigur. Sînt medic. Ea nu știe nimic și nici nu vreau să știe! Ce pot face, în afară de faptul de a încerca să fiu tare, să fiu vesel împreună cu ea, ca măcar zilele care le mai are de trăit să îi fie fericite?

— Înțeleg... Și înfierea?

— De aceea am venit la tine. Ești procuror și ai văzut multe. Ai actele noastre pentru formalități și, din partea mea, te rog să faci cum crezi că e mai bine. Ți-ai amintit de poezia aceea a lui Rilke. Nu se potrivește. În poezia aceea destinul ne dă mîna spre a ne aduce în lumina vieții. În cazul ei, e invers. Am senzația că fetița aceea s-a atașat astfel de ea fiindcă a presimțit că are nevoie de ajutor. Copiii au presimțiri teribile. Și, tocmai pentru faptul că fetița aceea s-ar lega sufletește de ea, nu cred că e drept și e bine să mai treacă o dată în viață prin drama pierderii unei ființe dragi. Sau poate... în fine, să hotărăști cum crezi.

Am întîrziat formalitățile, le-am zăpăcit, iar tinerei femei i-am spus că sînt ceva încurcături cu rudele fetiței. Ciudat, nici ea nu mă mai zorea de la un timp. Apoi, după cîteva zile am primit un telefon de la el...

Castanii își aprind luminările

O castană a căzut, pocnind, chiar pe bancă lîngă noi.

— Tot pe banca asta am stat și atunci, cu ea, mi-a repetat medicul. Nu i-am răspuns, fiindcă mă gîndeam la ce mi-a zis, despre faptul că luminările castanilor s-au aprins atunci ca într-un fel de presimțire a ceea ce va urma.

— Așa-i că nu ai făcut formele de înfiere atunci, a continuat, fiindcă te-ai gîndit că eu nu voi fi capabil să cresc singur fetița? Vezi, acum nu mai e aici. Au luat-o alții.

— Nu la asta m-am gîndit. Fetița aceea își pierduse mama într-un accident de automobil. Era destul pentru ea.

— Poate e ciudat, dar uneori parcă îmi pare rău că a fost o soție minunată. O femeie cum nu voi mai întîlni în viață. De ce mor oamenii cei mai buni?

— Toți murim. Dar de ce vii mereu aici? Nu cumva?

— Nu. Sînt prea bătrîn.

— Exagerezi.

— Nu vorbesc ca ani. Mă simt foarte bătrîn. Nu prea mai dau doi bani pe mine însumi.

— Observ. De ce te izolezi de prieteni? Te-am căutat și eu de zeci de ori.

— Ce să fac? Să vă indispun pe toți cu mutra mea acră? Nu vreau să par ca și cei din romanele siropoase care trăiesc în preajma cimitirului, numai cu amintirile lor, dar ce să fac?

— Poate te alinți.

— Nu înțeleg.

— Da, poate te alinți. Toți avem durerile noastre. Toți pierdem în viață cîte ceva, cîte o ființă dragă. Măsura tăriei noastre nu ne-o dăm însă la fericire, ci la durere. Cine ne dă dreptul să refuzăm viața pentru faptul că nu este așa cum am dori noi să fie? De ce nu încerci să faci ceva?

— Te referi la?..

— Și dacă m-aș referi?..

— Sincer să fiu, mi-e teamă. Ar trebui să fiu un tată vesel, atent, plin de înțelegere... Or eu... Orice ai spune, nu sîntem niciodată atît de tari și atît de buni pe cît am vrea să ne știm.

Un grup de băieți care se băteau strașnic cu castane au năvălit spre noi. Unul, mai bleguț, a încasat și cîțiva pumni. L-am lăsat pe prietenul meu ștergîndu-i acelui băiat nasul cu batista. Copilul l-a luat de mînă...

Emil POENARU

CEI MAI BUNI 10

Scrieți-ne pînă în ziua de 15 decembrie a.c. părerile dumneavoastră despre:

1. Cea mai importantă descoperire științifică românească a anului
2. Cele mai bune 10 cărți
3. Cei mai buni 10 sportivi
4. Cele mai frumoase 10 cîntece
5. Cele mai convingătoare 10 reportaje din presa românească a anului
6. Primii 10 actori români de teatru și film
7. Cîntăreții cei mai iubiți din:
   — muzica ușoară (10)
   — muzica populară (10)

Răspunsurile la această anchetă ca și cele la ancheta din paginile de sport «Tribunele aleg»!, vor trebui însoțite de cupoanele de mai jos.

COPERTA NOASTRĂ

Fotografie de Alexandru VALERIU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744.

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41 505

Prezentarea artistică:
Mircea FODOREANU

flacara
ALBUM

Cariera internațională a **HELENEI VONDRÁČKOVA** *se sprijină pe trei piloni: voce, sensibilitate artistică, prezență scenică. Și — de ce n-am spune-o? — un pic și pe frumusețe!*

Fotografie de S. STEINER

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 160 000 exemplare.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU